

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

HANDLINGSPROGRAM 2023 – 2026

BUDSJETT 2023

Kommunedirektørens forslag

INNHOLDSFORTEGNELSE:

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD	5
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK	8
ORGANISASJON	14
BEFOLKNINGSUTVIKLING	15
FØRINGER FRA STATSUDSJETTET	17
Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2023	17
Innbyggertilskudd og utgiftsutjevning	18
Oppgaveendringer og korreksjoner for Tønsberg	18
HOVEDTREKKENE I BUDSJETTFORSLAGET	20
Oppsummering	20
Rammetilskudd	24
Skatteinntekter	26
Rammeområdene sin prosentvise fordeling	27
Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer fordelt på endringskategorier	27
Driftsbudsjett	28
Investeringsbudsjett	29
Finans	30
ØKONOMISKE MÅL	34
RISIKOVURDERING	37
TJENESTEPROFIL OG KOMMUNENS PRIORITERINGER	40
KLIMABUDSJETT	42

RAMMEOMRÅDER	48
Kommunedirektør, staber og folkevalgte	48
Oppvekst og læring	56
Mestring og helse	61
Kultur og samfunnsutvikling	70
Eiendom og tekniske tjenester	79
KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL	86
Introduksjon	86
Trygge oppvekstmiljø	87
Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling	90
Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling	92
Innovasjon og samskaping	97
Kommunen som organisasjon	100
GEBYRLISTE	105
VEDLEGG 1 - INVESTERINGER	126
VEDLEGG 2 - TILSKUDD TIL PRIVATE BARNEHAGER	131

Kommunedirektørens forord

Dette dokumentet utgjør kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2023-2026 og budsjett for 2023. For første gang presenteres budsjett og økonomiplan i det digitale styringsverktøyet Framsikt. Det betyr at dokumentet både er tilgjengelig i en leservennlig, digital form og som et fysisk dokument.

Pandemi og omstilling

Det nærmer seg tre år siden nye Tønsberg kommune ble etablert etter sammenslåingen av Re og Tønsberg kommuner. De første årene som ny kommune har vært preget av pandemi og nødvendig omstillingsarbeid, men det meste av planer, systemer og rutiner i den nye kommunen er nå på plass. Kommuneplanens arealdel er den siste av de overordnede planene som gjenstår, og denne vil bli vedtatt i løpet av 2023.

*Egil Johansen
Kommunedirektør*

588 millioner på disposisjonsfond

Gode skatteinntekter og god budsjettdisiplin har bidratt til gode, økonomiske resultater for kommunen. Dette har gjort det mulig å bygge opp et disposisjonsfond på rundt 588 mill. kroner. Prognosene for 2022 er fortsatt noe usikre, men det er et godt håp at kommunen vil gå i balanse også i inneværende år, og at det kanskje vil bli mulig å tilføre fondet ytterligere noe midler. Dette vil avhenge av skatteinntekten på slutten av året, og statens kompensasjon for kommunens utgifter til håndtering av koronapandemien.

Usikre framtidsutsikter

Budsjettarbeidet i år er preget av usikre framtidsutsikter. Det er krig i Europa, rentene har økt raskere enn forutsatt, strømprisene har økt kraftig og inflasjonen er høyere enn på mange år. Arbeidsledigheten er i skrivende stund lav både nasjonalt og i Tønsberg, men næringslivet er bekymret for store kostnadsøkninger. Dette kan igjen påvirke både sysselsetting og skatteinntang.

Må bruke sparepenger

Kostnadsøkningene rammer også kommunen. Bare økningen i rente- og energikostnader alene, utgjør en kostnadsøkning på rundt 70 mill. kroner mer enn det vi tidligere har forutsatt. I tillegg kommer prisøkninger på en rekke varer som går langt utover den kompensasjonen vi får fra staten.

Disposisjonsfondet som er bygget opp, er tenkt å fungere som et bufferfond som skal sikre et stabilt tjenestenivå – også når negative overraskelser påvirker rammebetingelsene våre. Det er nettopp en slik situasjon vi er i nå.

Det ville vært svært krevende å gjennomføre kostnadskutt som er raske og omfattende nok til å kompensere for de kostnadsøkningene vi nå opplever. En slik omstilling ville kommet på toppen av det pågående omstillingsprosjektet Handlingsrom 2024, og gått ut over de tjenestene kommunen leverer til innbyggerne.

Derfor legger vi opp til å bruke 73 mill. kroner av disposisjonsfondet for å oppnå balanse i budsjettet i 2023. Det planlegges også noe bruk av disposisjonsfond i 2024 og 2025, mens 2026 forutsettes å gi et mindre overskudd. Samlet sett legges det opp til å bruke rett i underkant av 100 mill. kroner av disposisjonsfondet i løpet planperioden.

Stabil drift og vedtatte satsinger

Budsjettet legger opp til at kommunens virksomhet videreføres på dagens nivå, samtidig som bundne endringer og allerede vedtatte satsinger er lagt inn. Dette gjelder særlig innenfor mestring og helse og oppvekst og læring. Det er for eksempel lagt opp til en vesentlig styrking av legevakten og økt grunnbemanning i barnehagene, og satsingen på å ta inn flere lærlinger følges opp.

Tiltak som er besluttet, men ikke iverksatt, er gjennomgått og vurdert. Noen av disse utsettes i tid. Matkultursenteret på Løkken foreslås utsatt til 2024, og det er lagt opp til at opptrappingen på Hogsnes helsehus gjøres over en noe lengre periode.

Siden fjorårets budsjett og økonomiplan ble lagt frem, har administrasjonen utarbeidet handlingsdelen av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen og satsninger knyttet til denne er innarbeidet som en integrert del av dette dokumentet. Tiltak på mer detaljert nivå fremkommer av virksomhetsplaner for den enkelte virksomhet.

Økte gebyrer

Kommunen er medeier i flere interkommunale selskaper som har bedt om en budsjettøkning for 2023 som går langt ut over normal lønns- og prisvekst. Dette gjelder for eksempel Vestfold interkommunale Vannverk, Tønsberg renseanlegg og Vestfold interkommunale brannvesen. Disse økningene er lagt inn i budsjettforslaget.

Vann-, avløps- og renovasjonsgebyrene øker i snitt med 29,6 prosent. Økningen kommer selv om kommunedirektøren foreslår å låne 20 mill. kroner av disposisjonsfondet for å dempe den sterke veksten i gebyrene noe. Dette er midler som er forutsatt tilbakeført til disposisjonsfondet i 2024 og 2025.

Omprioriteringer og innsparing nødvendig framover

Det er nødvendig å iverksette nye innsparingstiltak fra 2024 for å sikre balanse i budsjettene mot slutten av økonomiplanperioden. Det er lagt opp til et eget prosjekt for å redusere kostnadsnivået innenfor mestring og helse. Det er også lagt inn et generelt rammekutt i alle tjenesteområder fra 2024. Disse tiltakene utgjør 20 mill. kroner i 2024 og 40 mill. kroner fra 2025.

I tillegg kommer slutfasen av omstillingsprosjektet Handlingsrom 2024. Samlet er kostnadsnivået foreslått redusert med drøyt 60 mill. kroner fra 2025.

Investeringsbehovet vil øke framover

Det foreslås investeringer for 465,1 mill. kroner i 2023. Av dette gjelder 191,1 mill. investeringer innenfor selvkostområdet, altså investeringer som finansieres av gebyrer.

Ungdomshuset på Revetal, kjøp av boliger til vanskeligstilte, Hogsnes barnehage og Anleggsplan idrett er blant investeringene utenfor selvkostområdet. Også utbygging av Presterød barneskole er

forventet å få oppstart i 2023. Samlet i planperioden, ligger investeringene innenfor kommunenes handlingsregel om at realverdien av gjeld som belaster frie inntekter ikke skal økes.

I årene framover må det påregnes nye investeringsbehov både innenfor skoler og barnehager og innenfor heldøgns omsorgsplasser. Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette i kommende budsjett- og økonomiplaner.

Klimareduserende tiltak på dagsorden

Tønsberg kommune har satt seg et ambisiøse mål å kutte utslippene av klimagasser med 60 prosent innen 2030. Det jobbes godt med klimatiltak innenfor ulike virksomheter i kommunen, men tiltakene som er lagt inn i budsjett- og økonomiplanen er likevel langt fra tilstrekkelig til å legge oss på en bane som fører fram til 60 prosent utslippskutt innen 2030. For å nå målet, vil vi være helt avhengige av lokale effekter av nasjonale klimasatsinger.

Klimabudsjettet som inngår i dette dokumentet viser de senere års utvikling i klimautslipp i Tønsberg. Det er også redegjort for effekten av utslippsreducerende tiltak i budsjettet og økonomiplanen.

Egil Johansen
Kommunedirektør

Tønsberg, 2. november 2022

Kommunedirektørens forslag til budsjettvedtak

Kommunedirektørens innstilling:

1. Forslag til handlingsprogram 2023-2026 og budsjett 2023 for Tønsberg kommune vedtas som det fremgår av de obligatoriske forskriftsskjemaene.

2. Netto driftsrammer per rammeområde vedtas som vist i tabellen (tall i hele tusen):

Rammeområde	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Kommunedirektør, staber og folkevalgte	152 901	140 625	163 576	156 408	154 758	154 758
Oppvekst og læring	1 298 125	1 269 787	1 395 050	1 392 914	1 388 837	1 388 837
Mestring og helse	1 424 695	1 384 478	1 588 570	1 583 505	1 595 093	1 619 795
Kultur og samfunnsutvikling	296 886	265 985	267 439	274 303	278 405	282 655
Eiendom og tekniske tjenester	380 182	177 936	217 489	173 460	152 987	142 830
Felleskostnader	23 687	0	0	0	0	0
Frie inntekter og finans	-264 935	0	0	0	0	0
Sum netto rammer	3 311 541	3 238 811	3 632 124	3 580 590	3 570 080	3 588 875

Driftsrammer per rammeområde i perioden 2023-2026 er bindende for den aktivitet som drives i 2023.

3. Investeringsbudsjettet vedtas med en brutto investeringsutgift på 480.015.000 kroner for 2023.

4. Tønsberg kommune tar opp inntil 391.505.200 kroner i lån til finansiering av de investeringsprosjekter som det vedtatte budsjett forutsetter gjennomført i år 2023, jf. kommunelovens § 14-15 første ledd og kirkelovens § 15 sjette ledd. Kommunedirektøren gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere øvrige lånevilkår. Av kommunens låneopptak bevilges 191.050.000 kroner til selvkostområdene. Renter og avdrag til selvfinansierende investeringer dekkes innenfor virksomhetenes rammer.

5. Tønsberg kommune tar opp 160.000.000 kroner i lån fra Husbanken til formål "startlån", jf. kommunelovens § 14-17. Kommunedirektøren gis fullmakt til å akseptere øvrige lånevilkår.

6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele avsatte midler til lønnsvekst til det enkelte rammeområdet/virksomhet når effekt av lønnsforhandlinger 2022 og 2023 er kjent. Kommunedirektøren gis også fullmakt til å justere budsjettert pensjonsutgift hos den enkelte enhet når årets pensjonsbetaling er kjent i slutten av året.

7. Forskuddstrekk og forskuddsskatt for skattepliktige beregnes for inntektsåret 2023 med maksimalt tillatt sats på formue og inntekt.

8. Kommunale avgifter og satser/priser for 2023 vedtas i samsvar med spesifikasjonen i kommunedirektørens handlingsprogram, gebyrliste, vedlegg 1. Priser på selvkostbaserte tjenester skal balansere utgifter og inntekter for tjenesteområdene feiing, vann, avløp, renovasjon og slam.

9. Satser for kremasjonsavgift og festeavgift for gravplasser vedtas som fremstilt i gebyrliste, vedlegg 1.

11. Budsjett for kontrollutvalgssekretariat og revisjon vedtas i henhold til innstilling fra kontrollutvalget.

12. Forslag til kommunale tilskuddssatser for drift av private barnehager i 2023 vedtas i samsvar med spesifikasjon i kommunedirektørens budsjettdokument, vedlegg 2.

13. Driftstilskudd til Kirkelig fellesråd i 2023 settes til 35.057.000 kroner. Investeringsstilskudd settes til 4.900.000 kroner.

Obligatoriske forskriftsskjemaer

Framsikt 1A Økonomiplan

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sentrale inntekter						
Rammetilskudd	-1 523 007	-1 495 239	-1 619 161	-1 654 738	-1 668 095	-1 683 932
Inntekts- og formuesskatt	-2 001 610	-1 976 801	-2 123 711	-2 135 008	-2 145 873	-2 157 080
Andre generelle driftsinntekter	0	-10 200	-10 500	-10 500	-10 900	-10 900
Refusjon fra staten	0	-62 575	-105 514	-105 514	-105 514	-105 514
Sum Sentrale inntekter	-3 524 616	-3 544 815	-3 858 886	-3 905 760	-3 930 382	-3 957 426
Sentrale utgifter						
Diverse fellesutgifter	1 873	3 381	3 381	3 381	3 382	3 382
Lønnsreserve	0	106 950	98 843	98 843	98 843	98 843
Årets premieavvik	-210 353	34 555	-68 330	-68 330	-68 330	-68 330
Amortisering av tidligere års premieavvik	0	39 406	39 406	39 406	39 406	39 406
Pensjon	0	1 416	1 416	1 416	1 416	1 416
Premiefond	0	-47 308	-47 308	-47 308	-47 308	-47 308
Sum Sentrale utgifter	-208 480	138 400	27 408	27 408	27 409	27 409
Driftsutgifter per tjenesteområde	3 292 366	3 236 598	3 605 203	3 552 467	3 540 688	3 555 943
Avskrivninger	215 426	0	0	0	0	0
Brutto resultat (KOSTRA)	-225 305	-169 817	-226 276	-325 886	-362 286	-374 075
Netto finansutgifter og inntekter						
Renteinntekter	-14 896	-27 700	-67 850	-59 350	-53 050	-47 350
Renteutgifter	31 943	42 155	187 500	189 300	181 600	188 700
Avdrag på lån	150 106	161 823	174 207	185 173	196 107	196 107
Utbytte og eieruttak	0	-700	-700	-700	-700	-700
Finansutgifter i tjenesteområdene	19 824	31 764	34 698	34 798	34 898	34 898
Sum Netto finansutgifter og inntekter	186 976	207 342	327 855	349 221	358 855	371 655
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	-215 426	0	0	0	0	0
Netto resultat	-253 754	37 525	101 579	23 335	-3 431	-2 420
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner						
Avsetninger til disposisjonsfond	254 403	0	0	0	8 937	4 386
Bruk av disposisjonsfond	0	-7 974	-93 802	-16 660	0	0
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-649	-29 551	-7 777	-6 675	-5 506	-1 966
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	253 754	-37 525	-101 579	-23 335	3 431	2 420
Årsoverskudd / underskudd	0	0	0	0	0	0

Framsikt 1B Økonomiplan

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunedirektør, staber og folkevalgte	152 901	140 625	163 576	156 408	154 758	154 758
Oppvekst og læring	1 298 125	1 269 787	1 395 050	1 392 914	1 388 837	1 388 837
Mestring og helse	1 424 695	1 384 478	1 588 570	1 583 505	1 595 093	1 619 795
Kultur og samfunnsutvikling	296 886	265 985	267 439	274 303	278 405	282 655
Eiendom og tekniske tjenester	380 182	177 936	217 489	173 460	152 987	142 830
Felleskostnader	23 687	0	0	0	0	0
Frie inntekter og finans	-264 935	0	0	0	0	0
Sum netto rammer	3 311 541	3 238 811	3 632 124	3 580 590	3 570 080	3 588 875
Herav:						
Avskrivninger	215 426	0	0	0	0	0
Renteinntekter	-838	-550	-550	-550	-550	-550
Utbytter	-1	0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-14 413	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 076	32 314	35 248	35 348	35 448	35 448
Motpost avskrivninger	-215 426	0	0	0	0	0
Overføring til investering	1 545	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	47 826	3 027	2 600	2 600	2 911	6 386
Bruk av bundne driftsfond	-50 020	-32 578	-8 483	-7 381	-6 523	-6 458
Bruk av disposisjonsfond	0	0	-1 894	-1 894	-1 894	-1 894
Sum rammer uten 1A-poster	3 292 366	3 236 598	3 605 203	3 552 467	3 540 688	3 555 943

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	795 238	525 651	465 115	514 518	340 500	322 450
Tilskudd til andres investeringer	23 280	7 400	4 900	4 900	4 900	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	29 514	9 500	10 000	10 500	11 000	11 500
Utlån av egne midler	2 075	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	152 105	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 002 213	542 551	480 015	529 918	356 400	333 950
Kompensasjon for merverdiavgift	-80 674	-58 774	-39 061	-57 764	-22 160	-26 150
Tilskudd fra andre	-108 025	-16 324	-24 249	-44 303	-4 800	-1 800
Salg av varige driftsmidler	-280 873	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 759	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-513 717	-411 753	-391 505	-362 151	-308 440	-294 500
Sum investeringsinntekter	-988 047	-491 851	-464 815	-474 218	-345 400	-322 450
Videreutlån	123 569	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
Bruk av lån til videreutlån	-123 569	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Avdrag på lån til videreutlån	17 184	15 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-51 108	-15 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Netto utgifter videreutlån	-33 923	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 545	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	39 605	0	0	0	0	0

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Bruk av bundne investeringsfond	-5 902	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-12 400	-50 700	-15 200	-55 700	-11 000	-11 500
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19 758	-50 700	-15 200	-55 700	-11 000	-11 500
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Kommunedirektør, staber og folkevalgte	15 786	10 500	8 250	15 000	10 000	10 000	43 250
Oppvekst og læring	11 974	51 220	53 700	138 600	35 400	12 400	240 100
Mestring og helse	312 511	120 870	9 188	1 800	1 300	1 000	13 288
Kultur og samfunnsutvikling	14 372	38 411	82 492	66 431	19 950	21 950	190 823
Eiendom og tekniske tjenester	423 729	304 650	311 485	292 687	273 850	277 100	1 155 122
Frie inntekter og finans	13 293	0	0	0	0	0	0
Org. oppsett mangler	3 574	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	795 238	525 651	465 115	514 518	340 500	322 450	1 642 583

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Kirkebygg 2021	2 000	0	0	0	0	0	0
Kirkegårdsinvesteringer 2021	5 400	0	0	0	0	0	0
Kirkebygg 2022	0	2 400	2 400	2 400	2 400	0	7 200
Kirkegårdsinvesteringer 2022	0	5 000	2 500	2 500	2 500	0	7 500
Smørberg - spredt avløp 2013	77	0	0	0	0	0	0
Kanalveien va 65507 - 2017	131	0	0	0	0	0	0
Gauterødveien GS 65646 - 2019	1 553	0	0	0	0	0	0
Innlaget spredt avløp 65548 - 2019	15	0	0	0	0	0	0
Diverse avsluttede prosjekter 2019	199	0	0	0	0	0	0
Spillemidler	11 465	0	0	0	0	0	0
Justeringsmoms	2 244	0	0	0	0	0	0
Jarlsø friområde aktivitetspark 65691 - 2020	7	0	0	0	0	0	0
Undrumsdal renseanlegg avløp 65680 - 2020	31	0	0	0	0	0	0
Skogli, Espens, Viggos vei VA 65669 - 2020	100	0	0	0	0	0	0
Gamle Ramnesvei 38 avløp 65700 - 2020	21	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Nordlysv tarkett 65709 - 2021	37	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	23 280	7 400	4 900	4 900	4 900	0	14 700

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

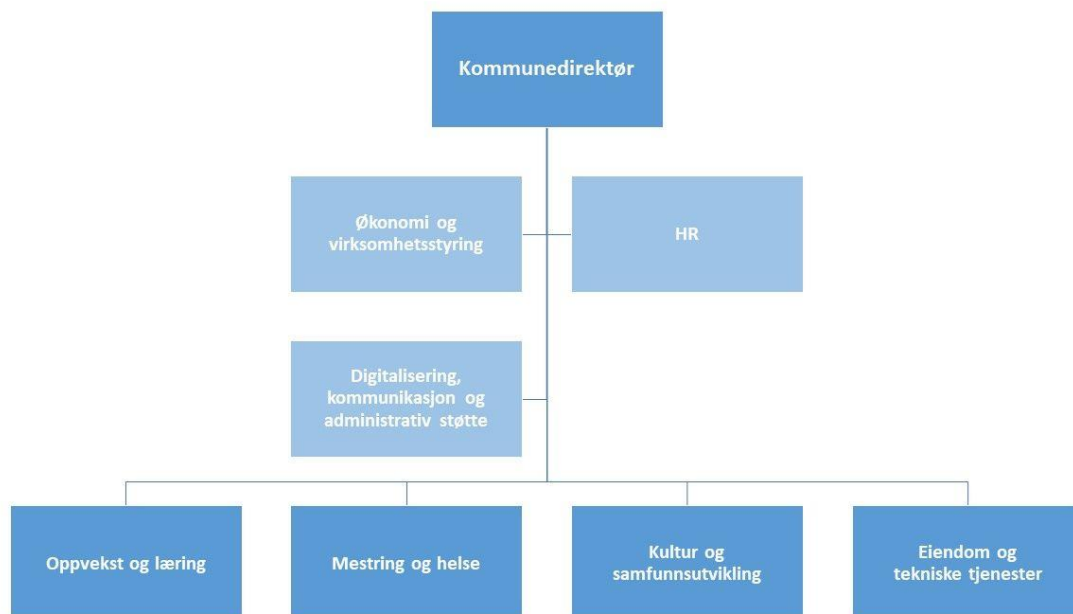
	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Kjøp av aksjer	20 475	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnsk KLP	8 532	9 500	10 000	10 500	11 000	11 500	43 000
Utlån til aksjer Gigafib	507	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	29 514	9 500	10 000	10 500	11 000	11 500	43 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Utlån egne midler	2 075	0	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	2 075	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	850 108	542 551	480 015	529 918	356 400	333 950	1 700 283

Organisasjon

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling per årsak

	2018	2019	2020	2021	2022
Folketall ved inngangen av kvartalet	54 981	55 706	56 293	57 026	57 794
Fødte	547	531	562	542	254
Døde	434	453	437	436	271
Fødselsoverskudd	113	78	125	106	-17
Innvandring	433	378	371	416	306
Utvandring	291	169	190	235	108
Innflytting, innenlands	3 775	3 902	3 519	3 755	1 505
Utflytting, innenlands	3 309	3 443	3 101	3 262	1 347
Netto innvandring og flytting	608	668	599	674	356
Folkevekst	723	745	733	768	339
Folketallet ved utgangen av kvartalet	55 704	56 451	57 026	57 794	58 133

Kilde: SSB.

Tønsberg kommune har fra juli 2021 til juli 2022 hatt en befolkningsutvikling som er markert sterkere enn gjennomsnittet for landet. Mens befolkningen i Norge samlet sett økte med 1,0 prosent, økte innbyggertallet i Tønsberg med 1,3 prosent. Det betyr en mervest på 0,3 prosentpoeng.

Befolkningsprognoser

Nettoinnflyttingen til Tønsberg har vært svært høy i årene 2020 og 2021, men tendensen er litt fallende i 2022 selv om veksten fortsatt er høyere i Tønsberg enn i landet totalt.

Befolkningsprognosene fra SSB viser at det kan forventes fortsatt stor vekst i befolkningen i Tønsberg, og økningen er desidert størst blant de eldste gruppene. Det er forholdsvis beskjeden økning eller til og med reduksjon i antall barn i barnehage- og skolealder.

Kommunen har i tillegg til SSB sine prognoser bearbeidet prognosene med et eget verktøy hvor det er hensyntall kjente forhold som reguleringsplaner osv. Ved å bruke disse tallene kan det se ut som om antall barn vil øke på litt lengre sikt.

Grovt sett kan det tolkes som at det blir flere eldre og at det blir ytterligere behov for pleietjenester fremover, men samtidig blir de eldre også friskere og bedre i stand til å greie seg på egen hånd. Det kan også vurderes at det ikke vil være behov for flere barnehage- og skoleplasser, men kommunens analyser viser at kapasiteten ikke er på de riktige stedene. Dette er lagt fram i egen sak til kommunestyret.

Statsforvalteren har anmodet kommunene å legge den demografiske utviklingen fremover til grunn for sin planlegging og sine investeringer fremover. Dette vil bli fulgt opp i kommuneplanarbeidet fremover.

Demografi

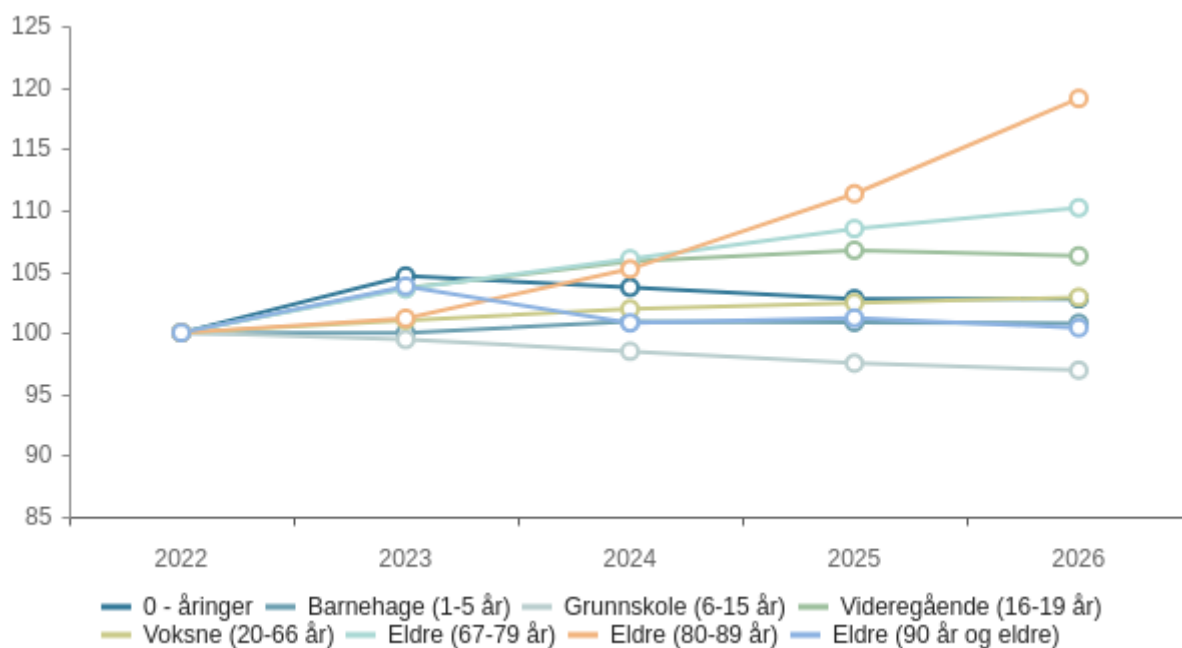
Befolkningsprognose

	2022	2023	2024	2025	2026
0 - åringer	541	566	561	556	556
Barnehage (1-5 år)	2 973	2 973	3 000	2 998	2 996
Grunnskole (6-15 år)	6 741	6 704	6 639	6 574	6 535
Videregående (16-19 år)	2 635	2 731	2 788	2 812	2 800
Voksne (20-66 år)	35 342	35 700	36 026	36 204	36 364
Eldre (67-79 år)	6 846	7 090	7 259	7 427	7 543
Eldre (80-89 år)	2 215	2 241	2 330	2 466	2 638
Eldre (90 år og eldre)	501	520	505	507	503
Total	57 794	58 525	59 108	59 544	59 935

Prognosetype: Middels nasjonal vekst

Prognoseperiode: 4

Prognose vekst

Prognosetype: Middels nasjonal vekst

Prognoseperiode: 4

Føringer fra statsbudsjettet

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2023

I Kommuneproposisjonen for 2023 la regjeringen opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner. Dette var basert på en forventet vekst i kommunesektorens demografikostnader på ca. 1,9 mrd. kroner. Av dette var 1,4 mrd. kroner knyttet til tjenester som skulle bli finansiert av de frie inntektene. Det ble videre anslått nullvekst i pensjonskostnader.

Nytt anslag for demografikostnader er 3,2 mrd. kroner, hvorav 2,6 mrd. kroner skal finansieres av kommunesektorens frie inntekter. Av dette utgjør vekst for kommunene 1,7 mrd. kroner. En betydelig del av oppjusteringen ses i sammenheng med flyktninger fra Ukraina. Nye anslag for pensjonskostnadene viser nå en nedgang på ca. 0,1 mrd. kroner.

Basert på dette legger Regjeringen opp til en økt realvekst i frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner for kommunesektoren. Dette tilsvarer en vekst på 0,6 pst. Veksten er regnet fra inntektsnivået anslått i RNB for 2022. I veksten er ekstraordinære skatteinntekter og bevilgninger knyttet til koronapandemien i 2022 holdt utenfor. I beregning av kommunesektorens realvekst inngår pris- og lønnsvekst for 2023, som er anslått til 3,7 prosent (deflator). Lønnsvekst inngår i denne med 4,2 prosent. Etter dette anslås det at kommunesektorens handlingsrom øker med ca. 0,1 mrd. kroner i 2023.

Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter anslås til 5,2 mrd. kroner, og fordeles som følger:

- Økte frie inntekter: 2,6 mrd. kroner.
- Frie inntekter knyttet til oppgaveendringer: 2,8 mrd.
- Øremerket tilskudd: -0,6 mrd. kroner.
- Gebyrinntekter: 0,5 mill. kroner.

Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet i forbindelse med statsbudsjettet. Deflator består av en delindeks for lønnsvekst, delindeks for kjøp av varer og tjenester i drift og en delindeks for økte kostnader i investeringer. Lønnsvekst utgjør 58 prosent av deflator. I anslått deflator er det tatt hensyn til at kommunene ikke vil motta strømstøtte.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren og må dekkes av veksten i frie inntekter:

- Rentekostnader.
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten, fanges ikke dette opp av budsjettdeflatoren.
- Demografikostnader.

Statsbudsjettet anslår at Tønsberg får en kostnadsvekst som knyttes til oppgaveendringer på 3,4 prosent. Med en kommunal deflator på 3,7 prosent vil kommunen få en anslagsvis realøkning på 0,3 prosentpoeng.

For ressurskrevende tjenester beholdes kompensasjonsgraden uendret på 80 prosent. Innslagspunktet øker med deflator, og foreslås økt til 1,526 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt for landbaserte vindkraftverk og på havbruk fra 2023. I dette forslaget legges det opp til at halvparten av inntektene skal gå til kommunesektoren. Skatten kreves inn av staten i 2023, men vil først bli fordelt ut gjennom rammetilskuddet fra og med 2024. I KS' prognosemodell er økt rammetilskudd innarbeidet i både innbyggertilskuddet og utgiftutjevningen.

Kommunesektorens skatteinntekter i 2022 anslås å bli 2,4 mrd. kroner høyere enn anslått i revidert nasjonalbudsjett 2022. Dette tilsvarer 7,8 prosent vekst fra 2021.

I kommuneproposisjonen for 2023 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2023 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 0,8 prosent og en årslønnsvekst på 4,2 prosent fra 2022 til 2023. Den kommunale skatteøren øker fra 10,95 prosent til 11,15 prosent. Etter dette er det anslått at skatteinntektene utgjør om lag 40 prosent av kommunenes samlede inntekter i 2023.

Innbyggertilskudd og utgiftutjevning

Rammetilskuddet fra staten til kommunene fordeles gjennom inntektssystemet. Rammetilskuddet består av et innbyggertilskudd og særtilskudd (primært regionalpolitiske tilskudd).

Innbyggertilskuddet blir i all hovedsak fordelt som et likt beløp per innbygger til alle kommuner. I 2023 utgjør innbyggertilskuddet kr. 28.077,- per innbygger og samlet innbyggertilskudd til Tønsberg utgjør 1.632,2 mill. kroner før utgiftutjevning.

Gjennom utgiftutjevningen kompenseres de kommunene som anses å ha spesielle utfordringer som gjør dem dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen. Denne omfordelingen gjennom inntektssystemet gjennomføres ved hjelp av kostnadsnøkler bestående av objektive kriterier og vektorer som fanger opp kommunenes utgiftsbehov. Totalt sett har Tønsberg kommune et noe lavere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet.

I inntektssystemet betyr befolkningsvekst økt innbyggertilskudd. Befolkningsøkningen i Tønsberg påvirker størrelsen på rammetilskuddet i positiv retning.

I 2023 blir Tønsberg trukket 54,7 mill. kroner i utgiftutjevning, basert på kriteriene i inntektssystemet. Utgiftsbehovsindeks under 1 vil si at kommunen er rimeligere å drive enn gjennomsnittet av alle landets kommuner. Tønsberg ligger på 98,5 pst. som er en reduksjon på 0,3 prosentpoeng fra 2022. Tønsberg får dermed et større trekk i 2023 enn i 2022, da trekket var på 39,2 mill. kroner.

Aldersgruppene 2-5 år og 6-15 år går mer ned i Tønsberg enn landet for øvrig, noe som gir et lavere kostnadsbehov og gjør at kommunen får et trekk på hhv. 10,8 og 13,7 mill. kroner. Trekket i disse gruppene er 3,7 mill. kroner lavere enn i 2022, som i hovedsak skyldes økt utgiftsbehovsindeks. Innbyggergruppene 67-79 år, 80-89 år og 90 år og eldre utgjør også en større andel av befolkningen i Tønsberg enn i gjennomsnittet for landet. Dette innebærer isolert sett et større utgiftsbehov knyttet til eldreomsorg, og dermed et utgiftutjevningstillegg på henholdsvis 4,0 mill. kroner, 15,7 mill. kroner og 4,8 mill. kroner i 2023.

Oppgaveendringer og korreksjoner for Tønsberg

Oppgaveendringer og korreksjoner for Tønsberg utgjør ifølge Grønt hefte en samlet reduksjon på 1,3 mill. kroner og inngår i kommunens rammetilskudd for 2023. De største endringene er:

- Gratis SFO 1. trinn 2022 – helårsvirkning 2023, økning på 8,0 mill. kroner.
- Redusert makspris i barnehager og gratis barnehage for familiens 3. barn, økning på 7,6 mill. kroner:
 - Helårseffekt av redusert makspris i 2022 samt ytterligere reduksjon av makspris til kr 3.000 fra 1.1.2023.
 - Gratis barnehage for familiens 3. barn gjelder dersom alle 3 barn går der samtidig og er foreslått gjeldende fra 1. august 2023. Helårseffekt er innarbeidet i rammetilskuddet for 2024.
- Barnevernsreformen og ny barnevernlov, netto økning på 7,0 mill. kroner:
 - Økningen i 2023 ifb. barnevernsreformen er noe lavere enn tidligere signalisert. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.
 - Ny barnevernslov trer i kraft fra 1. januar 2023 inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med.
 - Ny barnevernslov innebærer videre at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten.
- Økt basistilskudd fastleger, økning 4,9 mill. kroner.
 - Det foreslås at knekkpunktet avvikles og at det innføres et risikojustert basistilskudd, for å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk krevende listeinnbyggere. Det risikobaserte basistilskuddet skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekt av tiltaket er innarbeidet i rammetilskuddet i 2024.
- Barnekoordinator, økning 0,8 mill. kroner.
 - Lovfestet rett til barnekoordinator ble innført 1. august 2022 og rammetilskuddet er kompensert for helårseffekten av dette.
- Ekstraordinære bevilgninger til koronatiltak i 2022 er ikke videreført i 2023 reduserer rammetilskuddet med 9,7 mill. kroner.
- Korrigering merskattevekst i 2022 knyttet til utbytter reduserer rammetilskuddet i 2023 med 18,2 mill. kroner.

Endringene er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2023-2026 – budsjett 2023.

Hovedtrekkene i budsjettforslaget

Oppsummering

Forsvarlig bruk av disposisjonsfond

Kommunedirektøren foreslår en økonomiplan med en samlet fondsbruk på 99 mill. kroner i fireårsperioden. Fondsbruken i 2023 er lavere enn kostnadsøkningen til strøm og renter, noe som betyr at den ordinære driften ville vært håndterbar innenfor de økonomiske rammene kommunen normalt må forholde seg til.

Det er en ekstraordinær situasjon som har oppstått i løpet av 2022 med krig i Europa og kraftig økte priser på energi og annet som igjen har medført høy inflasjon. Dette har i neste omgang resultert i at rentenivået har blitt vesentlig høyere på veldig kort tid.

Kommunen har gjennom de siste årene vært i stand til å sette av en solid buffer på fond, og dette gjør at den raske kostnadsveksten kan håndteres på kort sikt. Det er ikke forsvarlig å fortsette med fondsbruk over tid, og derfor har kommunedirektøren initiert et prosjekt for å finne kostnadsreducerende tiltak som vil bli planlagt i 2023 og med forutsatt virkning delvis fra 2024 og fremover. Dette gjør at det i slutten av handlingsprogramperioden kan budsjetteres med et positivt resultat.

Ved inngangen til 2023 vil kommunen ha et disposisjonsfond på 587,7 mill. kroner, hvorav kommunestyret har reservert 177 mill. kroner til framtidig økning i pensjonsutgiftene. Etter den planlagte fondsbruken i fireårsperioden vil fondet ha en saldo på 489 mill. kroner, noe som fortsatt er en solid buffer.

Tønsberg kommune opplever fortsatt en god befolkningsvekst som er høyere enn landsgjennomsnittet. Dette, i tillegg til at det har vært en økende skatteinntekt per innbygger, gjør at Tønsberg er en vekstkommune. Dette gir økte inntekter for kommunen, men en økt befolkning både i de eldste og yngste aldersgruppene gir også økte kostnader.

Fortsatt rom for satsinger

Kommunedirektøren foreslår investeringer for rundt 465 millioner kroner i 2023. Det aller meste er innenfor selvkostområdene (vann og avløp), men det er også større investeringer innen kultur- og oppvekstsektoren, i tillegg til boliginvesteringer for vanskeligstilte.

Virksomhetenes budsjetttrammer økes med 122 mill. kroner inkludert strømprisøkning i 2023. Det er i tillegg planlagt opptrapping de neste årene slik at samlet styrking ender på 194 mill. kroner i 2026. Av dette er 35 mill. kroner konsekvens av tidligere vedtak, stigende til 97 mill. kroner i 2026.

Nedenfor vises et utdrag av konsekvenser av tidligere vedtak og planlagte opptrappinger som er innarbeidet i budsjettet:

Opptrapping av tiltak fra 2022 i vedtatt økonomiplan	2023	2024	2025	2026
Nye tiltak:				
Øke antall lærlinger	1 350	3 250	4 600	4 600
Office 365, datasikkerhet	1 000	2 000	4 000	4 000
Barnevern, styrking	1 600	1 600	1 600	1 600
Forebyggende Barn og unge	700	700	700	700
Ass. kommuneoverlege	1 500	1 500	1 500	1 500
15 nye plasser Re helsehus	3 000	3 000	3 000	3 000
Nye brukere overføres fra Barn og unge		3 600	7 200	7 200
10 nye brukere, unge voksne		5 000	10 000	10 000
Tilbakeføring prosjekt digitalisering		-3 000	-3 000	-3 000
Konsekvensjustering av tidligere vedtak:				
Valg	2 000		2 000	
Red. tilskudd til kommunalt rusarbeid	1 200	1 200	1 200	1 200
Økte utgifter svømmehallen	300	800	800	800
Økte utgifter pga elbiler	300	400	500	500
Helårseffekt matkultursenter Løkken	0	0	1 000	1 000
Politiske vedtak i forrige økonomiplan:				
Økt grunnbemanning barnehager	3 900	3 900	3 900	3 900
Avslutte prosjekt økt bemanning barnehager		-1 900	-1 900	-1 900
Økt tilskudd private barnehager som følge av økte rammer kommunale barnehager		2 900	4 800	4 800

Vaskeri Re helsehus	600	600	600	600
Økte plasser Hogsnes helsehus	0	0	15 100	37 700
Økning ungdomsklubber	320	420	420	420
Merkostnad for elbiler til TKE	325	425	525	525

I tillegg er det bl.a. innarbeidet følgende nye tiltake i budsjett 2023:

Kommunedirektørens staber:

- Økte utgifter til forhåndsstemming, 0,25 mill. kroner
- Ekstra økning lisenser Office 365, 5,3 mill. kroner

Oppvekst og læring:

- Helårseffekt av ny arbeidsavtale undervisningspersonale, 3,6 mill. kroner
- Økning elevtall skolene, 1,9 mill. kroner
- Økning elever tospråklig fagopplæring, 2,5 mill. kroner
- Økt skoleskyss, 2 mill. kroner
- Økt kostnad spesialpedagog og spesialundervisning, 3 mill. kroner
- Økt antall barnehageplasser, 9,4 mill. kroner

Mestring og helse:

- Økte ressurser til TFF (Tiltak funksjonshemmede), 3,4 mill. kroner
- Kommunestyresak 111/22, fastlegetiltak, 3,7 mill. kroner
- Harmonisering betalt spisepause sykehjem, 4 mill. kroner
- Økning BPA, 1,4 mill. kroner
- Ny tjenestelederstilling hjemmetjenesten, 1 mill. kroner
- Nye brukere MFT (Mestring og forebyggende tjenester), 2 mill. kroner
- Styrking legevakta, 3,9 mill. kroner
- Økning vedtakstimer i boliger, 2,8 mill. kroner

Kultur og samfunnsutvikling:

- Økte utgifter til midlertidig bolig, 2 mill. kroner

Eiendom og tekniske tjenester:

- Økt bemanning beredskap, 0,6 mill. kroner
- Økte arealer formålsbygg, 6,2 mill. kroner
- Innteksttap grunnet færre parkeringsarealer, 1 mill. kroner

I tillegg kommer følgende større satsinger fra statsbudsjettet:

- Helårseffekt gratis kjernetid SFO, 5,1 mill. kroner
- Redusert makspris i barnehager og gratis 3. barn, 7,6 mill. kroner
- Barnevernsreformen, økte egenandeler for kommunen, 7 mill. kroner
- Økt basistilskudd fastleger, 4,9 mill. kroner

Utvikling i frie inntekter

I forslag til statsbudsjett ble samlede frie inntekter for Tønsberg kommune anslått til 3.703 mill. kroner. Dette baseres på en skattevekst på landsbasis i 2022 på 7,8 pst.

I kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023, anslås frie inntekter samlet sett å utgjøre 3.743 mill. kroner - altså 40 mill. kroner mer enn anslaget i statsbudsjettet. Dette har sammenheng med at skatteinntektene for 2022 nå forventes å øke mer enn anslaget i statsbudsjettet. Det økte skatteanslaget er lagt til grunn som inngangsverdi for beregninger for 2023 og videre i handlingsprogramperioden.

Fra 2024 og videre foreslås økt netto rammetilskudd:

- Økt innbyggertilskudd som følge av befolkningsvekst. SSB's befolkningsframskriving middelalternativ (MMMM) er lagt til grunn.
- Forventet årlig realvekst ift. revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2022.

Fortsatt behov for reduserte kostnader i handlingsprogramperioden

For å komme ned på et forsvarlig driftsnivå er det i handlingsprogramperioden lagt inn kostnadsreducerende tiltak på 20 mill. kroner i 2024 og 40 mill. kroner årlig resterende år. Kommunen har økonomiske utfordringer i handlingsprogramperioden, i all hovedsak på grunn av økende rente. Dette må løses med økte inntekter eller reduserte kostnader. Løsningene er foreløpig ikke konkretisert, men innsparingsbeløpene er fordelt til de tjenesteytende rammeområdene. I gjeldene handlingsprogramperiode er det forutsatt en fortsatt opptrapping av tiltak i prosjektet Handlingsrom 2024. I tillegg har det også blitt skissert mulighet for å redusere budsjettene med bakgrunn i stordriftsfordeler etter kommunesammenslåingen. Det er per nå gjennomført tiltak med samlet effekt på ca. 200 mill. kroner, og det gjenstår tiltak for 23 mill. kroner. Av dette utgjør stordriftsfordeler 5 mill. kroner.

	2023	2024	2025	2026
Rest fordeling kutt fra HR24	0	5 060	10 060	10 060
HR24 opptrappinger	6 150	8 150	8 150	8 150
Stordriftsfordeler	2 000	5 000	5 000	5 000
Nye rammereduksjoner fra 2024	0	10 000	20 000	20 000
Prosjekt kostnadsreduksjon mestring og helse	0	10 000	20 000	20 000
SUM	8 150	38 210	63 210	63 210

Bruk av disposisjonsfond

For å oppnå balanse i 2023 og 2024, er det lagt opp til bruk av disposisjonsfond på henholdsvis 93,8 og 16,7 mill. kroner. Disse beløpene inkluderer bruk av disposisjonsfond til selvkostområdene vann, avløp og renovasjon på 20 mill. kroner for å unngå for store økninger av gebyrene i 2023. Det er lagt opp til tilbakebetaling til disposisjonsfond ved ytterligere økning av gebyrene i 2024 og utover i handlingsprogramperioden. I 2025 og 2026 foreslår kommunedirektøren avsetning til disposisjonsfond på henholdsvis 8,9 og 4,4 mill. kroner. Ved utgangen av handlingsprogramperioden er fondet anslått til være 312,0 mill. kroner. I tillegg har kommunen avsatte midler på pensjonsfond (fritt fond) på 177,0 mill. kroner.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består hovedsakelig av innbyggertilskudd, utgiftutjevning og inntektsutjevning. Kompensasjons- og trekkgraden er 60 prosent i inntektsutjevningen i inntektssystemet. I 2023 får kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet et trekk på 60 prosent av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet, mens kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får kompensert 60 prosent av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet.

Kommunedirektøren benytter i tillegg prognosemodellen som administreres av Kommunenes Sentralforbund (KS) til å gjøre en mer nøyaktig beregning av netto rammetilskudd. Tabellen nedenfor viser prognose for netto rammetilskudd i handlingsprogramperioden basert på denne modellen:

Rammetilskudd – Tønsberg (tall i 1000- kroner)	2022	2023	2024	2025	2026
Innbyggertilskudd (likt beløp per innbygger)	-1 501 345	-1 632 167	-1 644 936	-1 654 610	-1 654 645
Utgiftsutjevning	60 811	74 005	74 255	74 045	74 045
Overgangsordninger (INGAR)	2 771	2 386	0	0	0
Saker særskilt fordeling	-20 599	-35 275	-35 275	-20 133	-20 133
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-15 488	-16 061	-16 061	-16 061	-16 061
Regionsentertilskudd	-7 336	-7 687	-7 740	-7 783	-7 815
Ordinært skjønn	-4 500	-4 000	0	0	0
Koronapandemien - bevilgning gjennom inntektssystemet	-9 727	0	0	0	0

Tilleggsnummer statsbudsjett	8 942	0	0	0	0
Stortinget saldering budsjett 2022	1 319	0	0	0	0
Endringer etter Stortingets budsjettssaldering 2022	-3 400	0	0	0	0
RNB 2018 - 2022 (utenom koronapandemi)	99 261	0	0	0	0
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	-1 389 290	-1 618 799	-1 629 757	-1 624 543	-1 624 609
Netto inntektsutjevning	1 698	-362	-3 553	-994	2 875
Sum rammetilskudd	-1 387 592	-1 619 161	-1 633 310	-1 625 537	-1 621 734
Økt innbyggertilskudd som følge av befolkningsvekst (SSB's MMMM)			-5 428	-10 558	-14 198
Forventet realvekst utover RNB			-16 000	-32 000	-48 000
Sum rammetilskudd (avrundet til nærmeste 1000)	-1 387 592	-1 619 161	-1 654 738	-1 668 095	-1 683 932
Rammetilskudd – endring i pst.		16,7 %	2,2 %	0,8 %	0,9 %

I tillegg til KS sine beregninger er det er lagt inn økt innbyggertilskudd tilsvarende SSB's befolkningsframskrivning, middelalternativ (MMMM). Det er lagt inn en årlig videreføring av realvekst på 16 mill. kroner basert på revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2022.

Kommunen mottar følgende kompensasjoner:

- 35,3 mill. kroner ift. saker med særskilt fordeling i 2022. Inntekten reduseres til 15,1 mill. kroner fra og med 2025. Reduksjon skyldes ansvarsreformen barnevern som innlemmes i ordinært innbyggertilskudd fra 2025.
- Inndelingstilskudd 16,1 mill. kroner. Dette er et tilskudd etter sammenslåingen av Tønsberg og Re. Tilskuddet prisjusteres i 15 år før det trappes ned over en 5-årsperiode.
- Regionsentertilskudd på 7,7 mill. kroner. Dette er et tilskudd som gis til kommuner som slår seg sammen og som etter sammenslåingen blir større enn 8.000 innbyggere. Tilskuddet videreføres årlig.

- Skjønnsmidler fra statsforvalteren på 4,0 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 0,5 mill. kroner fra 2022.

Netto inntektsutjevning avhenger av nivået på Tønsberg sine skatteinntekter sammenlignet med landet, og for 2023 er det tatt utgangspunkt i at skatteinngangen i Tønsberg vil være ca. 97,9 prosent av landsgjennomsnittet for 2023. Dette gir et netto rammetilskudd på 1.619,2 mill. kroner i 2023.

Skatteinntekter

I statsbudsjettet er vekst i kommunesektorens skatteinntekter i 2022 anslått å bli 2,4 mrd. kroner høyere enn anslått i revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2022. I statsbudsjettet anslås at kommunens skatteinntekter vil ligge på 97,0 prosent av landsgjennomsnittet ved utgangen av 2022. Dette er høyere enn ved utgangen av de to siste årene 2020 og 2021 hvor kommunens skatteinntekter lå på hhv. 95,5 og 96,6 prosent av landsgjennomsnittet.

Opprinnelig budsjettert skatteinntekt i 2022 var 1.976,8 mill. kroner. Etter to budsjettjusteringer er budsjettert skatteinntekt på 2.140,9 mill. kroner. Ved utgangen av september ligger kommunens skatteinntekt 103,7 mill. kroner over budsjett. Dette er 13,8 prosent høyere sett i forhold til samme periode i 2021. Kommunens skatteinntekter ligger på 97,7 prosent av landsgjennomsnittet per september. Grunnet høye skatteinntekter ligger kommunens inntektsutjevrende trekk høyere enn budsjettert som resulterer i et lavere netto rammetilskudd med anslagsvis 20 mill. kroner.

For Tønsberg er anslaget i statsbudsjettet skatteinntekter på 2.181,4 mill. kroner som baseres på en vekst på 9,0 prosent i 2022. Kommunedirektøren har innarbeidet 2.123,7 mill. kroner i skatteinntekter for 2023. Forslaget baseres på et anslag på 2.222,9 mill. kroner i skatteinntekter i 2022, tilsvarende 11,1 prosent vekst fra regnskap 2021. Anslag vekst på landsbasis som er lagt til grunn er 8,8 prosent. Kommunedirektørens budsjettforslag bygger på skatteinntekter på 97,9 prosent av landsgjennomsnittet.

Statsbudsjettet forventer en reduksjon i skatteinntektene fra 2022 til 2023 på 5 prosent. Reduksjonen ses i sammenheng med de midlertidige høye skatteinntektene i 2022 pga. tilpasninger til endret skatt på utbytte. Kommunedirektørens anslag ligger 0,5 prosentpoeng lavere grunnet forventet økt skatt ift. befolkningsvekst på 0,5 prosent.

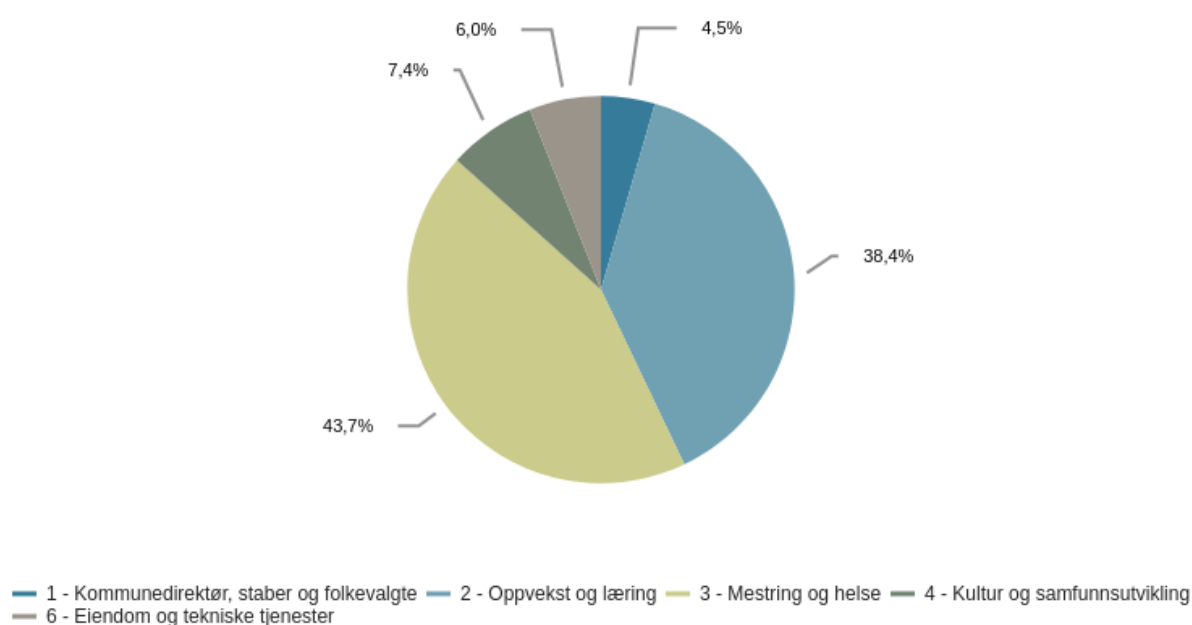
Skatteinntekter	2022	2023	2024	2025	2026
Skatt på formue og inntekt	-2 222 862	-2 123 711	-2 135 008	-2 145 873	-2 157 080
Rammetilskudd – endring i pst.		-4,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %

Rammeområdene sin prosentvise fordeling

Rammeområde

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer fordelt på endringskategorier

Tabellen viser netto driftsbudsjett for rammeområdene samlet i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	3 139 885	3 139 885	3 139 885	3 139 885
Vedtak forrige periode	262 714	262 714	262 714	262 714
Interne rammeendringer	103 772	103 772	118 914	141 515
Konsekvensjusteringer	366 486	366 486	381 628	404 229
Konsekvensjustert ramme	3 506 371	3 506 371	3 521 513	3 544 114
Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-9 867	-17 114	-18 800	-18 800
Innsparingstiltak	-4 361	-24 361	-43 361	-43 361
Nye tiltak	139 981	115 694	110 728	106 922
Nye tiltak og realendringer	125 753	74 219	48 567	44 761
Ramme 2023-2026	3 632 124	3 580 590	3 570 080	3 588 875

Driftsbudsjett

Detaljbudsjett i rammeområdene

Utgangspunktet for budsjettarbeidet har vært videreføring av rammer for 2022 samt justering foretatt i perioderapport 1 som ble vedtatt i kommunestyret henholdsvis desember 2021 og juni 2022. I tillegg er rammeområdene blant annet kompensert for helårseffekt av nye tiltak og lønnsvekst i 2022, nye nødvendige driftstiltak og endringer gitt i statsbudsjettet. Det er også kompensert for ekstraordinær prisvekst i 2022 på mat og drivstoff. Andre endringer:

- Arbeidsgivers andel til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er satt til 16,5 pst. i 2022 og videre i handlingsprogramperioden. For Statens pensjonskasse (SPK) benyttes 8,0 prosent i arbeidsgiverandel. Dette er de samme satsene som ble benyttet i 2022.
- Driftsavtaler og tilskudd er i hovedsak justert tilsvarende deflator på 3,7 prosent.
- Betalingssatser er som hovedregel økt med 3,7 prosent for de tjenester som ikke er regulert gjennom selvkostkalkyler eller andre forskrifter.
- Lønnsvekstkomponenten i deflator er 4,2 prosent. Avsetning på 98,8 mill. kroner skal dekke:
 - o årsvirkning av lønnsoppgjør for 2023.
 - o helårsvirkning av lønnsoppgjør for lærere i 2022. Pga. streik høsten 2022 er ikke rammeområdene kompensert for dette i budsjettforslaget.
 - o ansiennitetstillegg for pedagoger fra 1.1.2023.
- I budsjettforslaget er det foreslått og innarbeidet disposisjonspost til formannskapet på 0,2 mill. kroner.

Avsetning til lønnsoppgjør og korrigeringer for premieavvik i pensjonsordningene er budsjettet på felleskapittelet utenfor rammeområdene. Premieavvik og amortisert premieavvik er budsjettet iht. budsjett fra KLP og SPK. Prognoser viser en forventet økning i pensjonskostnadene fra 2022 til 2023 på ca. 10 mill. kroner. Kostnadene vil fortsette å øke, fordi premiebetalingene ofte er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, og denne differansen må kostnadsføres de påfølgende 7 årene. Det blir en spesielt stor økning i dette avviket i 2023, som får virkning for de 7 påfølgende årene.

Driftstilskudd til Tønsberg kirkelige fellesråd ligger under rammeområde Kultur og samfunnsutvikling og foreslås til 35,0 mill. kroner i 2023 og 34,0 mill. kroner resterende år i handlingsprogramperioden.

Dette tilsvarer en videreføring av tilskuddet fra 2022 kompensert for lønns- og prisvekst tilsvarende deflator. I 2023 kompenseres det i tillegg for økte utgifter til strøm og kremasjon. Det foreslås investeringstilskudd til Tønsberg kirkelige fellesråd på 4,9 mill. kroner årlig fra 2023-2025. Investeringene innebærer kirkebygg og kirkegårder.

Det foreslås følgende budsjett for revisjon og kontroll i henhold til innstilling fra kontrollutvalget:

	Budsjett 2023
Revisjonstjenester fra Vestfold og Telemark revisjon IKS (beløp i hele 1000) :	
- regnskapsrevisjon/enhetskontroll/forenklet etterlevelseskontroll	
- forvaltningsrevisjon/selskapskontroll	
- kjøp av andre tjenester og attestasjoner	2 190
Sekretariatstjenester fra Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	546
Drift av kontrollutvalget:	
- møtegodtgjørelse	250
- kurs/opplæring	60
- andre driftsutgifter/opplæring	75
Sum kontrollarbeid	3 121

Kommunedirektøren har tilført rammeområdene følgende i handlingsprogramperioden:

Investeringsbudsjett

For investeringsbudsjettet har kommunedirektøren tatt utgangspunkt i vedtatt handlingsprogram 2022-2025 – budsjett 2022. Kommunedirektøren har foreslått endringer og tillegg. For detaljer vises det til vedlegg 1.

Finansiering av investeringer

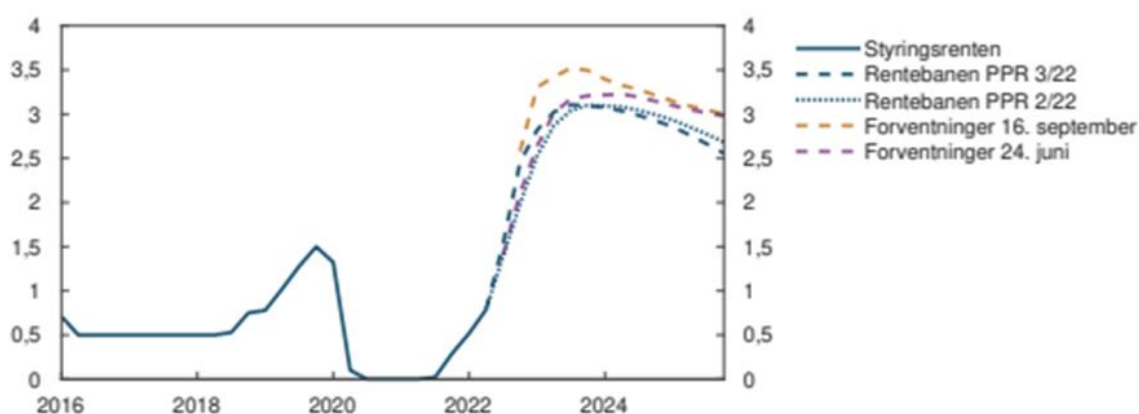
Sum investeringsutgifter i rådmannens forslag utgjør til sammen 1.700,3 mill. kroner i handlingsprogramperioden 2023-2026. Dette finansieres på følgende måte:

	2023	2024	2025	2026	SUM
Brutto investering:	480 015	529 918	356 400	333 950	1 700 283
Finansiering:					
Kompensasjon for merverdiavgift	-39 061	-57 764	-22 160	-26 150	-145 134
Tilskudd fra andre	-24 249	-44 303	-4 800	-1 800	-75 152
Salg av varige driftsmidler	-10 000	-10 000	-10 000	0	-30 000
Bruk av lån (eks startlån)	-391 505	-362 151	-308 440	-294 500	-1 356 597
Bruk av ubundet investeringsfond	-15 200	-55 700	-11 000	-11 500	-93 400
SUM	-480 015	-529 918	-356 400	-333 950	-1 700 283
Differanse	0	0	0	0	0

Finans

Etter at pandemien var over har det blitt stor inflasjon og geopolitisk uro, noe som har medført kraftig renteøkning i løpet av 2022. Som vist i grafen under løftes også rentebanen stadig, og det er stor usikkerhet om rentenivået de neste årene. De fleste er imidlertid enige om at det skal nås en topp i 2023 og at det deretter vil bli reduksjoner igjen.

Styringsrenten. Prosent

Kilder: Refinitiv Datastream og Norges Bank

Det er i handlingsprogramperioden innarbeidet at lånerentene vil følge styringsrenten. Med markeds- og risikopåslag ender lånerentene da på over 4 prosent i 2023, mens det til sammenligning var mulig å oppnå renter på under 1 prosent i 2021. Det er videre forutsatt at nye låneopptak i hovedsak blir gjort til laveste tilgjengelige rente, og dette vil normalt være i sertifikat- eller obligasjonsmarkedet.

Et av tiltakene i Handlingsrom 2024 var å redusere rentesikringene på lån, og dette har medført store besparelser i de siste 2 årene. En ulempe med dette er naturligvis at vi også må være med på økte kostnader når rentene er på et høyere nivå. Over tid er det likevel mest gunstig å låne med flytende renter, da man slipper risikopåslag fra långiverne.

Netto finans (tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Renteinntekter	-15 896	-27 700	-67 850	-59 350	-53 050	-47 350
Renteutgifter	31 943	42 155	187 500	189 300	181 600	188 700
Avdrag på lån	150 106	161 823	174 207	185 173	196 107	196 107
Utbytte og eieruttak	0	-700	-700	-700	-700	-700
Finansutgifter i tjenestekområdene	19 824	31 764	34 846	34 946	35 046	35 046
Netto finans inkl. selvkost	186 976	207 342	328 003	349 369	359 003	371 803
Netto finans VAR	72 305	89 956	130 773	139 449	148 185	158 120
Netto finans som belaster driften	114 671	117 386	197 082	209 772	210 670	213 535

For perioden 2023 til 2026 vil finansutgiftene være stigende. Gjelden som belaster driften er i 2023 på 3,0 mill. kroner, og 1,5 prosent renteøkning utover det som er lagt inn i handlingsprogramperioden vil gi økte renteutgifter i driften på 45 mill. kroner med full effekt. I perioden er det også økende avdrag fra en økende gjeld. Avdragene øker fra 161 mill. kroner i 2022 til 196 mill. kroner i 2026. Kommunen har samlet gjeld på 5,5 mrd. kroner per 2022, men store deler av dette betjenes av andre, blant annet av innbyggerne via kommunaltekniske gebyr for vann og avløp. Dette, sammen med økte investeringer på området, medfører kraftig økte gebyrer i perioden.

Avkastning av langsiktige plasserte midler

Aktiva klasse	Verdi 31.12.21	Bevegelse	Verdi 30.9.22	Avkastning	Prosent	Andel	Norm	Tillatt
KLP aksjer Norden Mer samfunns- ansvar	21 744		16 741	-5 003	-23,0 pst.	13,4 pst.	12 pst.	8-18 pst.
DEAS Eiendomsfond Norge I	26 457	-588	26 172	304	1.1 pst.	21,0 pst.	17,0 pst.	5-23 pst.
Norske obligasjoner omløpsmidler	84 939		81 737	-3 202	-3,8 pst.	65,6 pst.	71,0 pst.	50-87 pst.
Samlet	133 140	-588	124 651	-7 901	-5,9 pst.	100,0 pst.	100,0 pst.	

Kommunen har midler som er langsiktig plassert etter salg av elverk i Re kommune. Etter 9 måneder i 2022 er avkastningen negativ med 5,9 prosent.

Det anses som usannsynlig at avkastningsmålet på 4 prosent vil oppnås i 2022. Det vil ved inngangen til 2022 være plassert ca. 125 mill. kroner. Det forventes ca. 4 prosent avkastning i 2023, men det er usikre tider og det kan forekomme store svingninger. Midlene inngår i fritt investeringsfond.

Gjeld og fondsmidler

Tabellen nedenfor viser en oversikt over kommunens gjeld og fond:

	2022	2023	2024	2025	2026
Gjeld som belaster drift 31.12.	2 969	3 049	3 119	3 179	3 239
Ubundne investeringsfond 31.12.	-160	-150	-140	-129	-118
Gjeld som belaster drift fratrukket ubundne investeringsfond	2 809	2 899	2 979	3 050	3 121

Investeringsgjeld som belaster drift øker noe i perioden, men er fortsatt innenfor handlingsregelen for Tønsberg kommune.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i drifts- og investeringsfond i mill. kroner:

	2022	2023	2024	2025	2026
Disposisjonsfond 1.1.	587	587	493	476	485
Bruk av disposisjonsfond	0	-74	-22	-7	0
Avsetning til fond	0	0	0	0	4
Lån av fond til selvkostområdene VAR - tilbakebetales		-20	5	16	
Disposisjonsfond 31.12.	587	493	476	485	489
Investeringsfond 1.1.	210	160,5	150,5	140	129
Bruk av investeringsfond	-49,5	-10	-10,5	-11	-11
Investeringsfond 31.12.	160,5	150,5	140	129	118

Det legges opp til å bruke 94 mill. kroner i av disposisjonsfond for å balansere budsjettet i 2023. Det er viktig å merke seg at 20 av disse er midlertidig lån til selvkostfondene og vil bli tilbakebetalt de neste årene. Samlet fondsbruk de tre første årene i økonomiplanperioden forventes å bli 98 mill. kroner. Fra 2026 forutsettes at driften skal gå med overskudd som avsettes til disposisjonsfondet. Av disposisjonsfondet har kommunestyret øremerket 177 mill. kroner til framtidig pensjonskostnadsøkning.

På fritt investeringsfond anslås det å være ca. 160 mill. kroner ved utgangen av 2022. Egenkapitalinnskudd til KLP kan ikke lånefinansieres, og må tas fra investeringsfond. Det er derfor nødvendig å ha en viss saldo på investeringsfond for å kunne dekke opp dette.

Økonomiske mål

Målene for overskudd, gjeld og fond oppgis i prosent av kommunens samlede driftsinntekter for året.

I den politiske plattformen for sammenslåingen av Re og Tønsberg kommuner er det formulert et mål om at kommunens driftsresultat skal være 1,75 prosent av driftsinntektene. Det er samme nivå som er anbefalt av Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren. I praksis vil målet knyttes til netto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond.

Når det fastsettes mål for overskudd i kommunens budsjett, er målene knyttet til kommunens netto driftsresultat. Det vil si resultatet før bruk av og avsetninger til ulike fond. Det er naturlig å korrigere netto driftsresultat for bruk av eller avsetninger til eventuelle bundne fond, da dette er midler som tilhører eksterne og kun skal brukes til bestemte oppgaver. Det korrigerte resultatet uttrykker derfor kommunens evne til å avsette til driftsfond. Dersom det korrigerte resultatet viser et underskudd, vil det være behov for å bruke av driftsfondet.

Politisk plattform fastsetter at realverdien av netto gjeld (gjeld som belaster frie inntekter) skal være konstant. Det innebærer at gjelden ikke skal øke mer enn avdragene og det lønns- og prisjustering av gjelden gir rom for. Denne regelen overholdes for gjeld som belaster kommunens drift i denne økonomiplanen.

Gjeld som belaster driften er samlet gjeld fratrukket formidlingslån (Startlån fra Husbanken) og gjeld som betjenes av vann- og avløpsgebyrene, husleier eller statlige refusjoner. Det uttrykker hvilket gjeldsnivå som belaster kommunens frie inntekter. Til sist korrigeres det for ubundne investeringsfond som utgjør ca. 209 mill. kroner.

Disposisjonsfondet som angis her er kun det udisponerte driftsfondet som kommunestyret ennå ikke har vedtatt å bruke til bestemte formål. I juni 2022 vedtok kommunestyret å avsette 177 mill. kroner av disposisjonsfondet til framtidig økning i pensjonsutgiftene, og disse midlene er holdt utenom. Kommunen har også mange bundne fond der formålet er bestemt av forskrift eller av eksterne.

Nøkkeltall brukt av KS for vurdering av kommunens økonomiske handlefrihet.

KS benytter fargene grønn, gul og rød på de tre nivåene. Grønt nivå er der kommunen bør være for å ha en bærekraftig økonomi. Gult nivå kan tolkes som akseptabelt nivå eller til observasjon.

Rødt nivå angir svak økonomisk handlefrihet.

Økonomiske mål i prosent av driftsinntekter	Handlefrihet		
	Sterk	Akseptabel	Svak
Netto driftsresultat inkl. bruk av bundne fond	over 2%	1-2%	under 1%
Netto gjeld som belaster drift minus frie investeringsfond	under 65%	65-75%	over 75%
Disposisjonsfond	over 8%	5-8%	under 5%

Anslag for 2022

Basert på sist kjente prognose for skatteinntekter og prognoser om besparelser fra tjenesteproduksjonen forventes det at disposisjonsfondet ikke vil bli redusert, men dette betinger at staten kompenserer for koronautgifter også dette året.

Dersom man forutsetter at det ikke blir bruk av disposisjonsfondet eller avsetning til fondet i 2022 beholdes fondets saldo fra 31.12.2021 på 410 mill. kroner.

De økonomiske måltallene for Tønsberg kommune 2021 og 2022:

Økonomiske mål i prosent av sum driftsinntekter eks finans	Budsjett 2021	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Prognose 2022
Netto driftsresultat (korr. for bundne fond)	0,0 %	5,1 %	-0,2 %	0,0 %
Gjeld som belaster drift, minus investeringsfond	51,0 %	54,0 %	59,0 %	59,0 %
Disposisjonsfond	4,9 %	11,8 %	9,0 %	9,0 %

Det ser ikke ut til å være mulig å oppnå resultatmålet for 2022, men det er likevel en solid buffer i disposisjonsfondet og et akseptabelt gjeldsnivå.

I begge disse årene har utviklingen blitt bedre enn budsjettet. Pandemien påvirket tallene betydelig i 2021, og for begge årene har skatteinntektene blitt vesentlig bedre enn budsjettet.

De økonomiske måltallene i handlingsprogram 2023-2026:

Økonomiske mål i prosent av sum driftsinntekter eks finans	Prognose 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Mål
Netto driftsresultat (korr. for bundne fond)	0 %	-1,9 %	-0,3 %	0,2 %	0,1 %	1,75 %
Gjeld som belaster drift, minus investeringsfond	59 %	58 %	59 %	60 %	61 %	< 65%
Disposisjonsfond	12 %	9,9 %	9,4 %	9,5 %	9,5 %	>8%

Disposisjonsfondet kan både styrkes og svekkes i 2022, det er først og fremst avhengig av om staten gir koronakompensasjon. I oversikten ovenfor forutsettes uendret disposisjonsfond i 2022. Økonomiplanen for 2023-26 legger opp til å bruke 98 mill. kroner av disposisjonsfondet i perioden. Dette gjør at disposisjonsfondet holder seg på grønt nivå.

Gjelden som belaster driften holder seg på grønt nivå i perioden.

Resultatmålet oppnås ikke i budsjettene for kommende økonomiplanperiode. Det er et stramt opplegg fra staten for de kommende årene, og det har som kjent vært en stor prisøkning på mange varer og tjenester, ikke minst strøm. I tillegg har store renteøkninger belastet driftsbudsjettene vesentlig, og det må ikke glemmes at det har blitt gjennomført store satsinger innen helseområdet og barnehager og skoler. Dersom inntektene fra staten skulle bli større enn forutsatt, bør deler fortsatt

benyttes til styrking av driftsfondet i perioden da det er store investeringsbehov i årene som kommer.

Det blir tappet betydelig av disposisjonsfondet de første årene av perioden, men det ser ikke ut til å kunne unngås. Situasjonen snur i slutten av perioden når det forventes effekt av nye innsparinger, strømpriser blir noe lavere og rentene har blitt litt redusert.

Budsjettpremisser for handlingsprogram 2023-2026:

Fra politisk plattform:

- Kommunen skal være bærekraftig og økonomisk robust.
- Bærekraftig økonomi med overskudd i driftsregnskapet for å begrense lånefinansiering av fremtidig investeringsbehov.

Nye Tønsberg skal ha en bærekraftig og effektiv økonomi med påfølgende mål;

- Resultatkrav på 1,75 prosent av driftsinntektene.
- Realverdien av netto gjeld (gjeld som belaster frie inntekter) skal være konstant.

I handlingsprogram for 2023-2026 er måloppnåelsen av premissene slik:

- Resultatkrav på 1,75 prosent av driftsinntektene.
 - Driftsresultatet for 2023 skal maksimalt gi 94 millioner kroner i bruk av disposisjonsfond.
 - Driftsresultatet skal bedres i perioden og utgjøre 0,1 prosent i 2026.
- Realverdien av netto gjeld (gjeld som belaster frie inntekter) skal være konstant.
 - Nøkkeltallet for netto gjeld som belaster drift skal være i grønn sone, dvs. under 65 prosent av driftsinntektene

Risikovurdering

Risikovurdering:

Handlingsprogrammet inneholder planer og beregninger som bygger på statsbudsjettet, tidligere års regnskap, praksis og erfaringer. Det kan alltid oppstå situasjoner som endrer forutsetningene for den tjenesteleveransen kommunen står ansvarlig for. Tønsberg kommune har de siste årene styrket sine økonomiske reserver ved å bygge disposisjonsfond og pensjonsfond for å takle uforutsette hendelser i løpet av året. De største økonomiske risikoområdene vil være:

Skatt og inntektsutjevning (1)

Kommunens frie inntekter består av skatt og rammetilskudd justert for inntektsutjevning. Det legges til grunn en skatteinntekt på 2.123,7 mill. kroner i 2023. Kommunedirektøren har lagt til grunn en noe høyere skatteinntekt i 2022 enn fremlagt statsbudsjett som inngangsverdi ved beregning av skatteinntekt i 2023 og videre. Statsbudsjettet forventer en reduksjon i skatteinntektene fra 2022 til 2023 på 5 prosent. Reduksjonen ses i sammenheng med de midlertidige høye skatteinntektene i 2022 pga. tilpasninger til endret skatt på utbytte. Kommunedirektørens anslag ligger 0,5 prosentpoeng høyere grunnet forventet økt skatt ift. befolkningsvekst på 0,5 prosent. Endelig resultat av skatt og inntektsutjevning for 2022 vil være kjent i midten av januar 2023.

Regjeringen har lag til grunn en god økonomisk vekst og fallende arbeidsledighet i Norge i 2023, og basert sine skatteanslag deretter. Usikkerheten er knyttet til endelig skattetall for 2022 og om veksten i 2023 blir som antatt. Det vurderes som stor sannsynlighet for at faktiske skatteinntekter vil avvike fra budsjett, men at avviket ikke vil være vesentlig i negativ retning og dermed kun ha moderat økonomisk konsekvens. Risiko vurderes til +/- 40 mill. kroner hensyntatt inntektsutjevning.

Renter og refinansiering (2)

Ved utgangen av august var det flytende rente på 89,3 prosent av Tønsberg kommunes låneportefølje som ikke er selvfinansierende. Dette er lån med PT-rente, NIBOR tilknytning eller sertifikat- og obligasjonslån med under 1 års gjenværende rentebinding. Etter lave renter gjennom hele pandemien øker nå rentene kraftig som følge av den høye inflasjonen og krigen i Ukraina. Norges Bank satte opp styringsrenten med 0,5 prosentpoeng i september 2022 og har signalisert ytterligere økninger ut året og inn i 2023. Dette er hensyntatt i kommunedirektørens beslutningsgrunnlag, men renteprognosene fra Norges Bank kan endres fortløpende.

Det er budsjettet med en gjennomsnittsrente på 4,43 prosent for flytende lån i 2023. Usikkerheten vil være knyttet til tempo og størrelse på eventuelle rentehevinger de neste månedene og årene. Den økonomiske konsekvensen av en renteheving med 0,5 prosentpoeng beregnes til 12 mill. kroner for et helt år.

I et pengemarked med god tilgang til likviditet er det liten risiko for ikke å få refinansiert lån til fornuftige betingelser. I de tilfeller hvor tilgangen til likviditet ikke er like god, kan det oppstå en situasjon hvor refinansieringen kan bli mer kostbar enn budsjettet. Samlet risiko vurderes til +/- 18 mill. kroner, liten sannsynlighet og moderat økonomisk konsekvens.

Budsjettoppfølging og øvrige driftsutgifter (3)

Det vil alltid være risiko for merforbruk ved uforutsette hendelser, høyt sykefravær eller tap av inntekter. Rammeområdene vil i slike tilfeller måtte gjøre vurderinger om interne omprioriteringer gjennom året.

Inflasjonen har vært ekstremt høy i 2022. Per september 2022 er konsumprisindeksen (KPI) oppjustert til 5,7 prosent. Det er 1 prosentpoeng høyere enn anslaget for juni. Økte strømpriser bidrar mye til det økte anslaget. Med en økende inflasjon og et urolig verdensbilde, kan dette gi økende prisstigning utover det staten har lagt til grunn i statsbudsjettet og deflator. Dette gjør at rammeområdene kan oppleve økte kostnader utover det som er lagt inn i budsjettene. I 2022 ble ikke kommunesektoren kompensert i forhold til høy prisvekst i RNB.

Oppvekst og læring vil alltid ha en økonomisk usikkerhet knyttet til uforutsette utgifter, spesielt innenfor barnevern og barn med store sammensatte behov i skole og barnehage. Gjennom barnevernsreformen overtar kommunen et enda større økonomisk og faglig ansvar, og 2023 vil gi svar på om kommunen er godt nok kompensert gjennom rammetilskuddet. Tilskudd til private barnehager utgjør en stor del av den økonomiske rammen, og det er telling av barn 15. desember hvert år som avgjør den endelige totalsummen for tilskudd kommende driftsår.

Mestring og Helse har fått tilført midler i 2022 for å kunne oppnå balanse. Sett bort fra kompensasjon for utgifter i forbindelse med koronapandemien, fikk rammeområdet tilført 38,2 mill. kroner i perioderapport 1. Kommunedirektøren har også foreslått å justere driftsrammen i perioderapport 2 med 2,9 mill. kroner. Rammeområdet vil alltid være utsatt for stor usikkerhet i tjenestebehovet gjennom året. I tillegg er det stor usikkerhet med tanke på refusjon for ressurskrevende tjenester.

Også de andre rammeområdene har usikkerhetsmomenter som følges spesielt. Innenfor tekniske tjenester vil veivedlikehold utfordres av driftsutgifter som er væravhengige og beredskapstjenester i forhold til hendelser. For kultur og samfunnsutvikling er det spesielt sosialhjelp som kan være utfordrende å beregne.

På felleskapittelet ligger usikkerheten på avsatte midler til lønnsoppgjør. Denne kan bli både lavere og høyere enn anslaget gitt i statsbudsjett.

Merforbruk kan oppstå i løpet av året hos de fleste virksomhetene dersom det ikke holdes en god økonomisk kontroll. Merforbruk kan også være utfordrende å redusere på kort sikt, og kan få langvarige økonomiske konsekvenser. Økonomisk risiko vurderes samlet til +/- 30 mill. kroner, moderat sannsynlighet og alvorlig økonomisk konsekvens.

Beredskap (4)

Det kan oppstå situasjoner som ligger utenfor kommunens kontroll, som eksempelvis naturkatastrofer, storbrann og sykdomsepidemier. Kommunen får i slike tilfeller ofte hjelp gjennom statlige overføringer, men må regne med å ta noe av regningen selv. Mye gjøres for å forebygge, men konsekvensene av slike store hendelser vil være uforutsigbare. Det er krevende å estimere et beløp knyttet til dette, men basert på tidligere års erfaringer vurderes risikoen til +/- 20 mill. kroner, liten sannsynlighet og lav økonomisk konsekvens.

Det vil alltid være en mulighet for at beregninger i handlingsprogrammet inneholder feil eller mangler. Feilene kan oppstå som følge av systemfeil, feil grunnlagsdata eller feilinformasjon. De mest utsatte områdene vil være skatteinntekter, renter og avdrag, integreringstilskudd, lønnsvekst, tilskudd til private barnehager, egenandeler og brukerbetalinger og refusjon ressurskrevende tjenester. Vurdert risiko +/- 40 mill. kroner, liten sannsynlighet og moderat økonomisk konsekvens.

Tønsberg har over tid hatt en sterkere befolkningsvekst enn landet for øvrig. I SSB's befolkningsframskriving (middelverdi MMMM) anslås en befolkningsvekst for Tønsberg i 2023 på 0,33 pst. over landet. I tillegg er det lagt inn en forventning om 0,5 prosent økt befolkningsvekst i kommunenes skatteinntekter. I Tønsberg er det innbyggere fra 67-79 år som vokser mest med 3,13 prosent fra juli 2021 til juli 2022. I samme periode vokser innbyggere i yrkesaktiv alder med 1,33 prosent. Det er i hovedsak innbyggere i yrkesaktiv alder som utløser økte skatteinntekter, mens innbyggere under 15 år og over 80 år som utløser mest tilskudd. Denne aldersgruppen utløser samtidig utgifter. Befolkningsvekst og sammensetningen av denne vil dermed være en faktor i kommunens risikovurdering. Vurdert risiko er +/-10 mill. kroner, liten sannsynlighet og lav konsekvens.

Det er skatt og inntektsutjevning, renter og budsjettdisiplin hos rammeområdene som vil få størst økonomisk konsekvens dersom noe svikter. Sannsynligheten for at det totalt sett blir store avvik i forhold til budsjett vurderes som moderat til liten.

Handlingsprogram 2023 – 2026 og budsjett 2023

Tjenesteprofil og kommunens prioriteringer

Tønsberg inngår fra 2020 i kommunegruppe 11 i SSBs KOSTRA-analyser. Gruppen består av 10 kommuner med mellom 45.000 og 75.000 innbyggere, og samlet har disse kommunene ca. 560.000 innbyggere.

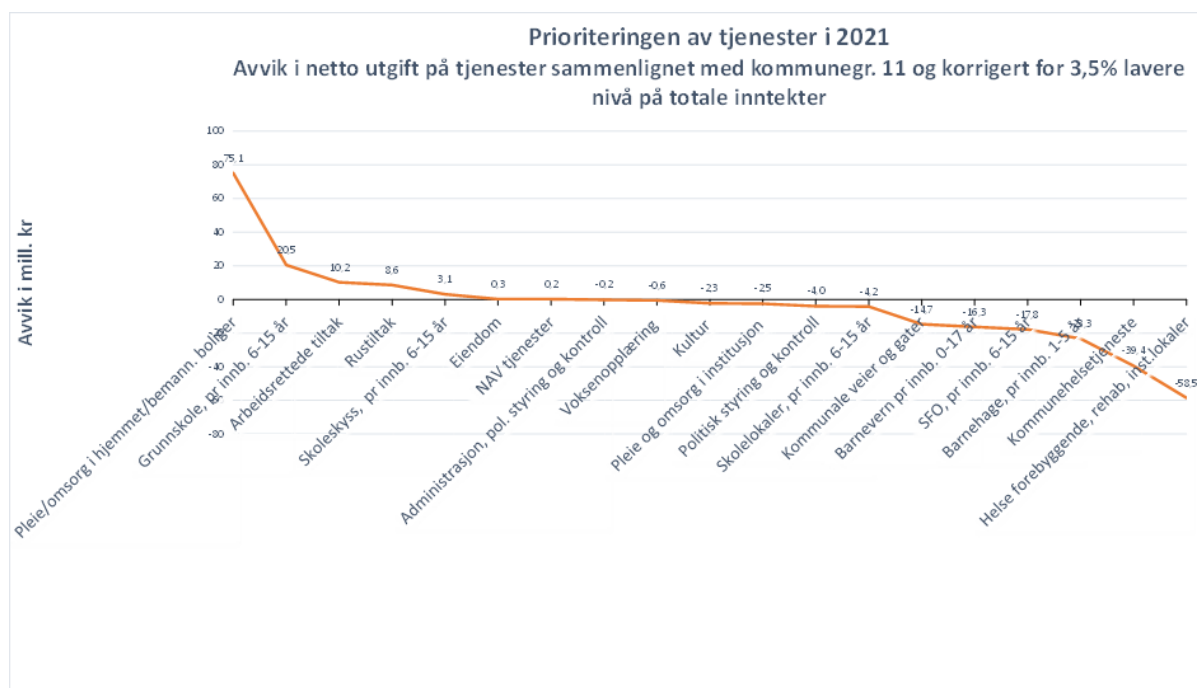
I 2021 hadde Tønsberg 3,5 prosent mindre i frie inntekter og inntekter fra eiendomsskatt per innbygger enn snittet i kommunegruppe 11. Hvis vi hadde inntekter per innbygger på nivå med snittet, ville det samlet sett utgjort 127 mill. kroner mer i inntekter for Tønsberg kommune.

Når Tønsberg har 3,5 prosent mindre inntekter pr innbygger, må kostnadene også i snitt ligge 3,5 prosent under gruppe 11 for å oppnå samme netto driftsresultat som snittet i kommunegruppa. Høyere utgifter til en tjeneste må dermed dekkes inn av lavere prioritering på andre tjenester.

Tønsberg kommunes prioriteringsprofil

Prioritering er kommunens nettoutgift til tjenesten per innbygger i målgruppen. Dette uttrykker hvordan kommunen disponerer sine frie inntekter. Tjenestene kan grupperes etter om de ligger over eller under kravet til at Tønsberg kommunen må ligge 3,5 prosent lavere enn gruppe 11 på alle tjenester for å ha samme bunnlinje som gruppen.

Figuren illustrerer hvilke tjenester Tønsberg prioriterte høyere og lavere enn vår kommunegruppe:

Tjenester som er prioritert høyest, sortert etter beløp:

- Pleie og omsorgstjenester i hjemmet/bemannede boliger
- Grunnskole
- Arbeidsrettede tiltak
- Rustiltak
- Skoleskyss

De øvrige områder må derfor være prioritert lavere enn i kommunegruppen.

Blant områdene med lavest prioritering finner vi også tjenester innen rammeområdet Mestring og helse. Det lavest prioriterte, er det forebyggende arbeidet, rehabilitering og sykehjemslokaler.

Klimabudsjett

Klimabudsjett som styringsverktøy

Klimabudsjettet synliggjør innsatsen som kreves for at klimamålene til Tønsberg kommune skal nås, og er et viktig styringsverktøy i arbeidet med å oppnå utslippskutt. Klimabudsjettet kvantifiserer hvor mye klimagasser som kuttes gjennom de vedtatte tiltakene og kostnaden for å gjennomføre disse.

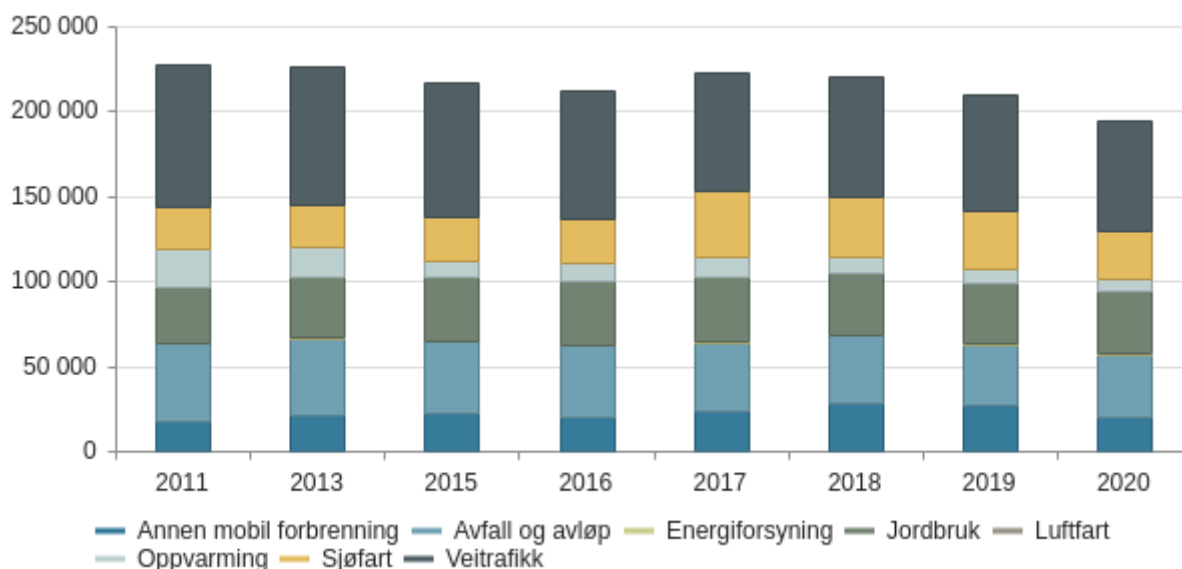
Eierskap og god oppfølging sikres gjennom forankring i organisasjonen og dedikerte ansvarlige for hvert tiltak. Kommunen har utarbeidet rutiner for rapportering på status i gjennomføring av klimatiltak. Dette skal sørge for god styring i arbeidet med å nå klimamålene. Rapportering skjer i forbindelse med perioderapportene og årsmeldingen. Klimabudsjettet skal oppdateres årlig for å sikre at det jobbes kontinuerlig med å finne nye, treffsikre tiltak, slik at lavutslippssamfunnet kan realiseres. Sammen med kommuneplanens handlingsdel, er det klimabudsjettet som i praksis er kommunens aktive klimaplan.

Klimastatistikk

Figuren under viser klimagassutslipp for Tønsberg-samfunnet i tonn CO₂-ekvivalenter sortert på sektor. I Tønsberg er det utslippene fra industri, olje og gass som er høyest. Disse utslippene er i all hovedsak kvotepliktige utslipp fra Esso Norge Slagentangen, og er ikke ansett som et utslippsområde kommunen kan ha stor påvirkning på. Kvotepliktig sektor er et eget marked som styres av internasjonale myndigheter og forpliktende avtaler. Dette utslippet er derfor ikke med i figuren. Den nest største utslippsposten er fra veitrafikk (lette kjøretøy).

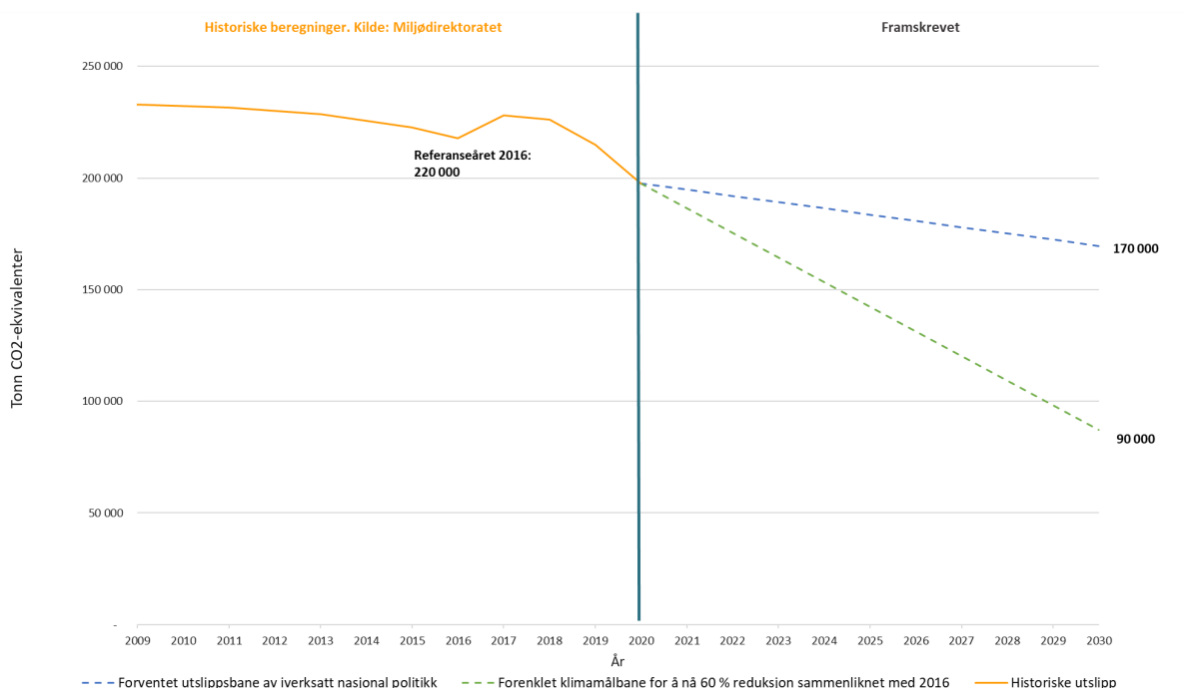
Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

Tønsbergs klimamål

Tønsberg kommune har vedtatt å redusere klimagassutslipp med 60 prosent innen 2030, sammenlignet med 2016. Kommunen har fått laget en utslippsbane som viser hvor mye vi må kutte i utslipp om vi skal nå klimamålet om 60 prosent reduksjon i klimagassutslipp.

Figuren over viser historiske utslipp (oransje linje), forventet utslippsbane fram mot 2030 med dagens nasjonale virkemidler (blå stiplet linje), og utslippsbanen som er nødvendig for at kommunen skal oppnå sitt mål om 60 prosent reduksjon av klimagassutslipp (grønn stiplet linje). Gapet mellom kurvene må dekkes av lokale tiltak, samt en kombinasjon av fremtidige nasjonale, regionale og lokale virkemidler.

For å nå målet om 60 prosent reduksjon i utslipp innen 2030, må utslippene i 2030 ikke overstige 90 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Kuttet i forhold til referanseåret 2016 vil da måtte være på 130 000 tonn. Summen av iverksatt nasjonal politikk og tiltakene som ligger inne i kommunens klimabudsjettet er ikke nok for å nå dette målet.

Klimabudsjettet 2023-2026

Tiltakene i klimabudsjettet er delt inn i ulike kategorier for at det skal være lettere å se hvilken sektor tiltaket berører. Tiltak i transportsektoren har blitt samlet under paraplyen mobilitet, og tiltakene er nummerert M1, M2 osv. Tiltak som reduserer energiforbruk er nummerert med B og E.

Klimabudsjettet for 2023 viser kun kvantifiserbare tiltak. Det vil si tiltak der det finnes tilstrekkelig data for å beregne utslipp. Det er brukt ulike beregningsmetoder: enten en «ovenfra og ned»-beregning basert på klimadelmål (for eksempel ENØK-tiltak i egne bygg), eller «nedenfra og opp», det vil si at det er tatt utgangspunkt i hva som er tenkt utført, og beregnet spesifikke utslipp kun knyttet til investeringen. Et eksempel kan være utskifting av fossile tjenestebiler.

Klimabudsjettet viser både reduserte tonn CO2-ekvivalenter, redusert energibruk i MWh og ny fornybar energiproduksjon i MWh, som følge av gjennomføring av tiltak. Energiltak vises fordi frigjøring av elektrisitet og ny fornybar elektrisitetsproduksjon er en viktig del av det grønne skiftet og et sentralt virkemiddel for å redusere CO2-utslipp. Majoriteten av strømmen i Norge kommer fra vannkraft, men graden av import varierer fra år til år, og derfor også CO2-avtrykket fra bruk av strøm. Basert på statistikk fra 2021 vil energibesparelsen i tabellen her bety en reduksjon på 5,5 tonn CO2-ekvivalenter i 2026.

Klimabudsjettet inneholder de tiltakene i økonomibudsjettet som har en klimaeffekt. Klimabudsjettet ligger derfor innenfor det kommunedirektøren har funnet dekning for. Beløpene i klimabudsjettet og økonomibudsjettet er dermed like, mens i klimabudsjettet er det i tillegg gjort beregninger av hvor store kutt i klimagassutslipp tiltaket gir.

Sektor	Nr.	Tiltak/tiltaks-pakke	Kostnader				Utslippsreduksjon tonn CO2e avrundet (nærmeste 10 tonn)				Ansvarlig
			2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	
TILTAK OG VIRKEMIDLER MED REDUKSJON AV DIREKTE KLIMAGASSUTSLIPP											
Mobilitet	M.1	Bygging av kommunale sykkelveier TS-midler	1 000	1 000	1 000	1 000	5	10	20	20	Kommunalteknikk
	M.3	Utskifting av varebiler og tjenestebiler til el	3 000	1 200	1 300	1 300	10	20	30	40	Tønsberg kommunale eiendom og mestrings og helse
	M.3 g	Øke innsatsen på tilrettelegging for sykkel fra klimabudsjett vedtatt 2021	3 000	6 000	1 000	3 000	20	50	60	80	FKS
Bygg/anlegg	B.1	Nullutslipp/fossilfri bygge- og anleggs plass, Kommunes styrets vedtak 09/22**	3 000	3 000	2 000	2 000	400	600	800	1 000	EUT og kommunalteknikk
Energi	E.4	Utskifting av robotgressklippere *	1 700	1 700	1 700	1 700	3	7	10	13	Teknisk drift
SUM KOSTNADER OG UTSLIPPSRED. (TONN CO2e)			11 700	12 900	7 000	9 000	438	687	920	1 153	

*Merkedette tiltak har driftsbeparelser som ikke ligger medregnet i kostnadene her.

** Inkluderer bruk av No Dig/styrt boring i VA-prosjekter. No dig representerer ingen merkostnad sammenlignet med tradisjonell løsning.

**Reduserte utslipp fra "Bruk av No Dig" forutsetter at alt saneringsarbeid gjøres med No Dig, og kan derfor kun sees på som en teoretisk maksimal utslippsreduksjon. I de prosjekter hvor en kan bruke No Dig, er en tommelfingerregel at en sparer om lag 0,09 tonn CO2/m sammenlignet med konvensjonell graving med dieselmaskiner.

TILTAK OG VIRKEMIDLER MED ENERGIBESPARELSE/PRODUKSJON											
			Kostnader				ENERGIBESPARELSE/-PRODUKSJON (MWh)				Ansvarlig
			2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	
Bygg	B.3	Nytt ventilasjonsanlegg på Kilen / Enøk	2 500	0	0	0	32	32	32	32	Teknisk drift
	B.4	Skifte vinduer/porter på Kilen	1 500	0	0	0	14	14	14	14	Teknisk drift
	B.5	ENØK-tiltak egne bygg	6 000	6 000	6 000	6 000	100	200	300	400	TKE
	E.3	Utskifting til LED	500	500	500	0	15	30	50	50	Teknisk drift
	EP.1	Energiproduksjon fra solceller på Hogsnes barnehage	500	0	0	0	25	70	70	70	Eiendomsutvikling
SUM KOSTNADER OG ENERGIBESPARELSE (MWh)			10 500	6 500	6 500	6 000	161	276	396	496	
SUM KOSTNADER OG ENERGIPRODUKSJON (MWh)			500				25	70	70	70	

Med tiltakene som ligger inne i klimabudsjettet har Tønsberg fortsatt en lang vei å gå for å nå sitt klimamål. Tabellen under viser hvor mye klimagassutslipp som må kuttes per år for at Tønsberg kommune skal være på vei til å nå klimamålet om 60 prosent reduksjon i utslipp i 2030. For å nå lokale klimamål og bidra til oppnåelse av nasjonale og globale mål, må innsatsen styrkes vesentlig. Det har vært utfordrende å prioritere innsatsen på klima i denne budsjettperioden da økonomiske rammebetingelser ikke gir anledning til å gjøre nye prioriteringer utover det som allerede er vedtatt.

	2023	2024	2025	2026	2030 (-60%)	
Totale utslipp per år "Lineær klimamålbane for å nå 60%-reduksjon innen 2030"	160 000	150 000	140 000	130 000	90 000	Tønsberg kommune og Tønsbergsamfunnet
Nødvendig utslippsreduksjon for å være på "Lineær klimamålbane for å nå 60%-reduksjon innen 2030" relativt til 2020	20 000	30 000	40 000	50 000	80 000	
Klimatiltakseffekt "Klimabudsjett 2023-2026"	438	687	920	1 153	1 153	
Totalt utslippsgap (Behov for ytterligere klimatiltak) [tonn CO ₂]	19 562	29 313	39 080	48 847	78 847	

«Ønskeliste»

I tillegg til de tiltakene kommunedirektøren har funnet dekning for i økonomibudsjettet, er det utarbeidet en «ønskeliste». Dette er en oppfølging av en bestilling som har kommet frem gjennom arbeidsverksteder med klimarådet og utvalget for miljø, teknikk og næring. Tabellen inneholder ytterligere tiltak som vil føre til reduksjon av klimagassutslipp i anslagsvis liten, medium eller stor grad. Dersom klimaarbeidet skal styrkes og tiltak med klimaeffekt skal prioriteres høyere i kommende budsjettperiode, kan tiltak fra ønskelisten spilles inn under budsjettforhandlingene.

Virksomhet	Tiltak/justering	2023	2024	2025	2026	Kommentarer/forklaring
dnft	Klimafond lag og foreninger	500	1000	1000	1000	Ikke kvantifiserbare, men viktig for å stimulere til handling i Tønsbergsamfunnet
dnft	Klimafond næringslivet	1 000	3 000	3 000	3 000	Ikke kvantifiserbare, men viktig for å stimulere til handling i Tønsbergsamfunnet
dnft	Tilskuddsordning til innbyggerne ved kjøp av el-sykler	500	500	500	500	Tilrettelegging for redusert veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt
inv.	Tilrettelegging for mobilitetspunkt og delingsordninger	1000	2000	2000	0	Tilrettelegging for redusert forbruk, mindre veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt
dnft	Dnft av mobilitetspunkt og delingsordninger	500	500	500	0	Tilrettelegging for redusert forbruk, mindre veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt
dnft	"Hva skal til for å nå klimamålene", tiltaks- og gjennomføringsplan	300	250			Ikke kvantifiserbare, men viktig del av helhetlig klimaarbeid.
dnft	Utarbeide og innføre et helhetlig klimastyringsverktøy	200				Ikke kvantifiserbare, men viktig del av helhetlig klimaarbeid.
dnft	"Godtnok", gjenbruk av mobler og eiendeler	400	400	400	400	Stimulerer sirkulær økonomi. Har stor klimaeffekt og gir økonomiske besparelser.
dnft	Loopfrontlisenser	100	100	100	100	Ikke kvantifiserbart, men viktig verktøy i forbindelse med "Godtnok"-prosjektet.
dnft	Ladepunkter	160				Tilrettelegging for fossilfrie biler kan bidra til utfasing av fossile biler. Kan ha stor effekt
dnft	Innkjøp av nye elbiler til mestring og helse	1020				Utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
Inv.	ENØK gamle del Presteroed barneskole	5000	5 000			Økte klimaambisjoner for kommunale formålsbygg. Kan ha stor klimaeffekt.
Inv.	Ladepunkter for kommunale boliger - brannvern		1 000	1000		Tilrettelegging for fossilfrie biler kan bidra til utfasing av fossile biler. Kan ha stor effekt.
Inv.	Merkostnad biogassdnft kommunens anleggsmaskiner	1000	1 000	1000	1000	Utfasing av fossilt drivstoff kan ha stor effekt.
dnft	Overgang til fossilfritt drivstoff HVO 100	500	500	500	500	Utfasing av fossilt brensel for kommunens maskiner og kjøretøy kan ha stor effekt.

drift	Sykkelveiennlig arbeidsplass Hogsnes helsehus og kommunehuset på Re	100	100	100	100	Tilrettelegging for redusert veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt
drift	Klimarådgiver nr. 2	500	950	950	950	Ikke kvantifiserbart, men viktig for kommunens helhetlige klimaarbeid
drift	Detaljprosjektering gang og sykkelbro Kilen	500				Kan føre til reduksjon i klimagasser på sikt ved bedre tilrettelegging for gående og syklende, og utfasing av fossile biler. Kan ha stor effekt på sikt.
inv.	Sykkelparkering Vear skole	750				Tilrettelegging for redusert veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
inv.	Utskiftning av biler og maskiner til miljøvennlig drift	2500				Tilrettelegging for fossilfrie biler kan ha stor effekt
inv.	KF1022 Kjøp av ny bil	500				Tilrettelegging for fossilfrie biler kan ha stor effekt
inv.	Undergang kanalbro syd	6000				Bedre tilrettelegging for syklende og gående kan bidra til redusert veitrafikk og utfasing av fossile biler. Kan ha stor effekt.
inv.	Mobilitetsknutepunkt togstasjon	1000	1 000			Bedre tilrettelegging for bruk av kollektivtrafikk kan redusere veitrafikk, og bidra til utfasing av fossile biler. Kan ha stor effekt.
inv.	innkjøp el-sykler og el- sparkesykler	1000				Tilrettelegging for redusert veitrafikk og utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
inv.	2 elbiler, servicebiler, i BMFH, 30812+30814 pga vedtak om praktisk bistand	660				Utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
inv.	Nye tjenestebiler til hjemmetjenestene sone Re erstatte utgåtte leasingavtaler	1700				Utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
inv.	Nye tjenestebiler MFT	1200				Utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
inv.	Elektrisk varebil med hengerfeste	500				Utfasing av fossile biler kan ha stor effekt.
drift	Ny el-buss					

Annet klimaarbeid

Foruten de kvantifiserbare tiltakene i klimabudsjettet, jobber kommuneadministrasjonen med en rekke ulike tiltak og prosjekter som fører til reduksjon av klimagassutslipp uten at antallet tonn CO₂-ekvivalenter lar seg beregne. For eksempel er arbeidet med separering av overvann og avløpsvann et pågående arbeid i kommunalteknisk avdeling som sparer kommunens renseanlegg for store vannmengder og som gir store reduksjoner i energiforbruk. Der er imidlertid vanskelig å beregne både årlig kostnad og eksakt klimateffekt.

Andre viktige eksempler er alt arbeidet som pågår kontinuerlig innenfor arealplanlegging og mobilitet; rullering av kommuneplanens arealdel, styrking av lokalsentrene, byromstrategi, Kanalen som byrom, sykkelveiennlig arbeidsplass, bruk av logistikkverktøyet Spider i hjemmetjenesten og mer effektiv varelevering i egne anskaffelser.

I tillegg er det økt budsjett for vintervedlikehold av sykkel- og gangveier med én million kroner hele budsjettperioden.

Alt arbeidet som gjøres i Rygg miljøpark utgjør også et stort bidrag både til kutt av klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet med sirkulær økonomi.

Hva skal til for å nå klimamålet

Kommunen har fått utarbeidet et kunnskapsgrunnlag/rapport for hvordan kommunen kan redusere utslippene av klimagasser. Dette legger til rette for at kommunens politiske og administrative ledelse skal kunne ta informerte og godt begrunnede valg om hva det er som vil bidra til at kommunen når målet om 60 prosent utslippsreduksjon innen 2030 sammenlignet med 2016. Det er totalt identifisert 73 tiltak som bør inngå som en del av kommunens klimaarbeid.

For eksempel kan en økning i produksjon av biogass ved Den Magiske Fabrikken være et betydelig klimatiltak. Biogassanlegget har som mål å øke produksjonen med om lag 70 – 80 prosent innen kort tid. Potensialet i nytt produksjonsmål vil tilsvare en reduksjon på cirka 19 000 tonn CO₂. Det tilsvarer nesten 10 prosent av det totale utslippet i Tønsberg kommune. Dersom denne biogassen brukes lokalt, vil det ha en stor betydning for mulighetene til å nå Tønsbergs klimamål innen 2030.

Kunnskapsgrunnlaget omtaler også tiltak på sektoren veitrafikk, som er den nest største utslippskilden i Tønsberg kommune. Eksempler på tiltak som trekkes frem for denne sektoren er veipricing, etablering av tilstrekkelig ladeinfrastruktur, tilrettelegging for bildeling med mer.

Videre trekker kunnskapsgrunnlaget frem tiltak for sektorene jordbruk, avfall og avløp, annen mobil forbrenning, industri, sjøfart, oppvarming og energiforsyning.

Med alle tiltak som er identifisert og beregnet i rapporten, kan Tønsberg oppnå en utslippsreduksjon på totalt 67 prosent innen 2030 sammenlignet med 2016.

Rammeområder

Kommunedirektør, staber og folkevalgte

Beskrivelse av rammeområdet

Økonomi og virksomhetsstyring:

Økonomi og virksomhetsstyring har ansvar for budsjett og økonomistyring, finans- og gjeldsforvaltning og kommunens regnskap. I tillegg ligger her ansvar for oppfølging av kommunens internkontroll og systematiske kvalitetsarbeid og fagansvar for offentlige anskaffelser.

HR:

HR har også ansvar for lønns-kjøring for 110-sentralen, Færder nasjonalpark og Tønsberg renseanlegg. I tillegg utføres administrative oppgaver for Depotstyrke 01 (kystverkets beredskapsorganisasjon i regionen) og administrasjon og budsjettansvar for frikjøpte hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte:

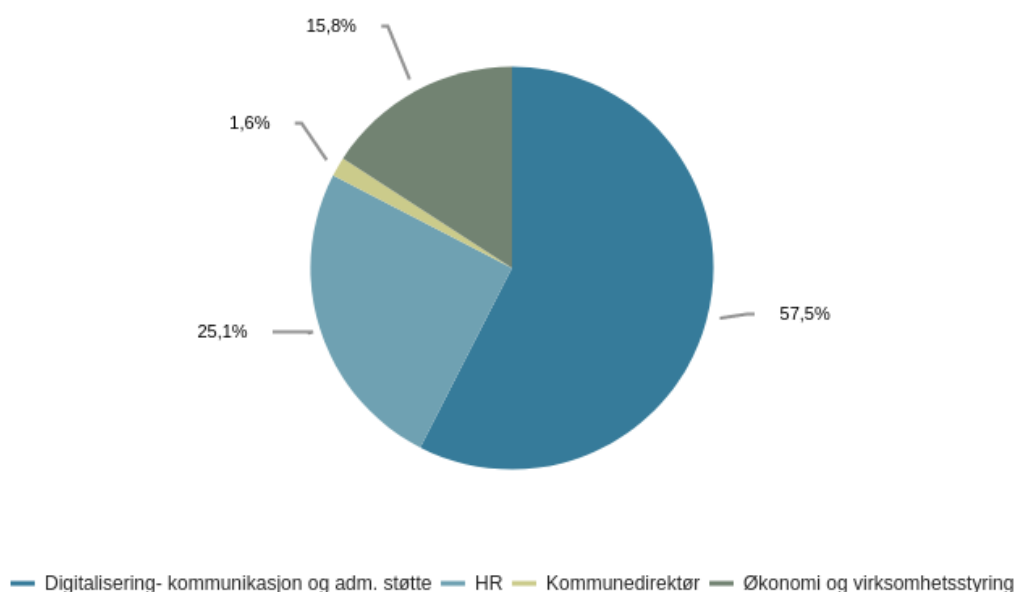

Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte skal bidra til at Tønsberg kommune er en åpen, profesjonell og tilgjengelig kommune. Området er en viktig bidragsyter i arbeidet med å profesjonalisere organisasjonen, ved blant annet å legge til rette for gode kommunikasjon- og samhandlingsprosesser internt og eksternt. Digitalisering, utvikling og bruk av ny teknologi er en forutsetning for at kommunen skal kunne tilby gode tjenester og ivareta sine forpliktelser overfor innbyggerne. Tønsberg kommune skal gjennom digitalisering gjøre hverdagen enklere for innbyggere og brukere, næringsliv og organisasjoner i kommunen. Et strategisk og systematisk kommunikasjonsarbeid er også et sentralt virkemiddel i utviklingen av kommunen og kommunens tjenester, blant annet gjennom klarspråkarbeidet. Høy kvalitet på servicesenteret er viktig for at innbyggerne og tjenestemottakerne våre føler seg godt ivaretatt når de kontakter kommunen. Dokumentsenter og politisk sekretariat sikrer kommunens og innbyggernes dokumentasjonsbehov, rett saksgang, åpne og tilgjengelige politiske prosesser og forsvarlig gjennomføring av politiske møter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Driftsbudsjett

Virksomhet

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjett med endringer

Tabellen viser rammeområdets netto driftsbudsjett i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	140 625	140 625	140 625	140 625
Sum Vedtak forrige periode	8 540	8 540	8 540	8 540
Sum Interne rammeendringer	320	320	320	320
Konsekvensjusteringer	8 860	8 860	8 860	8 860
Konsekvensjustert ramme	149 485	149 485	149 485	149 485
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Endring renteinntekter	100	100	100	100
Opp- og nedtrappingstiltak drift	550	-3 868	-3 518	-3 518
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	650	-3 768	-3 418	-3 418
Nye tiltak				
Avtale Telmarksforskning	43	43	43	43
Bredbåndsutbygging	500	0	0	0
Dagmøter for politikerne	60	210	210	210
Hovedtillitsvalgt - frikjøp	250	250	250	250
K-sak 110/22 Microsoft 365 - lisenser og sikkerhet	5 300	4 300	2 300	2 300
K-sak 92/22 Lærlingkoordinator	1 000	1 000	1 000	1 000
Prisjustering - KS og FoU kontingent - 5,9 pst.	154	154	154	154
Prisjustering - OU kontingent - deflatorøkning 3,7 pst.	138	138	138	138
Prisjustering bedriftshelsetjeneste - deflatorøkning 3,7 pst.	69	69	69	69
Prisjustering for alle avtaler Tbg kommune & JIKT - deflatorøkning 3,7 pst.	823	823	823	823
Prisjustering lisenser - deflatorøkning 3,7 pst.	10	10	10	10
Prisjustering ombringing av post - Bypost	61	61	61	61
Prisøkning Kontrollutvalgssekretariatet	19	19	19	19
Prisøkning revisjon	94	94	94	94
Reversering HR-24 tiltak, automatisering - flatt kutt	1 700	1 700	1 700	1 700
Reversering HR-24 tiltak, publikumshenvendelse. Ekstern kommunikasjon og samhandling	1 000	1 000	1 000	1 000
TønsbergLØFTET - lønnsutgifter	820	820	820	820
Utsettelse HR-24 tiltak, skyløsninger av systemer - flatt kutt	1 400	0	0	0
Sum Nye tiltak	13 441	10 691	8 691	8 691
Nye tiltak og realendringer	14 091	6 923	5 273	5 273
Ramme 2023-2026	163 576	156 408	154 758	154 758

Satsinger fra handlingsdelen

Kommunen må sikre at vi i framtida er i stand til å løse samfunnsoppdraget. Det betyr ledere og ansatte som til enhver tid har nødvendige kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger for å mestre dagens og framtidens oppgaver.

HR har i kommende periode et særlig ansvar for å koordinere arbeidet med oppfølging av to sentrale strategier som ble vedtatt i 2021.

Satsingsområdene for HR i perioden 2023-2026 er:

Utvikling av heltidskultur

Utvikling av en heltidskultur begrunnes med behovet for bedre drift, bedre tilgang til og bruk av kompetente medarbeidere, bedre tjenestekvalitet og arbeidsmiljø, og økt evne til å møte nye tjenesteutfordringer.

Prinsippene i vedtatte strategi ligger til grunn for arbeidet med å nå målet om heltid i Tønsberg kommune. Satsingen på heltid krever mot hos ledere, men også hos de ansatte. Det må legges til rette for faglig utvikling, kollegaveiledning og tverrfaglige ansattgrupper som gjør det mer attraktivt å arbeide i Tønsberg kommune. Piloter som deltar i Heltidsprogrammet skal følges opp, og andre enheter som ønsker bistand og veiledning for å sette heltidskultur på dagsorden.

Rekruttere, beholde og utvikle ansatte

I rekrutteringsstrategien er hovedfokuset på hva som skal til for å bidra til at vi er en attraktiv kommune, at det ansettes rett person på rett sted, at riktig kompetanse blir værende i organisasjonen og at organisasjonen har en målrettet kompetanseplan. På den måten vil organisasjonen bedre, utvikle og effektivisere kvaliteten på tjenestene våre. Konkret skal det utarbeides en handlingsplan som tydeliggjør hvordan målene i strategien på best mulig måte kan nås. Tønsberg-LØFTET og HR vil samarbeide tett om oppfølgingen av rekrutteringsstrategien.

Læringer

Satsing på læringer vil bidra til at Tønsberg blir en attraktiv lærebedrift og kan rekruttere kvalifisert personell som bidrar til kvalitativt gode tjenester til våre innbyggere. Målet er at kommunen høsten 2025 skal ha 2 læringer pr. 1000 innbyggere, og at disse tilbys fast 100 prosent jobb i kommunen.

Beholde og utvikle dagens ansatte

Det blir også viktigere enn noen gang å utvikle egen kompetanse for å møte fremtidens behov. Det skal utarbeides planer for kontinuerlig kompetanseutvikling og utviklingsløp for alle ansatte.

Lederutvikling og ledelses- og organisasjonsstøtte

Høsten 2021 ble det igangsatt et lederutviklingsprogram for alle ledere med personalansvar. Et eksternt firma har ansvaret for det faglige innholdet. Gjennom kontinuerlig lederutvikling ønsker vi å styrke og bygge ledergruppene som team og utvikle handlekraftige ledere som tør å operere i

komplekse og vanskelige situasjoner. Reflekterte ledere som våger å sette spørsmålsteget ved egen praksis og egne svakheter. Med forskning, teori og egne erfaringer skal ledere oppnå resultater.

Dagens program avsluttes i 2022 og videre oppfølging er under planlegging. Tønsberg-LØFTET og HR vil samarbeide tett om videre arbeid med lederutvikling.

Ledelses- og organisasjonsstøtte omfatter alt fra god personalledelse, organisering av arbeidshverdagen, praktiske gjøremål, sykefraværsoppfølging, effektiv møteledelse, og til hvordan du håndterer omstilling, nedbemanning og konflikthåndtering. Det skal utarbeides en årlig kurskatalog med alle kurs og opplæringstiltak som HR tilbyr, både fysiske og digitale.

HR skal prioritere å gjennomføre to halvårsmøter med ledelsen i alle virksomheter. Målet med disse møtene er å bistå ledere tettere i personaloppfølging, samt bistå ledere med kvalitetssikring av dokumentasjon og sikre støtte i utfordrende saker på et tidligst mulig tidspunkt. Råd og veiledning i sykefraværsoppfølging og arbeid med 10-faktorundersøkelsen inngår også i disse møtene

Sykefravær

Sykefraværet i kommunen er høyt. Dette har dels sin bakgrunn i pandemien med Covid-19, men er allikevel generelt høyere hos oss enn i sammenlignbare nabokommuner. Målet for 2022 er satt til 10 prosent. Det arbeides med en rekke tiltak i dag som i stor grad er tilsvarende det andre kommuner gjennomfører. Ett konkret tiltak er «Tett på» som iverksettes i alle barnehagene fra høsten 2022.

Det skal utarbeides en konkret handlingsplan med målsettinger for de nærmeste to årene.

Aktiv lønnspolitikk

For å være en attraktiv arbeidsgiver med riktig kompetanse på riktig sted, er det en forutsetning at kommunen har en lønnspolitikk med konkurransedyktig lønn. Lønn skal bidra til å sikre at kommunen både rekrutterer og beholder kompetente ansatte innenfor de ulike virksomhetsområdene. Det må utvikles et system som avklarer ulike lønnsrelasjoner mellom sammenlignbare grupper og tydeliggjør prioriteringene i de lokale forhandlingene. Systemet må avklare hvordan HTAs kriterier for lønnsutvikling skal praktiseres i kommunen.

Øvrige satsinger

TønsbergLØFTET

For at kommunen skal være i stand til å levere gode tjenester til innbyggerne og ivareta samfunnsoppdraget, er organisasjonen helt avhengig av å ha en kompetent og effektiv administrasjon.

TønsbergLØFTET er en ny satsing som skal gjøre kommunen i stand til å håndtere fremtidige utfordringer. Fremtidens utfordringer vil kreve nye løsninger. Komplekse samfunnsutfordringer vil kreve at kommunen tilnærmer seg utfordringene fra ulike innfallsvinkler. Vi må både sørge for at kommunen har dyktige og kompetente medarbeidere, og samtidig legge til rette for nytenking og innovasjon. Vi legger opp til samarbeid på tvers, og aktivt motarbeide silotenkning.

TønsbergLØFTET må forstås både som et løfte og som et løft. Satsingen skal både bidra til at kommunen tiltrekker seg og utvikler stolte, kompetente og engasjerte medarbeidere, og samtidig legge til rette for innovasjon og utviklingen av en heia- og mestringskultur. Vi ønsker å utvikle en kultur i kommunen der medarbeidere tør å prøve ut nye ideer og evner å være innovativ i tjenesteutviklingen.

Innspill til hva satsingen TønsbergLØFTET konkret kan innebære, hentet inn fra organisasjonen gjennom en rekke møter, og tas fortsatt løpende imot. For høsten 2022 og utover er det definert fire satsningsområder:

- Felles identitet og stolthet
- Mottak av nye medarbeidere
- Sikre kompetanse, særlig innenfor mestring og helse
- Felles lederutvikling.

Personalpolitikk

For at kommunen skal ha tilgang på kompetent arbeidskraft i fremtiden, må vi også ta ansvar for å gi utdanning til morgendagens fagarbeidere. Tønsberg kommune skal være en attraktiv lærebedrift. Målet er at kommunen fra høsten 2025 skal ha 2 lærlinger pr. 1000 innbyggere, og at disse skal tilbys fast jobb i kommunen etter fullført læretid. Midler til denne opptrappingen ligger inne i økonomiplanen. Ansettelse av lærlingekoordinator fullføres høsten 2022, og det er lagt inn budsjettmidler til stillingen i tråd med kommunestyrets vedtak i møte 15.06.22, sak 92/22.

Våren 2022 vedtok kommunestyret en heltidsstrategi for Tønsberg kommunen. Målet med strategien er å skape en heltidskultur der alle ansatte får tilbud om full stilling, og en lang rekke virkemidler som skal bidra til at målet nås. For å følge opp strategien er det ansatt en egen heltidskoordinator. Stillingen er finansiert innenfor dagens rammer i HR og Mestring og helse.

For 2023 er det lagt inn en økning til justering av KS-kontingenten med tilsammen 0,256 mill. kr. Avtalen med bedriftshelsetjenesten justeres årlig med 80 prosent av KP og det budsjettet er tilført 0,056 mill. kr. til dette.

Frikjøp av hovedtillitsvalgte følger matematisk etter antall medlemmer i organisasjonene. Det er lagt inn 0,250 mill. kr. til økt frikjøp i 2023. Dette dekker økningen i frikjøp for 2022 og 2023.

Det innføres en egen arbeidsmiljøpris i 2023. Egen sak legges fram for behandling høsten 2022. Utgiftene dekkes innenfor ramma.

Økonomi og virksomhetsstyring

Kommunen har i 2022 tatt i bruk Framsikt, et digitalt verktøy for økonomi- og virksomhetsstyring. Innføring av Framsikt i budsjettprosessen og til rapporteringene i 2023 er et stort prosjekt som er ment å gi bedre kontroll og oversikt over økonomiske styringsdata.

Kommuneloven stiller strengere krav til prosedyrer, avvikhåndtering og rapportering enn tidligere. Det øverste ansvaret er tydelig plassert hos kommunedirektøren, og kommunen jobber kontinuerlig med kvalitetsarbeid. Det blir arbeidet videre med å forbedre kommunens kvalitetsindikatorer, som en vesentlig del av kommunedirektørens internkontroll.

Digitalisering

Digitalisering kan både bidra til effektivisering, innovasjon og nye løsninger i tjenesteproduksjonen, og innebære automatisering, robotisering og standardisering av manuelle arbeidsprosesser. Det er opprettet et porteføljeråd i kommunen som skal sørge for prioritering, aktivitet og tydelig styring av kommunens digitaliseringsprosjekter.

Velferdsteknologi og e-helse er en stor satsing i kommunen. Det er opprettet et pilotprosjekt i samarbeid mellom Mestring og helse og Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte. Prosjektet skal både bidra til kompetanseheving, organisering og styrt transformasjon.

Sensorteknologi blir benyttet til å effektivisere arbeidsoppgaver både i helsesektoren og på andre områder. På Hogsnes helsehus blir det sensorbaserte pasientvarslingssystemet RoomMate, installert på alle rom, og innenfor tekniske tjenester blir sensorteknologi benyttet til blant annet overvåking av pipeløp og overvann i kummer.

Kommunikasjon og samhandling

Det er viktig at innbyggerne har god tilgang på informasjon fra kommunen. Befolkningen trenger informasjon om sine rettigheter og kommunens tjenestetilbud. Samtidig er tilgjengelig informasjon avgjørende for at innbyggere og interessenter skal kunne bidra i samskaping og medvirke i politiske beslutningsprosesser.

Det er viktig at kommunen kommuniserer klart og tydelig med innbyggerne. Det er utarbeidet en språkprofil for kommunen, og iverksatt en klarspråksatsing som innebærer nettverksarbeid, kursing og rådgivning. Målet med satsingen er å bidra til at alle kommunens virksomheter kommuniserer klart og tydelig med innbyggerne.

Dialog med brukere og tjenestemottakere er også viktig i kommunens arbeid med tjenstedesign. Kommunen har iverksatt et arbeid for å utarbeide en metode for tjenstedesign. Metoden vil både ta utgangspunkt i fremtidige utfordringer og innbyggernes forventninger og handlingsmønstre.

Samtidig videreføres arbeidet med å utvikle og implementere en ny samhandlingsplattform for alle ansatte. Arbeidet med plattformen har særlig fokus på å etablere felles arbeidsflater og en «intranettfunksjon» som skal bidra til styrket internkommunikasjon og enklere samhandling internt.

Åpne politiske prosesser

Dokumentsenter og politisk sekretariat skal sikre gode, åpne og effektive politiske prosesser, og sørge for åpenhet i kommunens administrative saksbehandling.

Politisk sekretariat har ansvar for gjennomføringen av politiske møter, og bidrar med støtte til ordfører og andre folkevalgte. Sekretariatet har også ansvar for klagenemnd, vigsler og gjennomføringen av stortingsvalg og kommunestyrevalg.

Dokumentsentret skal både sikre åpenhet og tilgjengelighet, og enkel og trygg gjenfinning av historiske dokumenter. Det er fremdeles mange papirarkiver igjen fra gamle Re og Tønsberg kommuner. Arbeidet med å kartlegge papirarkiver ute i virksomhetene og deponering av disse til IKA Kongsberg vil fortsette gjennom økonomiplanperioden.

Utfordringer

HR:

Hovedutfordringen for kommunen som helhet er å rekruttere, beholde og utvikle ansatte. På flere områder, men spesielt innenfor Mestring og helse øker utfordringene med å få nok kvalifiserte

søkere på ledige stillinger. Med høy sysselsetting i samfunnet har kampen om arbeidskraften strammet seg til.

Geografisk er vi en del av en større bo og arbeidsmarkedsregion som medfører økt konkurranse om den samme kompetansen. I tillegg til konkurransen med andre kommuner er konkurransen med Sykehuset i Vestfold merkbar.

Kommunen må gjøre aktive grep for at vi skal være i stand til å levere gode tjenester i framtida. I dette ligger å jobbe med mange ulike elementer, feks. rekrutteringstiltak, økt antall lærlinger, lederutvikling, onboarding, opplæring av ledere og ansatte, utvikling av gode arbeidsmiljø gjennom oppfølging av medarbeiderundersøkelsen, arbeid for heltids strategi og konkurransedyktige arbeidsvilkår.

Økonomi og virksomhetsstyring:

Det er fortsatt mange manuelle arbeidsoperasjoner som er tidkrevende og kan være en feilkilde. Det arbeides derfor kontinuerlig med å se på muligheter for digitalisering av prosesser.

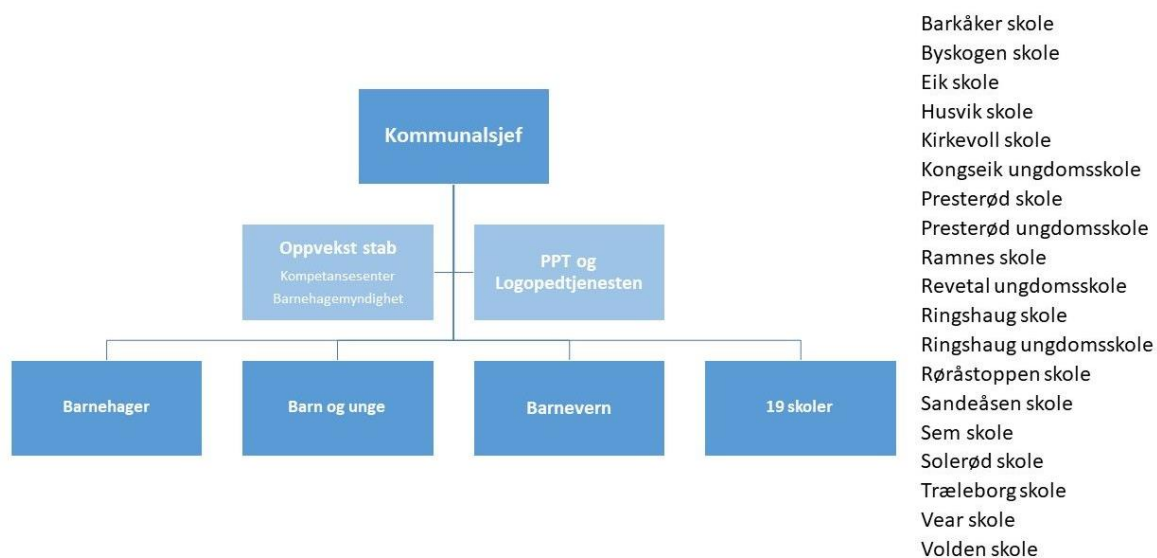
Digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte:

- Personvern- og sikkerhetsspørsmål krever mye ressurser og «bremser» til en viss grad digitaliseringen av kommunens tjenester.
- Å få godt grep på gevinstrealisering utover det at vi gjennom digitalisering, klarspråk og tjenesteutvikling slipper å bemanne opp for å dekke det økende behovet for kommunale tjenester.
- Møte ansatte, innbyggere og samarbeidspartneres økende forventninger til kommunikasjon/informasjon og kommunikasjonsbistand (bemanning).
- Mangler midler til innkjøp av nye kommunikasjonsverktøy, konsulentbistand og videreutvikling av eksisterende verktøy for å nå enda bedre ut til våre målgrupper.
- Mangler midler til kurs og kompetanseaktiviteter for DKA sine ansatte.
- Endringskompetanse hos ansatte. Med digitalisering og organisasjonsutvikling kommer behovet for at vi som ansatte også endrer oss og våre måter å jobbe på.

Oppvekst og læring

Beskrivelse av rammeområdet

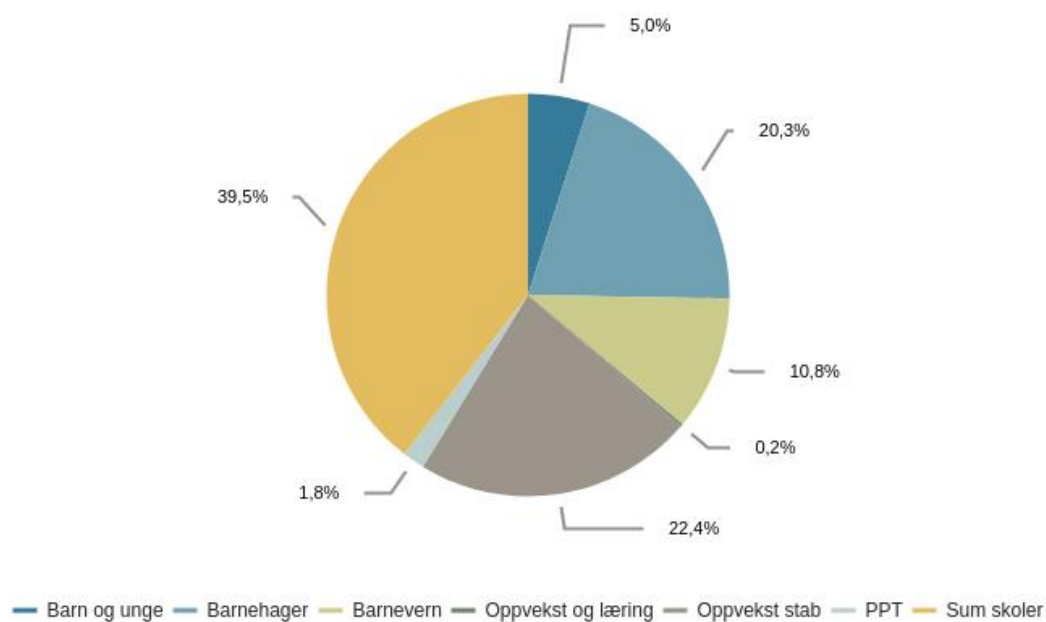
Oppvekst og læring:

Driftsbudsjett

Virksomhet

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjett med endringer

Tabellen viser rammeområdets netto driftsbudsjett i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	1 269 787	1 269 787	1 269 787	1 269 787
Sum Vedtak forrige periode	74 685	74 685	74 685	74 685
Sum Interne rammeendringer	-6 537	-5 379	-5 379	-5 379
Konsekvensjustert ramme	68 148	69 306	69 306	69 306
Konsekvensjustert ramme	1 337 935	1 339 093	1 339 093	1 339 093
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Bruk av bundne driftsfond (i tjenesteområdene)	250	250	250	250
Opp- og nedtrappingstiltak drift	2 921	4 499	4 422	4 422
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	3 171	4 749	4 672	4 672
Innsparingstiltak				
Opptrappingsplan skole	-2 000	-3 000	-3 000	-3 000
Rammekutt fra 2024	0	-4 000	-8 000	-8 000
Sum Innsparingstiltak	-2 000	-7 000	-11 000	-11 000
Nye tiltak				
Barnevernsreformen - opptrapping	6 865	6 865	6 865	6 865
Bortfall av avtale om gjesteelever	-284	-284	-284	-284
Gratis barnehageplass for barn nr 3	106	234	234	234
Helårseffekt 2023 av redusert foreldrebetaling i kommunale barnehager fra 1.8.2022	2 804	2 804	2 804	2 804
Helårseffekt gratis kjernetid SFO - bortfall av inntekt	5 090	5 090	5 090	5 090
Inntektsøkning - andre kommuners andel av lønnsoppgjør 2022 - barnevernvakta	-340	-340	-340	-340
Justering gjesteelever Færder barne- og ungdomstrinn	459	459	459	459
Justering makspris foreldrebetaling - kommunale barnehager	997	997	997	997
Justering makspris foreldrebetaling private bhg	540	540	540	540
Justering moderasjonsordninger for endret nivå foreldrebetaling SFO	1 355	1 355	1 355	1 355
Justering SFO-satser - deflatorøkning 3,7 pst.	-1 788	-1 788	-1 788	-1 788
Kommunal egenbetaling for statlige barnevernstiltak - deflatorøkning 3,7 pst.	1 072	1 072	1 072	1 072
Korrigerings tidligere økonomiplan - prosjekt økt bemanningstetthet i barnehager	1 935	1 935	1 935	1 935
K-sak 94/22 Helårseffekt ny arb avtale undervisningspersonalet (kontaktlærere)	3 640	3 640	3 640	3 640
Prisjustering Krisesenteret	104	104	104	104
Prisjustering tilskuddsmodell private barnehager	10 711	10 711	10 711	10 711
Prisøkning 2022 mat SFO	-25	-25	-25	-25

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Reduserte kostnader elever i fosterhjem/andre kommuner	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Reduserte satser oppholdsbetaling	-1 409	-1 409	-1 409	-1 409
Økning Bakkeåsen spesialscole	82	82	82	82
Økning barnehageplasser	7 205	7 205	7 205	7 205
Økning praksiskomp/kontorgodtgjørelse lege helsestasjonene	15	15	15	15
Økning skoleskyss	578	578	578	578
Økning spesialundervisning fosterhjemsplasserte	552	552	552	552
Økning spesialundervisning private skoler	729	729	729	729
Økt antall elever med vedtak om tospråklig fagopplæring	2 465	2 465	2 465	2 465
Økt bidrag til entreprenørskapsarbeidet i grunnskolene	90	90	90	90
Økt elevtall i grunnskolen	1 905	1 905	1 905	1 905
Økt kapitalsats - tilskudd til private barnehager	2 429	2 429	2 429	2 429
Økt kostnad spesialundervisning privatskoler	1 500	1 500	1 500	1 500
Økt kostnad til journalsystem for helsestasjon- og skolehelsetjeneste	325	325	325	325
Økt spesialpedagogisk hjelp i barnehager	1 500	1 500	1 500	1 500
Økt styrerstilling i barnehage	430	430	430	430
Økt tilskudd private barnehager	5 299	5 299	5 299	5 299
Økte drivstoffpriser - 15 pst.	8	8	8	8
Økte kostnader til skoleskyss	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Nye tiltak	55 944	56 072	56 072	56 072
Nye tiltak og realendringer	57 115	53 821	49 744	49 744
Ramme 2023-2026	1 395 050	1 392 914	1 388 837	1 388 837

Satsinger fra handlingsdelen

Inkluderende fellesskap

Alle barn og ungdom skal ha en naturlig plass i fellesskapet i barnehagen og skolen. Sosial tilhørighet er forebyggende for utenforskap, ensomhet og andre psykiske helseplager. Å skape trygge og inkluderende leke- og læringsfellesskap som favner en bred normalitet i barne- og ungdomsgruppene skal være et overordnet mål for alt arbeid i Tønsbergbarnehagen og tønsbergskolen i tiden framover.

Laget rundt barna

Alle barn og unge skal bli sett og få den hjelpen de trenger når de trenger den. Det betyr at kompetansen må være så nær barna som mulig. Siden ingen kan løse dette oppdraget alene, krever det at vi samarbeider godt på alle nivåer og at vi har tilstrekkelig kapasitet i våre tjenester.

Vi vil bygge et lag rundt barna og elevene som inkluderer alle kommunens tjenester. For å oppnå dette skal vi ha tydelige og omsorgsfulle voksne med riktig kompetanse, som bidrar i tverrfaglig og tverretattlig arbeid.

Foreldrene er de viktigste i barn og unges liv, og er derfor sentrale samarbeidspartnerne for barnehager, skoler og støttetjenestene. Vi skal i perioden videreutvikle hensiktsmessige arenaer for samhandling og dialog.

Barns medvirkning

Barn er viktige aktører i eget liv og skal medvirke i alle prosesser som påvirker deres hverdag. Barnehagene og skolene skal legge til rette for at barn og unge opplever at deres erfaringer og innspill oppleves som reelle når beslutninger tas. Alle tjenestene i Oppvekst og læring skal ha fokus på å sikre at barn og ungdom blir hørt, involvert og får innflytelse både på individ- og systemnivå.

Like muligheter i oppveksten

Noen barn vokser opp i familier med så lav inntekt eller levestandard at det begrenser deres oppvekstvilkår og deltakelse i samfunnet. Vi skal sikre at opplysningsplikten til sosialtjenesten er kjent og følges opp i skoler og barnehager, og at det er enkelt for dem få kontakt med NAV Tønsberg. Vi skal jobbe for at enda flere barn og unge i Tønsberg har tilgang til fellesarenaer som barnehage, sfo og fritidsaktiviteter.

Oppvekst og læring skal jobbe fram en mer lik praksis på lokale tiltak i skoler og barnehage for å sikre gratisprinsippet, inkludering og et likeverdig tilbud til alle barn og unge.

Øvrige satsinger

Det er ikke funnet rom til nye satsninger i økonomiplanen for oppvekst og læring i 2023-2026. Allerede vedtatte satsinger er imidlertid konsekvensjustert tilpasset reelt utgiftsbehov.

Innenfor eksisterende rammer skal kommunalsjefområdet arbeide videre med fokus på tidlig innsats og forebyggende arbeid. Plan for å forebygge omsorgssvikt og alvorlig atferdsvansker i forbindelse med barnevernreformen og plan mot vold i nære relasjoner kommer til politisk behandling på nyåret.

Forsøket med økt grunnbemanning i noen barnehager sluttføres med følgeevaluering, og arbeidet rundt rammeverket for skolenes arbeid med et godt læringsmiljø følges opp. Det arbeides videre med tiltak knyttet til forvaltningsrevisjon «Like muligheter i oppveksten» fram mot politisk behandling.

I investeringsbudsjettet er utbyggingen av Presterød skole fortsatt inne. Satsingen på digitalt utstyr i skolene videreføres, og det legges opp til en forsiktig start på en tilsvarende satsing på digitalt utstyr og kompetanse i barnehagene.

Utfordringer

Kommunalsjefområdet forvalter store, rettighetsbaserte kostnader knyttet til overføringer til private barnehager, spesialpedagogisk hjelp og individuell tilrettelegging i kommunale og private barnehager, tospråklig fagopplæring i skoler, skoleskyss, spesialundervisning i private skoler og kostnader til skolegang for elever i fosterhjem utenfor kommunens grenser. Foruten sistnevnte vokse kostnadene i omfang, og kommunen har begrenset mulighet til å redusere kostnadene gjennom endring, kvalitetsutvikling og prioriteringer innenfor egne tjenester.

Skolene har vært gjennom et stort digitalt løft. Det er nå nødvendig å starte en satsing på et digitalt utstys- og kompetanseløft i barnehagene. Det vil bli utarbeidet en digital strategi for kommunens barnehager til politisk behandling i løpet av 2023 som må følges opp i økonomiplanperioden.

Vi ser en nedgang i resultater over tid innenfor viktige indikatorer knyttet til elevens læringsmiljø og læringsresultater i skolen. Disse er redegjort for i kvalitetsmelding for skoleåret 2021-22. Selv om endringene er forholdsvis små, er der grunn til å følge dette tett. Skoleeier følger opp den enkelte skole gjennom årlig kvalitetsdialog, revitaliserte for skolens forebyggende planer og kommende fokus på økt analysekompetanse for skoleledere og stab.

Kommunen har enkelte skoler med større demografiske utfordringer. Skoleeier klarer i noen, men ikke tilstrekkelig grad, å kompensere for disse utfordringene i skolens økonomiske tildelingsmodell uten å svekke alle skolers muligheter for å kunne oppfylle lærernormen.

Vi har kapasitetsutfordringer både i barnehage og skoler i ulike deler av kommunen. Mange barnehager og skoler har også et stort vedlikeholdsetterslep. Noe bør løses i forbindelse med utvikling av kommunens barnehage- og skolestruktur, men det må påregnes kostnader ved en rekke andre bygg i forbindelse med kapasitetsutfordringer, tilsyn fra miljørettet helsevern eller som HMS tiltak ovenfor ansatte. Vedtak i den kommende barnehage- og skolestrukturplan vil legge tunge føringer for investeringsbudsjettet i senere budsjett og økonomiplaner.

Tidlig innsats og tverrfaglig, forebyggende arbeid er nøkkelen til å sikre at barn og unge går inn i voksenlivet med god fysisk og psykisk helse samt god faglig og sosial kompetanse. Kapasiteten i forebyggende helse er lav, innen fysio- og ergoterapitjenesten, helsestasjonen for ungdom og jordmortjenesten der de to sistnevnte også kan avlaste fastlegene. Kapasiteten i PPT og familiehuset er for tiden heller ikke tilstrekkelig, noe som gir lovbrudd og ventelister, og som igjen gjør at barnehager, skoler og barnevern får et større tilfang av barn, ungdom og familier med stort strev.

Investeringer

Utvidelsen av Presterød barneskole til en 3-parallell barneskole som kan avlaste barneskolene i Slagenområdet kan trolig ferdigstilles til skolestart 2026. Utvidelsen av Hogsnes barnehage ferdigstilles i første halvår av 2023.

Digital strategi for Tønsbergskolen videreføres gjennom budsjettperioden oppjustert for økte priser på elektronikk. Satsingen med å oppgradere klasseromsutstyr med digitale tavler fullføres med 9 mill. i 2023. Digital strategi for kommunale barnehagene må utarbeides i 2023, og det settes i denne omgang av 4 mill. kroner i 2024 til å starte utrulling av ipader og annet utstyr.

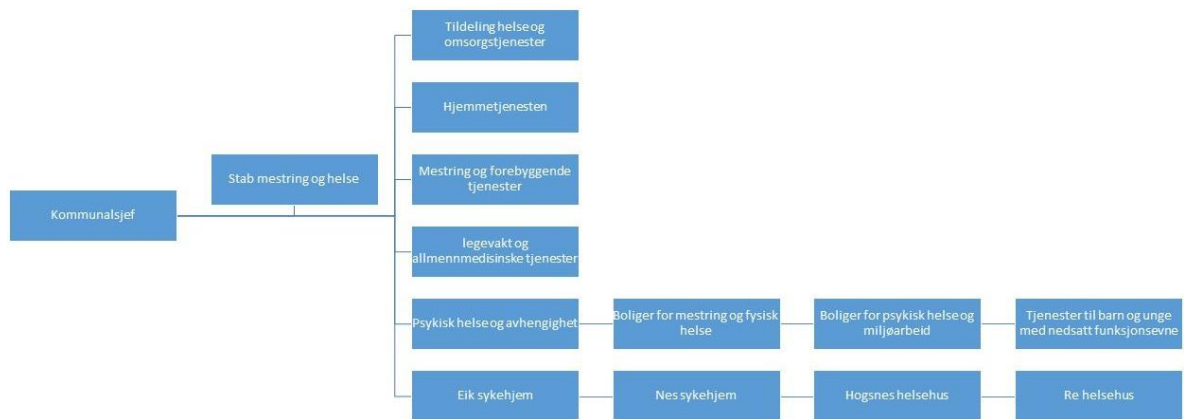
Det er satt av 2 mill. kroner årlig til investeringer knyttet til pedagogisk tilrettelegging, diverse solavskjerming- og vedlikeholdsprosjekter i skolene. Tiltak prioriteres i dialog mellom Tønsberg kommunale eiendom (TKE) og Oppvekst. Videre planlegges det for mulig paviljong ved Volden skole som følge av elevtallsvekst og ny garderobe i Ekely barnehage.

Det settes av 5 mill. kroner i 2023 til oppstart av forprosjekter i forbindelse med kommende barnehage- og skolestrukturplan. Større prosjekter etter vedtatt skolestrukturplan må innarbeides i kommende økonomiplaner.

Mestring og helse

Beskrivelse av rammeområdet

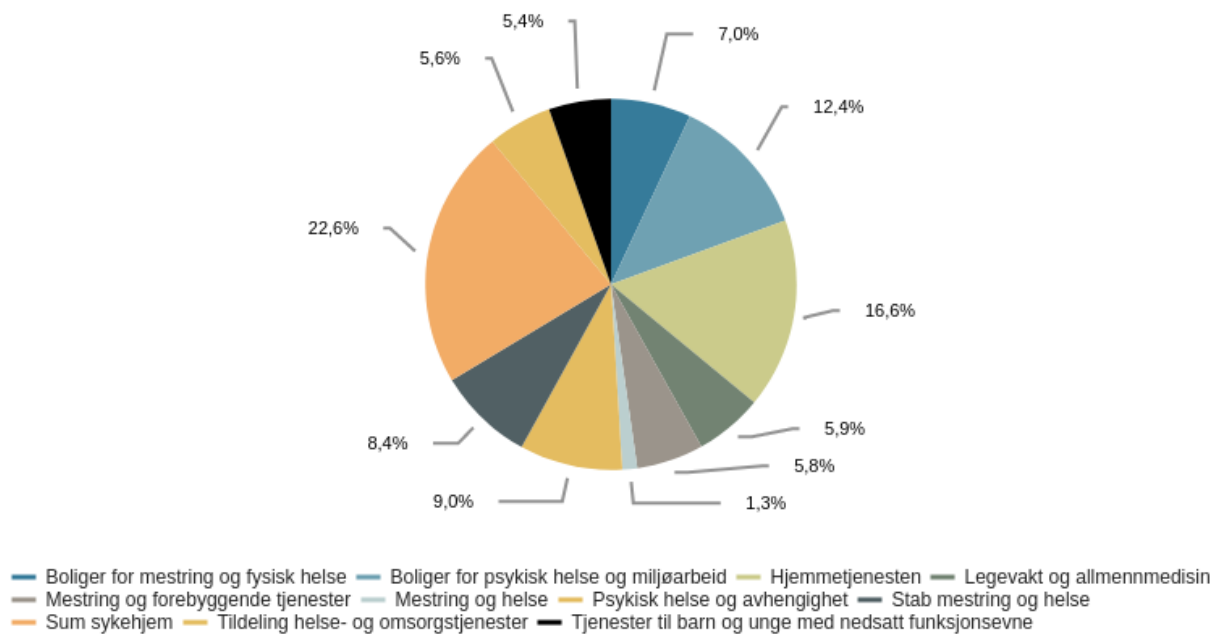
Mestring og helse:

Driftsbudsjett

Virksomhet

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjett med endringer

Tabellen viser rammeområdets netto driftsbudsjett i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	1 285 552	1 285 552	1 285 552	1 285 552
Sum Vedtak forrige periode	147 884	147 884	147 884	147 884
Sum Interne rammeendringer	110 586	110 216	125 358	147 959
Konsekvensjustert ramme	258 470	258 100	273 242	295 843
Konsekvensjustert ramme	1 544 022	1 543 652	1 558 794	1 581 395
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Bruk av bundne driftsfond (i tjenesteområdene)	250	250	250	250
Opp- og nedtrappingstiltak drift	3 905	9 276	17 127	17 127
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	4 155	9 526	17 377	17 377
Innsparingstiltak				
Effektiviseringstiltak Mestring og helse	0	-10 000	-20 000	-20 000
Rammekutt fra 2024	0	-4 000	-8 000	-8 000
Reduksjon i andre driftsutgifter	-361	-361	-361	-361
Sum Innsparingstiltak	-361	-14 361	-28 361	-28 361
Nye tiltak				
Avgifter, gebyrer, lisenser ol.	145	290	290	290
BPA kjøpte plasser - deflatorøkning 3,7 pst.	104	104	104	104
BPA kjøpte plasser fra private - deflatorøkning 3,7 pst.	398	398	398	398
Brukerbetaling - deflatorøkning 3,7 pst.	-12	-12	-12	-12
Drift paviljong sone Søndre Slagen	650	650	650	650
Driftstilskudd avtalefysioterapeuter	1 046	1 046	1 046	1 046
E-helsekontingent deflatorøkning - 3,7 pst.	264	264	264	264
Ekstra økning egenbetaling trygghetsalarm	-500	-500	-500	-500
Hverdagsrehabilitering (vedtatt opptrappingsplan)	0	700	1 400	2 100
Inntektsøkning egenbetaling - deflatorøkning 3,7 pst.	-2 679	-2 679	-2 679	-2 679
Inntektsøkning frisør, fot o.l. - deflatorøkning 3,7 pst.	-9	-9	-9	-9
Inntektsøkning kantine og kiosksalg - 10 pst.	-80	-80	-80	-80
Inntektsøkning kantine og kiosksalg - 10 pst.	-15	-15	-15	-15
Inntektsøkning kantine og kiosksalg - 10 pst.	-10	-10	-10	-10
Intern overføring tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne til mestring og helse	-623	-1 065	-1 065	-1 065
Kjøp av fastlegehjemler	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Kjøpte arbeidsplasser, deflatorøkning - 3,7 pst.	168	168	168	168
Kjøpte plasser deflatorøkning - 3,7 pst.	619	619	619	619
Kjøpte plasser deflatorøkning - 3,7 pst.	392	392	392	392
Kjøpte plasser privat avlastning deflatorøkning - 3,7 pst.	12	12	12	12

Økonomiplan

	2023	2024	2025	2026
Kjøpte plasser, deflatorøkning 3,7 pst.	931	931	931	931
Kompetanseheving hjemmetjenesten (Vedtatt opptrappingsplan)	0	595	1 190	1 655
k-sak 111/22 Nye tiltak fastlegeordningen	3 700	3 700	5 000	6 200
K-sak 94/22 Harmonisering betalt spisepause	2 500	2 500	2 500	2 500
K-sak 94/22 Helårseffekt betalt spisepause	1 500	1 500	1 500	1 500
Lønnsmidler hjelpemiddelmiddektekniker	0	306	306	306
Lønnsøkning LIS-leger	173	173	173	173
Ny beredskapsavtale med Psykososialt kriseteam	350	350	350	350
Ny organisering tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne	330	330	330	330
Ny organisering tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne	223	223	223	223
Ny tjenesteleder stilling i Hjemmetjenesten	999	999	999	999
Nye brukere BPA	1 398	1 398	1 398	1 398
Prisjustering basistilskudd leger	1 357	1 357	1 357	1 357
Prisjustering driftstilskudd og kontorgodtgjørelse for LIS	95	95	95	95
Prisjustering drivstoff 15 pst.	49	49	49	49
Prisjustering egenbetaling praktisk bistand	-120	-120	-120	-120
Prisjustering egenbetaling trygghetsalarmer	-160	-160	-160	-160
Prisøkning husleie 2022	350	350	350	350
Prisøkning husleie 2023	159	159	159	159
Prisøkning kjøpte sykehjems plasser - deflatorøkning 3,7 pst.	3 249	3 249	3 249	3 249
Prisøkning mat 10 %	68	68	68	68
Prisøkning mat, 10 pst.	287	287	287	287
Prisøkning mat, 10 pst.	284	284	284	284
Prisøkning mat, 10 pst.	255	255	255	255
Ressurskrevende tjenester fra virksomhet barn og unge til mestring og forebyggende tjenester	488	488	488	488
Serviceavtaler vedrørende EMU utstyr - deflatorøkning 3,7 pst.	48	48	48	48
Smittevernnavtale med SIV	388	388	388	388
Utskiftning av trygghetsalarmer	624	624	624	0
Vearavtalen	617	617	617	617
Vearavtalen - deflatorøkning 3,7 pst.	402	402	402	402
VI på Torvet	220	330	330	330
Økning av lønnsmidler	1 748	1 748	1 748	1 748
Økning i vedtakstimer på Ressurscenteret i Re	1 306	1 306	1 306	1 306
Økning i vedtakstimer på Senter for forebygging	4 887	4 887	4 887	4 887
Økning leger, netto effekt	614	1 227	1 227	1 227
Økning sykepleiere, netto effekt	1 189	2 378	2 378	2 378
Økt basistilskudd fastleger	4 858	4 858	4 858	4 858
Økt brukerbetaling - deflatorøkning 3,7 pst.	-21	-21	-21	-21
Økt brukerbetaling - deflatorøkning 3,7 pst.	-18	-18	-18	-18
Økt egenbetaling 2 langtids plasser ifm åpning Hogsnes helsehus	-360	-360	-360	0
Økt egenbetaling nye sykehjems plasser Re helsehus	-1 872	-1 872	-1 872	-1 872
Økt e-helse kontingent fra staten	112	112	112	112
Økt husleie Friskliv - deflatorøkning 3,7 pst.	74	74	74	74
Økt husleie Stoltenberggata 3a	250	250	250	250
Økte kostnader mat og medisiner ifm åpning av ny avdeling	626	626	626	626
Økte kostnader ressurskrevende tjenester	629	629	629	629

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økte lønnsmidler boliger for psykisk helse og miljøarbeid	730	730	730	730
Økte matpriser - 10 pst.	293	293	293	293
Økte ressurskrevende tjenester	2 900	3 618	3 618	3 618
Økte ressurskrevende tjenester	2 116	2 116	2 116	2 116
Økte ressurskrevende tjenester	573	573	573	573
Økte salgsinntekter - deflatorøkning 3,7 pst, salg eks mat - 10 pst. mat	-378	-378	-378	-378
Økte vedtakstimer Årfuglveien ressurscenter	1 484	1 484	1 484	1 484
Andre tiltak	480	480	480	480
Sum Nye tiltak	40 754	44 688	47 283	49 384
Nye tiltak og realendringer	44 548	39 853	36 299	38 400
Ramme 2023-2026	1 588 570	1 583 505	1 595 093	1 619 795

Satsinger fra handlingsdelen

Trygge oppvekstmiljø

Kommunen skal yte gode og forsvarlige tjenester til barn- og unge med nedsatt funksjonsevne. For å kunne få dette til er helse- og omsorgsvirksomhetene avhengig av å samhandle med øvrige kommunale tjenester som barn og unge er i kontakt med, organisasjoner, foreninger og lag samt nærmiljøet rundt barn og unge og deres familier. Mestring og helse vil aktivt jobbe for å få på plass gode rutiner for etablering av helhetlige systemer rundt barn og unge med et livsløpsperspektiv når tjenestene blir en del av Mestring og helse sitt kommunalområde fra og med 2023. Spesielt viktig vil det være å få etablert gode rutiner og systemer som sikrer gode overganger, spesielt overgangen fra barn/ungdom til voksenlivet for både barnet selv og familiene rundt barnet. For å skape trygge oppvekstmiljøer er det viktig at de foreldrene som trenger bistand fra helse- og omsorgstjenestene i en eller annen form opplever å få den hjelpen de har behov for, at hjelpen er forutsigbar, og at den er tilpasset den enkeltes behov også sett opp mot det omsorgsansvaret familien har. Her ligger det også et potensial i det å ta i bruk frivillighet og nærmiljøet som et viktig supplement til kommunale tjenester, noe som igjen kan bidra til at kommunen i enda større grad enn i dag lykkes med å dekke barn og deres familiers sitt behov for bistand og støtte.

Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling

Mestring og helse vil bruke de erfaringene man fikk gjennom arbeidet med å møblere Hogsnes Helsehus med gjenbrukte kontormøbler og annet utstyr i nye fremtidige prosjekter, og i den ordinære daglige driften av virksomhetene. Erfaringene fra Re Helsehus i forhold til å redusere matsvinn vil videreføres til øvrige sykehjem og omsorgsinstitusjoner. Det vil også ses på mulighetene for å utvikle en praksis med dyrking av grønnsaker, trær og planter som en delvis matproduksjon i bemannede boliger. Virksomhetene vil i planperioden ha et økt fokus på begge disse satsningene, se på hvilke rutiner som kan utarbeides for å sikre en videreføring av det man tidligere har lyktes med. Det blir også viktig å ha klima- og miljø på dagsorden i virksomhetene blant annet for å utfordre virksomhetene til nye ideer til tiltak som kan bidra en klima- og miljøvennlig vekst og utvikling av tjenestene i Mestring og helse. Det er store bygningsmasser i en rekke av virksomhetene som ikke er i bruk hele døgnet, slik som på sykehjemmene. Det jobbes med tiltak for å i enda større grad enn i dag få til sambruk av disse lokalene for blant annet lag og foreninger. I den sammenheng er det viktig å få til et system som fungerer for eksterne slik at kjernevirksomheten ikke blir berørt i en negativ retning. I utarbeidelsen av systemer kan man også se på mulighetene for å kunne bytte tjenester for eksempel med frivilligheten. Mot for lån av lokaler kan de for eksempel bidra med aktiviteter på et sykehjem eller nærmiljøssenter o.l.

Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling

Mestring og helse vil fortsette arbeidet med å systematisere samarbeidet med frivilligheten, da kommunen i årene fremover med en vesentlig større andel eldre ikke vil klare å løse alle oppgaver alene. Det vurderes også som viktig at man ser på frivilligheten i seg selv som en vesentlig faktor i det helsefremmende og inkluderende arbeidet som gjøres i kommunen. For å lykkes med økt grad av frivillighet, som både kan fremme god helse for de frivillige selv og også for de innbyggere de kommer i kontakt med, vurderes aktiv bruk frivillighetskoordinator, frivillighetskontrakter samt det å skape gode arenaer for samarbeid og samskaping å være viktige tiltak. Mestring og helse vil også aktivt arbeide for å videreutvikle de møteplassene og aktivitetene som allerede er etablert på tvers av de ulike kommunalområdene. Dette vil kunne bidra til en økt inkludering på tvers av utfordringer, ferdigheter og generasjoner. Endringen av navn ved dagens seniorsentre til nærmiljøsentre og hvor aldersgrensen på 55 år er fjernet, er en start på arbeidet med å skape aktiviteter og møteplasser hvor flere innbyggere i flere generasjoner sammen kan ta del i aktivitetene og møte andre mennesker. Dette kan bidra til å forebygge ensomhet og gi større livsglede/-kvalitet for mange innbyggere. For at Mestring og helse også i fremtiden skal kunne gi gode tilbud til innbyggerne som kan gi helsefremmende og inkluderende gevinster må virksomhetene se på hvilke tiltak som må til for å kunne opprettholde et hensiktsmessig nivå på helsefremmende og inkluderende aktiviteter og tiltak i en begrenset kommuneøkonomi. Tjenestene må i fremtiden mest sannsynlig endres for å kunne klare å nå ut en vesentlig større andel eldre. Det må tas i bruk nye løsninger som kan bidra til økt effektivitet uten at det går på bekostning av kvalitet. Digitale løsninger eller velferdsteknologi er eksempler på tiltak som kan bidra til dette. Arbeidet som nå settes i gang i Mestring og helse gjennom en rekke prosjekter i 2023 vil kunne gi oss noen av svarene på og legge grunnlaget for det videre arbeidet i planperioden.

Det er vedtatt og skal vedtas en rekke planer på ulike områder for å sikre et godt tjenestetilbud til ulike brukergrupper og en rød tråd i arbeidet med dreiningen av sektoren. En del av de mest sentrale er:

- *Fagplan, aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg (2022-2024)*
- *Fremtidens hjemmetjeneste, opptrappingsplan for hjemmetjenesten*
- *Økt dimensjonering og differensiering av ikke vedtaksbaserte dag- og aktivitetstilbud*
- *Psykisk helse og rus forebygging*
- *Handlingsplan for forebygging av selvmord*
- *Plan for legetjenesten*
- *Strategisk plan for oppfølging og utvikling av tjenester til utviklingshemmede som legges frem for politisk behandling innen sommeren 2023*
- *Strategisk kompetanseplan for mestring og helse. Legges frem for politisk behandling i 2023.*

En av de viktigste oppgavene for kommunalområdet er å gjennomføre tiltakene som er beskrevet i planene ovenfor, i samarbeid med øvrige kommunalområder der det er aktuelt og i samarbeid med frivilligheten og andre eksterne innenfor de økonomiske rammene til kommunalområdet. En vesentlig oppgave for området blir å vurdere hvordan virksomhetene kan effektivisere driften slik at flere innbyggere kan motta tjenester innenfor de til enhver tid tildelte økonomiske rammer.

Øvrige satsinger

Satsinger i Mestring og helse.

Det er vedtatt flere ulike planer for perioden 2023-2025 som skal sikre en helhetlig, rød tråd i de dreiningene sektoren må gjennomføre, samt viktige planer for ulike brukergrupper. Disse planene er:

- Fagplan, aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg (2022-2024)
- Fremtidens hjemmetjeneste, opptrappingsplan for hjemmetjenesten
- Økt dimensjonering og differensiering av ikke vedtaksbaserte dag- og aktivitetstilbud
- Psykisk helse og rus forebygging
- Handlingsplan for forebygging av selvmord
- Plan for legetjenesten

I tillegg vil plan for oppfølging og utvikling av tjenester til utviklingshemmede og strategisk kompetanseplan komme til politisk behandling våren 2023.

Styrking av legevaktens sentralbord og flere faste legestillinger er en viktig satsing i 2023. Dette vil kunne redusere fastlegenes vaktbelastning på legevakta noe, og styrke legevaktssentralens mulighet til å innfri kravene i forskrift om akuttmedisin ved at innbyggerne får svar på telefonen innen 2 minutter.

Fastlegeordningen styrkes gjennom etableringstilskudd og ny fastlegehjemmel. Muligheten til å være hjemme med sykt barn, som ble vedtatt i kommunestyremøte 7. september 2022, videreføres for 2023. I tillegg har regjeringen i sitt forslag til statsbudsjettet foreslått en styrking av fastlegeordningen. Forslaget utgjør kr. 4,9 mill. kroner for Tønsberg kommune. Det er også fremmet en politisk sak til behandling i kommunestyret 2. november 2022 hvor kommunedirektøren anbefaler å styrke fastlegeordningen med ytterligere 5 mill. kroner. Dette ligger ikke inne med tall i kommunedirektørens forslag til budsjett på grunn av tidsfrister.

Hjemmetjenesten styrkes med én lederstilling for å kunne opprette en ny sone samt drift av denne.

Betalt spisepause for ansatte på ettermiddag og helg styrkes ved Nes og Eik sykehjem.

Psykososialt kriseteam styrkes, noe som sikrer en god beredskap i kommunen.

Tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne styrkes. Dette gjør det mulig å ta inn flere barn, og sikrer at noen av barna og deres familier som har behov for ytterligere tjenester får dette.

Den aller største satsingen i sektoren er Hogsnes helsehus. Dette er en betydelig styrking hvor det etableres en lindrende enhet, en større rehabiliteringsavdeling og bedre legedekning på helsehuset for å møte fremtidens eldreomsorg og helsetjenester til befolkningen forøvrig.

Da budsjettet for 2023 blir stramt, finner ikke kommunedirektøren rom for å opprette de 34 nye langtidsplassene på Hogsnes verken i 2023 eller 2024. I forslag til økonomiplan er det lagt inn en gradvis opptrapping med én avdeling i 2025 og full bemanning med alle plasser i bruk i 2026.

Utfordringer

Samfunnsoppdraget og utfordringsbildet fremover.

Mestring og helse har ansvaret for det helhetlige tjenestetilbudet til kommunens voksne innbyggere, og til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Sektoren skal sikre gode helse- og velferdstjenester som gir grunnlag for livsmestring uansett alder.

Kommunen må derfor ha et tjenestetilbud som gir helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet til alle innbyggere som har behov for det. Samtidig må det tilbys tjenester som gir egenmestring og forebyggende aktiviteter på et lavere nivå, slik at man legger grunnlaget for livsmestring og utsetter behovet for de tyngre omsorgstjenestene.

Kommunene står overfor flere utfordringer når behov for helsetjenester og andelen eldre i samfunnet øker. Det er særlig fem tydelige utviklingstrekk og utfordringer:

- Andelen eldre i samfunnet øker
- Kommunen har et begrenset økonomisk handlingsrom
- Digitale løsninger og velferdsteknologi
- Gap mellom innbyggernes forventninger og kommunens tjenester
- Rekruttering av helsepersonell

Behov for dreining av tjenestene i sektoren.

Kommunen må levere tjenester til flere innbyggere og med en stram kommuneøkonomi. Dette krever at det jobbes annerledes enn i dag. Digitale løsninger og velferdsteknologi er en viktig nøkkel. Her har kommunen kommet i gang på ulike områder, og det foreligger større prosjekter som skal i gang i 2023. Dette gjøres i samarbeid med kommunalsjefområdet digitalisering, kommunikasjon og administrativ støtte.

Samtidig må vi fortsatt se på hvordan eksisterende ressurser kan utnyttes mest mulig effektivt for å møte innbyggernes behov. I dette endringsarbeidet er det viktig at brukere, pårørende og innbyggerne involveres, slik at man tidlig oppnår en forventningsavklaring rundt hvilket nivå kommunen kan tilby tjenester på. Strategisk arbeid for å rigge kommunen for fremtiden blir viktig. Nøkkelen ligger i dreining, fleksibilitet og tilpasning. Dreiningen vil først og fremst være mot mestring og forebyggende tjenester og hjemmebaserte tjenester og til tjenester til barn og unge med funksjonsnedsettelse, altså tjenester lavest nede på omsorgstrappen. Det må være en fleksibel bruk av kommunenes ressurser, både bygningsmasse og ansatte, og tilpasning av løsninger rundt den enkelte. Ved en slik dreining er det viktig å ha stort fokus på å opprettholde kvaliteten i tjenestene og at pasientsikkerheten ivaretas.

Kommunenes satsing på heltidsstillinger og rekruttering av helsepersonell blir viktig i årene fremover. Det er derfor viktig at kommunen oppleves som en attraktiv arbeidsplass i årene som kommer. En viktig oppgave fremover blir å stabilisere fastlegeordningen.

Overordnede mål for Mestring og helse:

1. Innbyggerne mestrer og tar ansvar for eget liv, bor i eget hjem og opplever trygge tjenester.
2. Frivillige bidrar til et inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne lever aktive og meningsfulle liv.

3. Ansatte har oppdatert fag- og forbedringkunnskap, er proaktive, sikrer kontinuerlig forbedring av tjenestene og tar ansvar for eget arbeidsmiljø.
4. Ledere er tydelige, kompetente og proaktive. De forstår områdets utfordringer, leverer resultat og legger tilrette for faglig utvikling og gode arbeidsmiljø.

Investeringer

I fagplanen Aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg (KST 161/21) er kommunens behov for nye heldøgns-bemannende omsorgsboliger beskrevet. Kommunestyret har vedtatt bygging av minst 48 døgnbemannende omsorgsboliger, et lærings- og mestringssenter og et nytt sonekontor for hjemmetjenesten ved Træleborg, ettersom dagens institusjonsdrift nå blir flyttet til nye Hogsnes helsehus. Utbygging av Træleborg er en av flere aktuelle lokasjoner som vil gi netto tilvekst av døgnbemannede omsorgsboliger i kommunen.

Eik sykehjem består av en ny og en gammel del. Ny del, med 26 plasser for forsterket og skjermede enheter, og gammel del, med 58 plasser. Den eldste delen er over 40 år gammel og har en liten hensiktsmessig planløsning etter dagens anbefalte standarder for mennesker med demenssykdom. Bygningene er slitt, med stort behov for oppgradering. Dette vil gjøre byggene bedre tilrettelagt for pasienter og bidra til bedre fysiske omgivelser for ansatte som kan sikre en mer effektiv driftsform.

Kommunen kjøper i dag 85 plasser av Lovisenberg Omsorg, Maribu og Marie Treschow, frem til 30. juni 2028. Begge disse eiendommene, som eies av SBB, har eldre bygninger som trenger fornyelse. Ved befaring var eier og leietaker enige om at rehabilitering av eksisterende bygningsmasse ikke vil kunne oppfylle kravene til et moderne sykehjem. Begge eiendommene må bebygges med nye bygninger med tilfredsstillende arealer som trengs til et fullverdig moderne sykehjem. Dette vil ikke kunne stå klart til 30. juni 2028, og pasientene må i påvente av et eventuelt nytt bygg måtte flyttes ut midlertidig.

For å møte behovet for plasser som kan erstatte de plassene kommunen i dag har ansvaret for på Maribu og Marie Treschow, vurderes utvidelse av Re helsehus som en svært aktuell og egnet løsning.

I fagplanen Aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg (KST 161/21) er det beskrevet kommunens behov for nye heldøgnsbemannende omsorgsboliger. Kommunestyret har vedtatt bygging av minst 48 døgnbemannende omsorgsboliger, et lærings og mestringssenter og et nytt sonekontor for hjemmetjenesten ved Træleborg, ettersom dagens institusjonsdrift nå blir flyttet til nye Hogsnes helsehus. Utbygging av Træleborg er en av flere aktuelle lokasjoner som vil gi netto tilvekst av døgnbemannede omsorgsboliger i kommunen.

Eik sykehjem består av en ny og en gammel del. Ny del med 26 plasser for forsterket og skjermede enheter og gammel del med 58 plasser. Den eldste delen er over 40 år gammel og har en liten hensiktsmessig planløsning etter dagens anbefalte standarder for mennesker med demenssykdom. Bygningene er slitte, med stort behov for oppgradering for å bli bedre tilrettelagt for pasienter og bedre fysiske omgivelser for ansatte som kan sikre en mer effektiv driftsform.

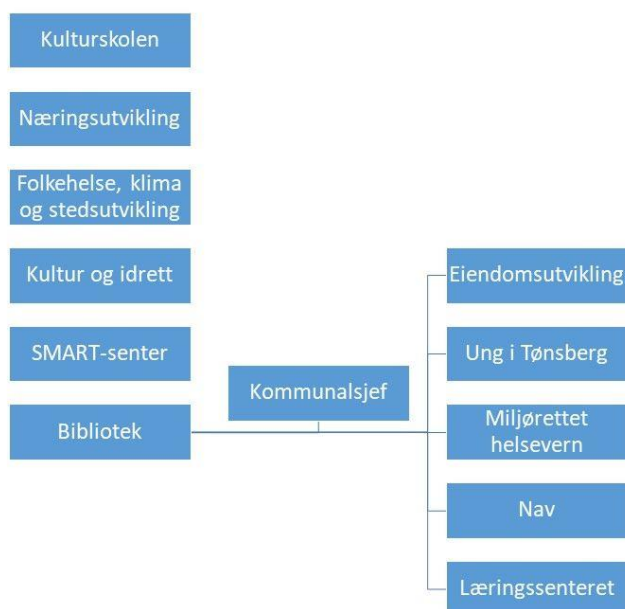
Kommunen kjøper i dag 85 plasser av Lovisenberg Omsorg, Maribu og Marie Treschow, frem til 30.06.2028. Begge disse eiendommene, som eies av SBB, har eldre bygninger og trenger fornyelse. Ved befaring var eier og leietaker enige om at rehabiliteringen av eksisterende bygningsmasse ikke vil kunne romme et moderne sykehjem. Begge eiendommene vil måtte bebygges med nye bygninger med tilfredsstillende arealer som trengs til et fullverdig moderne sykehjem. Dette vil ikke kunne stå klart til 30.06.28 og pasientene må i påvente av evt nytt bygg måtte midlertidig flyttes ut.

For å møte behovet for plasser som kan erstatte de plassene kommunen i dag har ansvaret for på Maribu og Marie Treschow, vurderes utvidelse av Re helsehus som svært aktuell og egnet. Derfor vil det være behov for en større investeringskostnad i økonomiplanperioden. Det ligger nå kun inne prosjekteringsmidler for Eik sykehjem og Re helsehus i 2023.

Kultur og samfunnsutvikling

Beskrivelse av rammeområdet

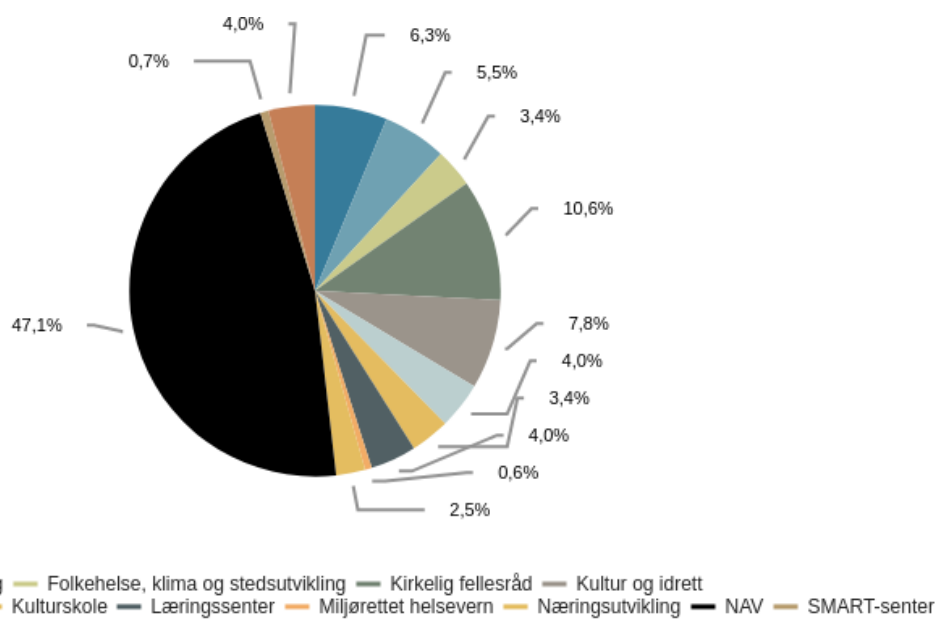
Kultur og samfunnsutvikling:

Driftsbudsjett

Virksomhet

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjett med endringer

Tabellen viser rammeområdets netto driftsbudsjett i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	265 985	265 985	265 985	265 985
Sum Vedtak forrige periode	13 398	13 398	13 398	13 398
Sum Interne rammeendringer	-597	-1 385	-1 385	-1 385
Konsekvensjusteringer	12 801	12 013	12 013	12 013
Konsekvensjustert ramme	278 786	277 998	277 998	277 998
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Bruk av bundne driftsfond (i tjenestoområdene)	1 070	3 753	3 753	3 753
Opp- og nedtrappingstiltak drift	-2 995	-5 529	-5 427	-5 427
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-1 925	-1 776	-1 674	-1 674
Innsparingstiltak				
Matkultursenter Løkken - utsette oppstart til 2. halvår 2024	-2 000	-1 000	0	0
Rammekutt fra 2024	0	-1 000	-2 000	-2 000
Sum Innsparingstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak				
17. mai - økt sikkerhet og prisstigning	50	50	50	50
Bortfall i kjøp av opplæring fra annen kommune	-540	-540	-540	-540
Brukerbetaling kulturskole - deflatorøkning 3,7 pst.	-82	-82	-82	-82
Drift Acos Flow	70	70	70	70
Driftstilskudd kirkelig fellesråd - deflatorøkning 3,7 pst.	1 215	1 215	1 215	1 215
Festeavgift Vestfoldhallen	50	50	50	50
Færders andel av	-471	-471	-471	-471
Lønnsoppgjør/pensjonskorrigering 2022				
Inntekter middelalderfestivalen - deflatorøkning 3,7 pst.	-28	-28	-28	-28
Inntekter svømmehallen - deflatorøkning 3,7 pst.	-97	-97	-97	-97
Instrumentopplæring/dirigentordning - deflatorøkning 3,7 pst.	-43	-43	-43	-43
Justerings sykelønn	420	420	420	420
Kirkens bymisjon - deflatorøkning 3,7 pst.	96	96	96	96
Kulturskole: Oppfølging av vedtatt rammeplan, interkommunalt samarbeid om koordinatordypningstilbud	60	60	60	60
Mediebudsjett	56	56	56	56
Mindre festeinntekt pga. salg av eiendom	430	430	430	430
Mindreinntekt utleie av grunn på Rygg	205	205	205	205
Norsk bibliotektransport - ny avtale	87	87	87	87
Omdisp. i bruk av bundne fond	3 200	3 200	3 200	3 200

Økonomiplan

	2023	2024	2025	2026
Oppjustering sosialhjelpssatser fra 1.7.2022	1 600	1 600	1 600	1 600
Overføring til fylkeskommunen for vgs elever utgår	-500	-500	-500	-500
Prisøkning avtaler for næringslivet	58	58	58	58
Prisøkning husleie og renhold	95	95	95	95
Prisøkning kjøpte tjenester	84	84	84	84
Prisøkning sosialhjelpsutgifter	3 506	3 506	3 506	3 506
Redusert overføring fra kommuner	1 000	1 000	1 000	1 000
Refusjon staten/norskopplæring	-2 700	-2 700	0	0
Renholdstjenester fra TKE	69	69	69	69
Reversering av midlertidig støtteordning til barn/unge som følge av korona, ref. KST 09.12.20.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Salgsinntekter kurs/materiell - deflatorøkning 3,7 pst.	-52	-52	-52	-52
Strøm og vedlikehold	400	0	0	0
Tilskudd lag og foreninger - deflatorøkning 3,7 pst.	270	270	270	270
Tilskudd Vestfoldmuseene - deflatorøkning 3,7 pst.	174	174	174	174
Trykking av nye bøker og materiell	250	250	0	0
Usikkerhet knyttet til antall bosettinger i 2023 og ev. returer til Ukraina	24 962	20 771	7 636	8 546
Utgifter til midlertidig bolig	2 000	2 000	2 000	2 000
Utleieinntekter idrettshaller - deflatorøkning 3,7 pst.	-218	-218	-218	-218
Utleieinntekter Støperiet - deflatorøkning 3,7 pst.	-46	-46	-46	-46
Økning bevilgning til Skjærgårdstjenesten	50	50	50	50
Økning i driftsutgifter	62	62	32	32
Økning i integreringstilskudd	-74 000	-67 000	-40 000	-22 000
Økning tomgangsleie/bosetting	490	490	0	0
Økning utgifter transportmiddel	20	20	10	10
Økt engasjement vaktmestertjenester	57	57	29	29
Økt tilskudd til kremasjon	597	0	0	0
Økte inntekter fra Velle (norsk og samfunnsfag)	-1 300	-1 300	0	0
Økte kostnader ifbm opplæring/kurs	40	40	20	20
Økte kostnader leie av driftsmidler	10	10	5	5
Økte lønnsutgifter	11 301	11 301	6 021	6 021
Økte lønnsutgifter NAV	22	22	22	22
Økte refusjoner samarbeidskommuner	-159	-159	-159	-159
Økte reiseutgifter	10	10	5	5
Økte strømudgifter	280	280	280	280
Økte strømudgifter boliger	10	10	5	5
Økte telefonutgifter/datakommunikasjon	35	35	20	20
Økte utg. kontorrekvisita	25	25	13	13
Økte utgifter	230	230	115	115
driftsavtaler/reperasjoner/vaktmestertjenester				
Økte utgifter inventar og utstyr	695	695	348	348
Økte utgifter kjøp og leie av transportmidler	10	10	5	5
Økte utgifter læremidler	150	150	75	75
Økte utgifter personforsikring	5	5	3	3
Økte utgifter Skyss- og kostgodtgj.	10	10	5	5
Økte utgifter til introduksjonsstønad	18 755	24 446	17 496	2 836
Økte utgifter til lisenser/avgifter	330	330	220	220
Økte utgifter til mat/kaffe/te	43	43	22	22
Økte utgifter tolking	170	170	85	85
Sum Nye tiltak	-7 422	81	4 081	8 331
Nye tiltak og realendringer	-11 347	-3 695	407	4 657

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ramme 2023-2026	267 439	274 303	278 405	282 655

Satsinger fra handlingsdelen

Trygge oppvekstmiljø

For å nå alle barn, må vi møte barna på deres arenaer. Det betyr også på skoler og i barnehager. Vi skal utvikle både anlegg og tilbud som legger til rette for egenaktivitet. Utviklingen må skje i dialog med barn og unge.

Ved å skaffe oss bedre kunnskap om hvilke barn som faller utenfor og hvorfor, kan vi bli bedre i stand til å finne hvilke konkrete tiltak som hindrer utenforskap hos barn og unge. Vi ser at det er behov for lavterskeltilbud, gjerne uorganisert. Det organiserte tilbudet skal utvikles i samarbeid og på barn og unges premisser.

Ung i Tønsberg ivaretar helheten i inkluderende ungdomsarbeid gjennom sin bredde i tjenester og tilstedeværelse på de arenaene der ungdom befinner seg, fra tidlig morgen til sen kveld. Gjennom å være et samlet tjenestetilbud oppnås en synergieffekt av både bredde og kompetanse. På den måten vil den unike ungdomskompetansen komme ungdom til gode, uansett arena.

Ungdommens stemme fremmes gjennom samskapende prosesser og et aktivt ungdomsråd. SMART-tankegangen ligger til grunn i møte med ungdommen.

Utekontakten driver rusforebygging gjennom oppsøkende arbeid blant unge som enten er på vei inn i eller allerede er en del av et rusmiljø. Bortfall eller reduksjon av eksterne tilskudd, kan føre til at dette arbeidet reduseres. For å bygge relasjoner og få oversikt over trender og miljøer disse ungdommene søker seg mot, fortsetter vi å oppsøke gata og samarbeider med videregående skoler og politiet gjennom SLT-arbeidet.

Prosjektet Ung Arena+ er et samhandlingsprosjekt mellom Tønsberg kommune og Sykehuset i Vestfold HF. Prosjektet er forankret i Helsefellesskapet i Vestfold, basert på erkjennelsen av at dagens tjenestetilbud ikke favner denne målgruppa; hjelpen settes inn for sent og tjenestene oppfattes som fragmenterte og ukoordinerte. Oppdraget er å ha utviklet og testet «en tjeneste som integrerer kommunale tjenester, spesialisthelsetjenester og evt. andre velferdstjenester og frivillige i et felles lavterskeltilbud for unge / unge voksne.» Prosjektet retter seg mot unge i alderen 16 – 25 år med psykososiale utfordringer. Innsiktsrapporten reiser spørsmålet om å senke den nedre aldersgrensen til 13 år. Samhandlingsutvalget vedtok å gjennomføre prosjektet med Tønsberg som pilotkommune.

For å motvirke utenforskap vil utjevning av sosiale og økonomiske forskjeller stå sentralt. For å motvirke økonomiske forskjeller, og bidra til trygge oppvekstsvilkår for alle, er muligheten til lønnet arbeid helt sentralt. Vi skal videreføre og styrke konseptet «Tønsberg inkluderer». Målet er, sammen med næringslivet, å bygge en inkluderende kultur for arbeidssøkere som står utenfor arbeidslivet, med ordinær tilsetting som resultat. «Tønsberg inkluderer» sin intensjon er å gjøre Tønsberg kjent for å ha Norges mest inkluderende arbeidsliv.

NAV og Tønsberg kommune skal videreføre utenforskapsprosjektet som retter seg mot unge utenfor arbeidslivet. Det tas i bruk nye metoder for å nå ungdom så tidlig som mulig på Drivhuset. Dette

konseptet skal videreutvikles. Ungdom skal få arbeidstrening gjennom «Godtnok» ved å hente, reparere og bringe brukte møbler og utstyr i kommunen, samt “Vi på Torvet” og Vi på Hogsnes”.

For å øke sysselsettingen blant hjemmeværende innvandrere som står langt unna arbeidslivet, videreutvikler Tønsberg kommune sin søknad til IMDi-tilskuddet “Jobbsjansen”. Målet er at flere kvinner skal inn i prosjektet og at det er høy overgang til utdanning eller arbeid etter endt program.

Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling

For å sikre vekst i antall arbeidsplasser i kommunen, må det bygges nye bygg. Vi skal i første omgang jobbe aktivt for å påvirke det private bygge- og anleggsmarkedet til å benytte seg av fossilfri byggeplass. Videre vil vi vurdere om dette kan forsterkes gjennom retningslinjer i kommuneplanen.

Gjennom vår reiselivsstrategi satser vi på bærekraftige og kortreist produktutvikling og tjenester som både bygger stedsidentitet og totalattraktivitet.

For å utvikle Tønsbergs næringsattraktivitet, knytte til oss sterke partnere og på sikt skape mange nye arbeidsplasser, er det en fordel om kommunen har kontroll på flere næringsarealer. Det er nærliggende å nevne Rygg miljøpark som et område hvor kommune kan være en pådriver og tilrettelegger. Her er vi i startfasen av en næringsklynge som har potensiale til å bli en nasjonal, viktig faktor, men nesten all ekspansjon de neste årene vil kreve arealtilgang. Stensarmen og Slagentangen med flere er andre områder som bør nevnes i denne sammenhengen.

Det skal jobbes aktivt med muligheter for å etablere en helseklynge i Tønsberg. Vi har potensielt areal (for eksempel Kaldnes Vest) og vi har aktørene – som næringen, sykehuset og USN. Samtidig er det liten tvil om at regionen underleverer i et av de sterkest voksende næringssegmentene vi ser i dag. Det bør være en god investering å sjekke ut om det ligger et ekspansjonsgrunnlag her. Gevinsten er arbeidsplasser og selskaper med stor verdiskapning. En mer konkret fremgangsmåte for å få avdekket potensialet og realismen i en helseklynge er påkrevd.

Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling

Vi skal legge til rette for tiltak som ivaretar hele mennesket og som forsøker å motvirke sosioøkonomiske forskjeller. Slike tiltak inkluderer både boligplanlegging, gode fritidstilbud tilgjengelig for alle og utvikling av et bybilde med trygge rusfrie sosiale møteplasser.

Ved å spille på ressursene i lokalmiljøene og samarbeide om utviklingen kan vi få til bedre løsninger og flere tilbud, samt få til transformasjon i tråd med lokalsamfunnets behov. Vi skal derfor tilrettelegge for at det skal være lett for innbyggere og organisasjoner å få til prosjekter i sitt nærmiljø. Vi skal aktivt søke samarbeid og nettverk med andre aktører i samfunnet.

Vi skal i de neste fire årene jobbe for at alle skal ha et godt sted å bo og at all nybygging skjer etter prinsippene om en bærekraftig utvikling og innbyggernes behov for type bolig. Et godt sted å bo er viktig for å skape trygge oppvekstmiljø, redusere klimautslipp, for å legge et godt grunnlag for god helse og skape tilhørighet og inkludering i nærmiljøene.

Dette skal vi gjøre gjennom å utnytte de ressursene vi har til å styrke opp under sentrum og senterstrukturen. Vi vil se på hvordan de kommunale tilbudene kan styrkes i disse nærmiljøene slik at dette sammen med de frivillige lokaltilbudene, er med på å skape gode nærmiljøer hvor beboerne ønsker å bo og oppholde seg.

Vi skal skape nye møteplasser der barn er, legge til rette for egenaktivitet ved å utvikle uteområder/aktivitetsområder for skoler og barnehager og nærmiljøer gjennom anleggsplanen.

Vi skal skape nye møteplasser der barn er, legge til rette for egenaktivitet ved å utvikle uteområder/aktivitetsområder for skoler og barnehager og nærmiljøer gjennom anleggsplanen.

Det er viktig at våre kulturtilbud når alle. Biblioteket skal utvikles, og bidra til å nå møteplasser der barn og unge er, for eksempel skoler og barnehager. Det er viktig å knytte kulturskolen nærmere skolene, og ikke minst kunne gi tilbud i SFO. Tilbudene skal synliggjøres gjennom FRISKUS.

Det utarbeides en middelalderstrategi for Tønsberg kommune. Synliggjøring av vår kulturarv fra middelalderen er sentralt, og dette skal skje ved skilting, formidling og digitale virkemidler. Vi skal også i neste periode skape mer aktivitet i Rundkirken og klosterruinene. Arbeidet med Slottsfjellplanen er startet opp igjen, og enkelte tiltak for å realisere planen er prioritert. I tillegg er det behov for å synliggjøre vår stolte historie knyttet til Osebergfunnet, og videreutvikle middelalderfestivalen.

Det er utarbeidet plan for Vikingodden i samarbeid med stiftelsen Oseberg Vikingarv. Tønsberg kommune vil i neste økonomiplanperiode i sammen med stiftelsen jobbe mot en gradvis realisering av planen. Tønsberg har en rik kystkultur som kan synliggjøres bedre i samarbeid med frivillige foreninger.

Vi må jobbe for å sikre arealer til arbeidsplasser også i lokalmiljøene. På den måten kan behovet for klimafiendtlig transport reduseres. Dette vil også være med på å skape en tilhørighet til lokale bedrifter på en helt annen måte, hvor disse vil kunne bli en del av senterutviklingen, og både bidra til å ta ansvar for utviklingen av nærmiljøene. Vi vil gjennom arealstrategiene arbeide for at næringsvirksomheten blir sett som et viktig bidrag i utviklingen av disse nærmiljøene.

Transport er en sektor med store klimautslipp, hvor også kommunen kan påvirke utviklingen. Bygging av infrastruktur for mobilitet bidrar til nedbygging av natur. Videre er støy og luftforurensning en stor utfordring fra trafikk, selv med fossilfrie transportmidler. Aktiv transport som gange og sykkel og fellesløsninger som buss, bidrar til å redusere de negative effektene av transport og bygger opp under en helsefremmende livsstil. Kostnadene for storsamfunnet er også lavere ved slike løsninger. Vi skal derfor videreutvikle Tønsberg på en måte som underbygger sentrum og sentrumsstrukturen, og hvor flest mulig daglige gjøremål løses i nærmiljøet.

Grønnstruktur bidrar til livskvalitet. Det gjør at vi kan leve med nærhet til natur i byer og tettsteder. Vi har alle glede av at det er innslag av grønne områder og kvaliteter der vi bor. Mange opplever dette som en forutsetning for «det gode liv». Det er vitenskapelig dokumentert at tilgang til natur og grønnstruktur påvirker både vår fysiske og mentale helse. Parker og friområder fungerer som møteplasser, hvor vi kan være fysisk aktive og oppleve sosial kontakt. De gir oss opplevelse av natur- og årstidsvariasjon, stedsidentitet og tilhørighet, og er viktige historiefortellere når byen og lokalsentra endres. De grønne områdene og sammenhengene i grønnstruktur er viktig for å drive friluftsliv og fysisk aktivitet. I tillegg er klimaet vårt helt avhengig av friske og intakte økosystemer, og en rik og motstandsdyktig natur kan bidra til å dempe effektene av klimaendringer. Et enkelt, billig og effektivt klimatiltak er å ta vare på intakt natur, hvor store mengder karbon tas opp og lagres. Gjennom vår arealplanlegging, blir derfor bevaring av grøntstrukturen helt vesentlig.

Øvrige satsinger

Det er ingen nye satsninger i økonomiplanen for Kultur og samfunnsutvikling i 2023-2026. Likevel skal området fortsatt jobbe med å redusere utenforskap, gjøre Tønsberg til et bedre sted å bo, og forsøke å redusere klimautslippene. Vi skal også fortsatt bidra til gode idretts- og kulturopplevelser. Se områdets handlingsdel.

I økonomiplanen for 2022-2025 ble det vedtatt investeringsprosjekter både knyttet til stedsutvikling og for å øke sykkel og gange, noe som igjen kan bidra til å redusere klimautslippene. Det bør vurderes om disse bevilgningene bør omdisponeres til satsninger som er mer modent for igangsettelse i 2023.

Selv om det foreløpig ikke er rom for anleggsutbygging for kunst og kultur, vil vi i 2023 utarbeide en anleggsplan for å synliggjøre behovet. Dette kan danne grunnlag for å søke eksterne midler.

Innenfor eksisterende rammer skal vi forsøke å gjennomføre noen av tiltakene i strategien og handlingsplan for middelalder og vikingtid.

Innenfor området kultur og samfunnsutvikling er det budsjettet med følgende overføringer i 2023:

Kysten 1	1 250 000
Færderfestivalen	300 000
Færder nasjonalparksenter	500 000
Tønsberglivet	1 000 000
Hi5	589 000
Arrangementstøtte	200 000
Kirkens bymisjon	2 661 000
Vestfoldmuseene	4 864 000
Vestfold kunstnersenter	310 000
Idrettslag	3 902 000
Kultur	3 208 000
SUM	18 784 000

Utfordringer

Utenforskapet i Tønsberg er fortsatt for høyt. I tillegg til at dette er en betydelig belastning for den enkelte, belaster det også kommunens budsjetter. Nesten 10 prosent av innbyggere under 30 år er enten uføretrygdete, går på arbeidsavklaringspenger eller mottar sosialhjelp.

Etter noen år med god utvikling på utgifter til sosialhjelp, er denne økt drastisk i høst. Fortsetter denne trenden, kan sosialhjelpsbudsjettet bli underfinansiert med 6-7 mill. kroner i 2023. Mye av økningen skyldes økte priser, spesielt på mat og strøm. Det er også flere som nå mottar supplerende sosialhjelp.

I tillegg til NAV, jobber Ung i Tønsberg aktivt for å motvirke utenforskap ved å nå sårbare unge, både med veiledning og aktivisering. Mye av arbeidet er eksternt finansiert. Fra 2023 mister virksomheten tilskuddsmidler på omlag én million kroner, herunder koronamidler fra Statsforvalteren. Det betyr at det blir færre vi kan følge opp som Los i forhold til frafall i skole. Ungdomsdrevet kafe har hatt åpent to dager i uken, og kan kun ha åpent én dag i uken frem til juni 2023. Det blir også mindre oppmerksomhet på de mest sårbare og utsatte gruppene av ungdom.

Gjennom handlingsrom 2024 er budsjettet til middelalderfestivalene redusert med 0,4 mill. kroner. Dette gjør det utfordrende å gjennomføre to festivaler i samme form og omfang som tidligere. Vi må se på muligheter for å disponere gjestående midler på en annen måte.

Bibliotekene får økte kostnader til bibliotektstransport som følge av ny avtale. Videre er energikostnaden økt etter at det er installert nytt ventilasjonsanlegg. Ventilasjonsanlegget har ført til at temperaturen sommerstid er mer moderat.

Kommunestyret ønsker at kulturskolen skal mer inn i ordinær skole. Dette krever at det ansettes flere lærere eller økte stillingsprosjenter, noe det ikke er funnet rom for i budsjettet.

Det er i kommunen stor mangel på øvingslokaler for kulturorganisasjoner.

Tønsbergs målsetting om 60 prosent kutt i klimagassutslippene er vi nok ikke på vei til å nå, selv om tallene for 2021 viste en god utvikling for kommunens utslipp. Det har vært vurdert å ansette ytterligere en klimarådgiver som skal kunne jobbe mer eksternt mot innbyggere og næringslivet. Det er imidlertid ikke rom for dette i budsjettet. På grunn av trange drifts- og investeringsrammer er det heller ikke mulig å gjennomføre klimatiltak i den takt som er ønskelig.

Kirkelig fellestid har som følge av økte energikostnader og generell økte driftskostnader som ikke er kompensert, saldert sitt budsjett ved å redusere nødvendig vedlikehold.

Stortinget krevde at kommuner og fylkeskommuner må bidra med egenandel i bompengefinansierte bypakkelsninger. Det er usikkert hvor stor denne egenfinansieringen blir, men Tønsberg kommune må påregne å bidra med omlag 100 mill. kroner de neste 15 årene. En rekke av tiltak innen trafiksikkerhet, klimaløsninger og stedsutvikling som enten allerede er vedtatt eller som kommunen må gjennomføre vil inngå i denne egenandelen.

Investeringer

Kommunedirektøren foreslår å videreføre en rekke stedsutviklingsprosjekter (vedtatt i økonomiplan 2022-2025). Dette er tiltak i sentrum av Revetal, Sem og Vear, oppfølging med tiltak i henhold til byromstrategien, "Kanalen som byrom" og utvikling av Lindahlplan (Vikingodden) i tråd med reguleringsplanen (bryggeanlegg og parkanlegg).

Videre foreslås at tiltak for å bedre tilgjengeligheten for sykler føres videre. Dette er et viktig tiltak i klimabudsjettet og kan føres som egenandel i finansiering av Bypakke Tønsbergregionen.

Det er ikke rom for å legge inn ytterligere økte investeringsrammer innenfor stedsutvikling og klima i denne økonomiplanen. Kommunedirektøren har utredet muligheten for gang- og sykkelvei under kanalbroen på sydsiden. Dette er et viktig tiltak, både for å øke sykkel og gange, samt et viktig element i Kanalen som byrom. Kommunedirektøren foreslår derfor at det omdisponeres 4 mill. kroner fra utvikling av Lindahlplan og at tiltaket pilot innfartsparkering settes på vent (2 mill. kroner som ble vedtatt i budsjett for 2022. Denne kan omdisponeres i perioderapport nr. 1 2023).

Nærmere utredninger viser at Tønsberg nok er for liten by til at innfartsparkering vil ha stor effekt på redusert bilbruk og dermed mindre klimautslipp. Sannsynligvis vil det redusere kollektivtransport på hele reisen.

Eiendom og tekniske tjenester

Beskrivelse av rammeområdet

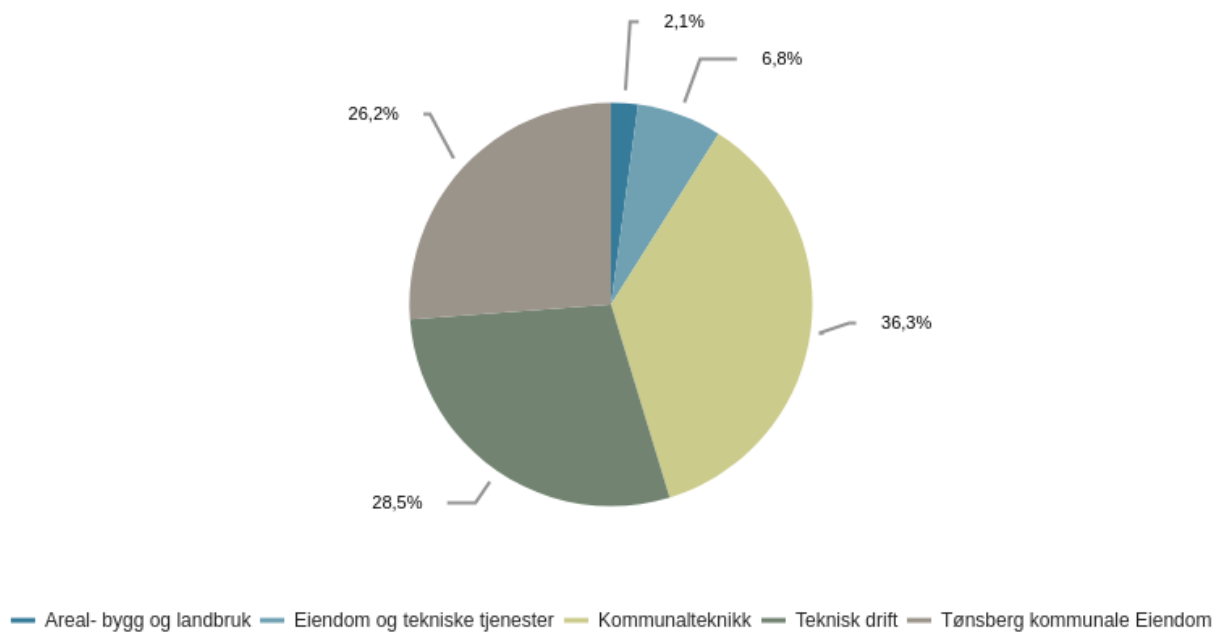
Eiendom og tekniske tjenester:

Driftsbudsjett

Virksomhet

Prosentvis fordeling

Driftsbudsjett med endringer

Tabellen viser rammeområdets netto driftsbudsjett i handlingsprogramperioden og fremkommer på følgende måte:

- Konsekvensjustert ramme inneholder opprinnelig budsjettvedtak i tillegg til endringer vedtatt i kommunestyret (bl.a. perioderapport 1), kompensasjon for lønnsoppgjør i 2022 og interne omdisponeringer/flyttinger.
- Endringer i tidligere vedtatte tiltak inneholder helårsvirkninger av tidligere års budsjettvedtak.
- Nye tiltak: Kommunedirektørens forslag til økninger/reduksjoner i rammeområdets driftsramme.

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	177 936	177 936	177 936	177 936
Sum Vedtak forrige periode	18 207	18 207	18 207	18 207
Konsekvensjusteringer	18 207	18 207	18 207	18 207
Konsekvensjustert ramme	196 143	196 143	196 143	196 143
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Avsetninger til bundne driftsfond (tjenesteområdene)	65	-332	-329	-329
Bruk av bundne driftsfond (i tjenesteområdene)	23 761	23 824	23 814	23 814
Opp- og nedtrappingstiltak drift	-39 744	-49 337	-59 242	-59 242
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	-15 918	-25 845	-35 757	-35 757
Innsparingstiltak				
Rammekutt fra 2024	0	-1 000	-2 000	-2 000
Sum Innsparingstiltak	0	-1 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak				
Inntektsendring - naturforvaltning	170	170	170	170
Inntektsendring - byggesak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Inntektsendring - eierseksjonering	-70	-70	-70	-70
Inntektsendring - fellingsavgift	-36	-36	-36	-36
Inntektsendring - geografisk informasjon	400	400	400	400
Inntektsendring - oppmåling	200	200	200	200
Inntektsendring - parkering	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Inntektsendring - reguleringsplaner	200	200	200	200
Inntektstap p.g.a færre parkeringsplasser	1 000	1 270	1 270	1 270
Selvkost - endrede rammer	-4 103	-27 975	-37 536	-47 693
Tilgang/avgang bygg	6 205	6 205	6 205	6 205
Økning i lisens for programvare på parkeringsautomater	200	200	200	200
Økt bemanning beredskap	600	1 100	1 100	1 100
Økt eiertilskudd Vestfold Interkommunale Brannvesen	5 601	5 601	5 601	5 601
Økte strømutgifter	26 700	16 700	16 700	16 700
Andre tiltak	3 697	3 697	3 697	3 697
Sum Nye tiltak	37 264	4 162	-5 399	-15 556
Nye tiltak og realendringer	21 346	-22 683	-43 156	-53 313
Ramme 2023-2026	217 489	173 460	152 987	142 830

Satsinger fra handlingsdelen

Trygge oppvekstmiljø

Kommunens trafiksikkerhetsplan er en viktig del av arbeidet med å skape trygge oppvekstmiljøer. Vi vil derfor legge vekt på å gjennomføre denne planen. Dette vil bidra til forbedret skolevei og nærmiljø for mange barn og unge. Hjertesoner rundt skolene, bygging av gang- og sykkelveier og generell forbedring av trafiksikkerheten gjennom små og større tiltak vil gi positive bidrag til et tryggere oppvekstmiljø i kommunen.

Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling

Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling er et viktig satsningsområde for kommunalområdet, og vil bli prioritert gjennom en rekke ulike planer og tiltak. Fokuset vil være på å iverksette de tiltakene som gir størst gevinst innenfor den økonomiske rammen man har. Det vil altså bli fokusert på det mulighetsrommet som ligger der, og når valgene tas settes klima- og miljøvennlige løsninger høyt.

Gjennom Nasjonal strategi for en grønn, sirkulær økonomi som ble utgitt av Klima- og miljøverndepartementet i juni 2021, i samarbeid med en rekke andre departementer, fremkommer viktigheten av å ha et bevisst forhold til vedlikehold og gjenbruk.

“Å forlenge levetiden til bygninger er et viktig grep for å utnytte ressursene bedre. Eksisterende hus har allerede tatt klimabelastningen tilknyttet selve byggingen. Å bruke om igjen og oppgradere eksisterende bygninger kan derfor være mer klimavennlig enn å rive og bygge nytt. Selv om nye hus blir bygd mer energieffektive, må utslippene fra riving, avfallshåndtering, materialproduksjon, transport og selve byggingen tas med i det totale klimagassregnskapet. Først da ser vi den samlede klimabelastningen. Gjennomførte utredninger fremholder at rehabilitering er et bedre alternativ enn riving og nybygging i en 30-årshorisont mot 2050, da det kan ta opptil 80 år før et nybygg utligner klimagassutslippet fra byggeprosessen.”

Det er allerede lagt inn årlige midler til ENØK-tiltak i eksisterende bygninger, noe som vil være et viktig bidrag til denne satsningen. Årlig rapporteres det også til det politiske systemet om vedlikeholdsbehov og fordelene ved å vedlikeholde fremfor å bygge nytt. Det blir viktig å ta med seg dette perspektivet tidlig inn i prosessene, slik at vi i større grad utnytter den bygningsmassen vi har og hver gang behovet for nybygg kommer opp tar stilling til om rehabilitering kan være en løsning.

Jordvernplanen som ble vedtatt i 2021 fungerer som et selvstendig dokument i tillegg til å være et grunnlagsdokument for utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel med bestemmelser. Planen legger opp til å øke arealer til matproduksjon og samtidig ha en nullvisjon for nedbygging av dyrka og dyrkbar mark. Landbruksarealene både lagrer og binder karbon (Co2) og har således en viktig tilleggsoppgave. Det er derfor viktig å fastholde ønsket om å transformere bebygde arealer slik at de kan ta imot nye boliger og næringsbygg, framfor å bygge ned uberørte jorder og skogsmark.

Når det fremsettes forslag om nedbygging av dyrka eller dyrkbar mark, beregnes karbontapet ved hjelp av et verktøy utarbeidet særskilt for Drammen og Tønsberg kommuner. På den måten blir konsekvensene synliggjort, og man får et bedre beslutningsgrunnlag.

I forbindelse med saksbehandling av både reguleringssaker, byggesaker og jordlovssaker gjøres det også vurderinger i forhold til vern og tap av naturmangfold. To eksempler på tap av naturmangfold er hule eiker og stor salamander. Det vil i denne planperioden bli satt ytterligere fokus på dette arbeidet

både i forkant av sakene, ved behandling av dem og i forhold til eventuelle kompenserende tiltak som kan iverksettes for å minske konsekvensene.

Forvaltning av tilskuddsordninger til landbruket som blant annet skal redusere utslipp av klimagasser og erosjon mot vassdrag er et annet viktig arbeidsområde som kan bidra til vekst som ikke går på bekostning av miljøet. Vi har allerede gjort en innsats for å gjøre disse ordningene kjent for landbruket, og vil fortsette dette arbeidet gjennom planperioden. Noen aktuelle tilskudd er:

- Stimulere til bruk av fangvekster som binder både jord og karbon
- Sende gjødsel til Den magiske fabrikken der metan blir omgjort til brensel. Restproduktet (biorest) hentes tilbake og brukes som gjødsel.
- Gjennom bestemmelser i kommuneplanen sikre at elvekanter ikke blir fjernet.
- SMIL midler (spesielle miljøtiltak i landbruket)

Tønsberg er vertskommune for vannområdekoordinator for Aulivassdraget og kysten Horten-Larvik. Koordinator jobber med vannkvalitet og setter i gang prosjekter som har betydning for vannkvaliteten i disse områdene. Dette arbeidet, i tillegg til den igangsatte planene for opprydding i spredt avløp i kommunen, vil gi mindre utslipp til bekk og sjø. NoDigs løsninger tas i bruk disse og andre prosjekter for å spare miljøet og de samfunnsmessige belastningene som tradisjonell graving medfører. Det vil bli satt ytterligere fokus på de mulighetene som dette gir oss i den kommende planperioden.

Gjennomføringen av kommunens trafiksikkerhetsplan samt mobilitetsplan vil gi positive effekter på flere områder innenfor kima- og miljøvennlig vekst, og vil derfor bli vektlagt i perioden. Klimavennlige kjøretøy og maskiner skal ha høy prioritet for egen drift av kommunen, men også ved kjøpte tjenester. Det skal videre arbeides for at Tønsberg i fremtiden skal ha et bedre tilbud for hurtiglading av EL-biler.

For utnytting av økonomiske, materielle og naturlige ressurser må det i større grad fokuseres på samarbeid på tvers av kommunens virksomheter og med andre naturlige samarbeidspartnere i kommunen. Dette må bli en naturlig måte å tenke på når man skal iverksette tiltak, noe vi skal bli enda mer bevisste på i alle ledd av tjenestene våre.

Som en del av arbeidet med å ivareta naturens økosystemer er det utarbeidet kartverk som gir god oversikt. Dette arbeidet må gjøres kjent i kommunen og bli benyttet fremover.

Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling

Det vil i 2022-2023 utarbeides en boligplan som angir mål, strategier, tiltak og prioriteringer for kommunens boligpolitiske og boligsosiale arbeid – herunder forholdet mellom boliger og tjenester for dem som har behov for det. Denne planen vil være med på å gi kommunen en samlet retning på det boligpolitiske og det boligsosiale arbeidet, og vi vil følge opp de tiltakene som vedtas i denne.

Arbeidet med å skape enda flere attraktive friområder (både i sentrum og utenfor) med god kvalitet og tilbud som innbyggerne ønsker seg vil bli prioritert også i denne perioden. Overvannsplanen gir føringer for bruk av blågrønne verdier i gateløp samt der det skal skje nybygging eller større ombygginger. Gjennom bevisst å ta i bruk denne strategien for nye reguleringsplaner og gjennom bruk av overvannsveilederen sikres det at all utbygging i kommunen skal ha blågrønne løsninger. Kommunens plasser i sentrum baseres på disse prinsippene og de nye som skal skapes vil vi også sørge for at disse prinsippene kommer i fokus. Sammen med kommunens arbeid med tilrettelegging

og utvikling av tilbud om gange- og sykkelveier året rundt vil dette være et viktig bidrag i en stedsutvikling som både er helsefremmende og inkluderende.

Innovasjon og samskaping

Tønsberg kommune jobber kontinuerlig med å utvikle kartløsningen som sikrer offentlighet og åpenhet i forbindelse med vedtak og søknader. Det utvikles også temakart knyttet til naturmangfold, faregrad, kulturminner mm. Det jobbes også med robotisering av arkivene og digitale søknader. Det vil bli satt av tid og ressurser til en videreutvikling av dette arbeidet samt arbeidet med å skape gode arenaer for samspill og samskaping med kommunens innbyggere, organisasjoner, bedrifter, myndigheter og politikere.

Kommunen som organisasjon

Det er viktig med et systematisk og kontinuerlig arbeid for å ivareta samfunnsfunksjoner og befolkningens sikkerhet, noe som fortsatt vil ha høy prioritet. Det har det siste året vært prioritert å få faresoner for kvikkleire inn i NVEs kartbase. Dette er med på å sikre at grunnforhold blir tatt hensyn til ved utbygging. I forbindelse med byggesaker og reguleringsplaner i områder under marin grense (ca. 160 meter over havet) blir det nå også vurdert om det skal kreves geoteknisk rapporter.

Det er videre laget ny revisjon av kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse av vannforsyningen i forbindelse med ny hovedplan for vann og avløp. Tiltakene gjenspeiler behovene som er vurdert og vil bli startet implementert i tiden fremover. Arbeid med beredskap for svikt i vannforsyning og annen samfunnskritisk infrastruktur skal videreutvikles for å sikre kommunens innbyggere i krisesituasjoner. Kommunen bør i denne planperioden se på om det bør utvikles et system eller utarbeides rutiner som fanger opp menneskeskapte og naturbaserte trusler.

Øvrige satsinger

Med de foreslåtte budsjetttrammer vil hovedfokus være å opprettholde en så god standard som mulig på vedlikehold av bygg og øvrig infrastruktur.

Arbeidet med spredt avløp samt separering av avløpssystemet vil fortsette. Dette arbeidet er viktig for å hindre overløp. Det vil bli satt i gang et effektivitetsprosjekt i Tønsberg parkering, hvor man vil se på muligheter for automatisering av håndhevingen.

Brannsikring av kommunale boliger og kommunale bygg for øvrig vil fortsette.

Det vil bli gjennomført ENØK-tiltak i henhold til plan.

Arbeidet med fossilfrie anleggsplasser vil fortsette med mål om å ha de fleste anleggsplasser fossilfrie innen utgangen av planperioden.

Arbeidet med energiavtaler vil bli opprettholdt. Målet er å sikre en strømpris under ordinær spotpris for opptil 90 % av volumet. Det vil også bli gjennomført tiltak for å redusere strømforbruket i kommunale bygg.

Det er foreslått en økning i investeringsrammen for boliger til vanskeligstilte. En del av denne rammen er foreslått brukt til boliger som ikke vil være 100 prosent selvfinansierte gjennom husleie. Satsningen gjør at vi kan skaffe flere egnede boliger til utsatte grupper.

Erfaringer fra koronapandemien og krigen i Ukraina viser behov for å øke satsingen på kommunens beredskapsarbeid. Dette fremkom også etter tilsyn fra Statsforvalteren. Arbeidet styrkes gjennom å øke bemanningen på dette området.

Utfordringer

De økonomiske rammene for tjenesteområdet er stramme. De foreslåtte rammer vil føre til at etterslepet øker på vedlikehold av både bygninger og vei.

Det er utarbeidet en ny hovedplan for vann og avløp. Gjennomføring av denne planen vil sikre en god utskiftingstakt av vann- og avløpssystemet.

Energipriser og økte byggevarekostnader er en utfordring, og prisene stiger mer enn generell lønns- og prisvekst. Dette vil medføre at en større del av budsjettet vil gå med til prisøkninger.

Vedlikehold

Vedlikeholdsetterslepet innenfor tjenesteområdet anslås til 520 mill. kroner. Foreslåtte rammer vil føre til økt vedlikeholdsetterslep på bygg og annen infrastruktur som vei og grøntarealer.

Lave bevilgninger på veibudsjettet vil føre til at flere av veiene vil kreve større utbedringer for å oppnå tilfredsstillende veistandard. Dette vil kunne føre til at veiene ikke er så godt egnet for økt bruk av sykkel og gange.

Det er ikke satt av midler til bygging av nye kommunale gang- og sykkelveier. Det er planlagt igangsetting (regulering) av gang- og sykkelvei på Jarberg. Dette er et prosjekt som vil bli gjennomført sammen med etablering av nytt vann- og avløpssystem. For å oppnå tilfredsstillende rammer innenfor veibudsjettet, bør det tilføres ca. 8-10 mill. kroner pr år.

Vedlikeholdsetterslepet på bygningsmassen er anslagsvis 320 mill. kroner. Nåværende rammer gir kun anledning til å gjennomføre lovpålagt og absolutt nødvendig vedlikehold. Følgende prioritering vil bli lagt til grunn: Helse, miljø og sikkerhet. Estetikk (maling) og generelt økt vedlikehold vil det ikke være dekning for.

Drift

Tønsberg kommune får stadig flere parker og gode grøntområder som krever vedlikehold. Det vil ikke være tilstrekkelige midler i foreslåtte budsjett til å opprettholde en god vedlikeholdsstandard på kommunens grøntområder. Prioriteringer må gjøres og strender og bysentrum vil fortsatt være prioritert. Vedlikeholdsintervallet vil måtte økes. Dette vil føre til forringet kvalitet i perioden. Brøyteintervaller vil bli opprettholdt på dagens nivå, og gang- og sykkelveier vil bli prioritert.

Som et HR24-tiltak ble det lagt inn en besparelse på 0,6 mill. kroner i forbindelse med kommunens innsats ved diverse arrangementer. Dette HR 24-tiltaket ble reversert ved endelig budsjettvedtak for 2022. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for inndekning av denne summen i budsjett 2023. Konsekvensen av dette er at vi må fakturere diverse arrangementer for en sum tilsvarende 0,6 mill. kroner for budsjett året 2023.

Saksbehandling plan og bygg

Tønsberg kommune bestreber seg på å holde tilfredsstillende saksbehandlingsfrister. Avdelingen er styrket den senere tid, både på byggesak og ulovlighetsoppfølging. Det er stor aktivitet både på reguleringsplaner og byggesaker.

Gebyrområdet

De kommunale gebyrene øker kraftig i 2023. Dette kommer av økte strømpriser og rentekostnader, samt at alle fond er brukt opp.

Energi

Kommunen har via et innkjøpssamarbeid med de øvrige Vestfold-kommunene sikret seg en fast, relativt lav innkjøpspris på strøm. For budsjettåret 2022 var hele 92 prosent av volumet sikret en lavere pris enn spotpris. Det er fortsatt et mål å sikre ca. 90 prosent av strømforbruket for årene i planperioden. Det må påregnes en høyere sikringspris for årene som kommer.

Investeringer

- Hovedplan for vann og avløp
- Spredt avløp
- Enøk tiltak i kommunale bygg
- Brannsikring
- Innkjøp av boliger for vanskeligstilte
- Maskinkjøp teknisk drift
- Trafikksikkerhetstiltak
- Asfaltprogram

Kommuneplanens handlingsdel

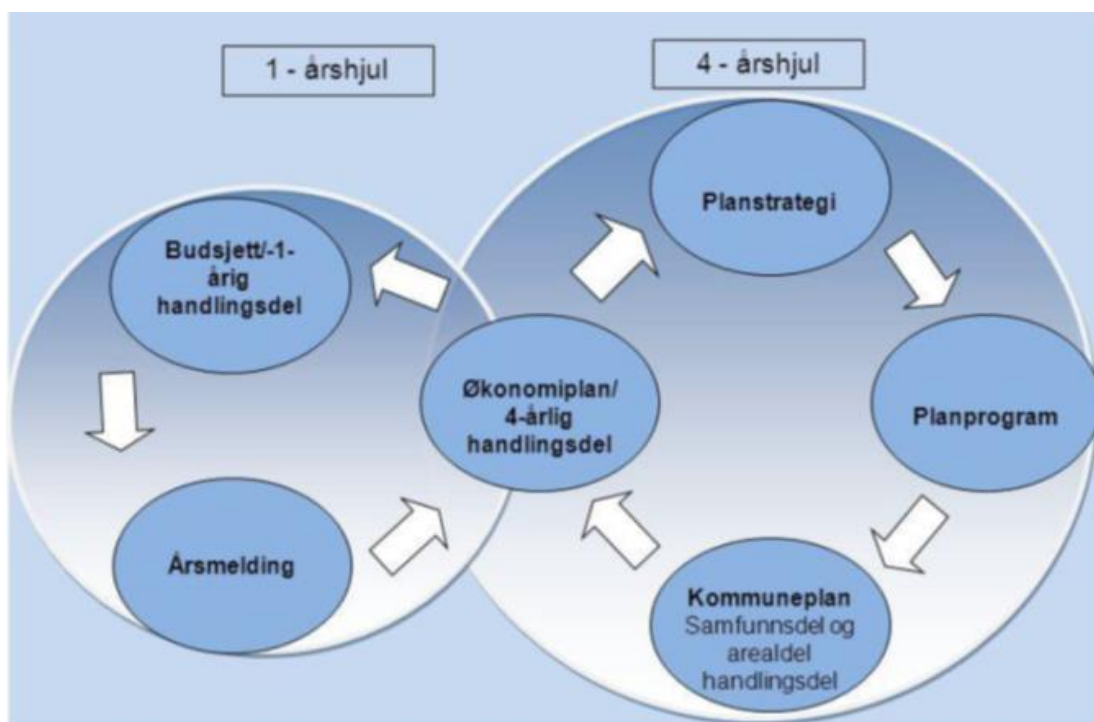
Introduksjon

Kommuneplanens handlingsdel er en sentral del av kommunens plan- og styringssystem. Øverst i planhierarkiet er kommuneplanens samfunnsdel. Denne angir mål og strategier for kommunens satsninger og utvikling de neste 12 årene. For å nå disse målene, må den følges opp av tiltak. Det er disse tiltakene vi finner i handlingsdelen. Med andre ord, skal handlingsdelens tiltak bygge opp under strategiene for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

I kommuneplanens samfunnsdel er det angitt noen satsningsområder som gjenspeiler hvilken retning vi ønsker at kommunen skal gå. Denne igjen bygger på kommunens visjon «Der barn ler» og misjonen «Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Retningene i kommuneplanen er: Trygge oppvekstmiljø, klima- og miljøvennlig vekst og utvikling, helsefremmende og inkluderende stedsutvikling, innovasjon og samskaping samt kommunen som organisasjon. I tillegg består kommuneplanen av en arealstrategi som skal legge føringer for kommuneplanens arealdel.

Mens kommuneplanens mål og strategier ble utarbeidet i et samspill mellom interne arbeidsgrupper og en omfattende innbyggerinvolvering, er handlingsdelens tiltak mer internt styrt. Her har kommunens virksomheter sett på hvordan de med sine ressurser og kompetanse kan støtte opp under kommuneplanens mål. Det er likevel noen spor etter innbyggerinvolveringen. Selv om innbyggere, lag og foreninger først og fremst skulle se på kommunens mål og strategier, kom det mange gode innspill som hadde preg av tiltak. Disse er vurdert og hensyntatt i handlingsdelen på lik linje som innspill gjennom øvrige planer som bygger på kommuneplanen er vurdert. Handlingsdelen har en 4- års horisont, men revideres av kommunestyret hvert år. Handlingsdelen sørger for at det er en link mellom kommuneplanen og økonomiplanen.

Figuren under viser sammenhengen i det kommunale plansystemet.

Verdier

Samarbeid, nytenking, trygghet og bærekraft

- formulert i setningen: "Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune".

Trygge oppvekstmiljø

Beskrivelse fra kommuneplanens samfunnsdel

Levekårsforholdene er svært ulike i befolkningen i kommunen. I Tønsberg bor 8,6 prosent av barn mellom 0 og 17 år i husholdning med lav inntekt. Det er også høy forekomst av enslige foreldre. Å vokse opp i fattigdom påvirker livene deres, og vi ser systematiske forskjeller mellom barn fra familier med høy og lav sosioøkonomisk status på flere viktige områder i barns liv. Barn fra lavinntektshusholdninger deltar mindre i organiserte fritidsaktiviteter, opplever oftere ensomhet og utenforskap, trives dårligere på skolen, har større sjanse for å få psykiske helseplager og har økt sannsynlighet for selv å få lav inntekt når de blir voksne. I grupper som innvandrere, unge uføre og arbeidsledige står en relativt høy andel i risiko for å falle utenfor.

Barn og unge i Tønsberg har, i likhet med landet generelt, en økende tendens til både inaktivitet og fedme. Den generelle trenden er at barn og unge beveger seg for lite. Andelen som oppfyller helsedirektoratet sine anbefalinger for fysisk aktivitet nasjonalt, synker fra om lag 90 prosent av 6-åringer til 45 prosent av 15 åringer. Det finnes ikke lokale data for ernæringsstatus hos innbyggerne i Tønsberg, men vi antar nasjonale tall også gjelder her. Disse viser at en stor andel av befolkningen ikke følger de nasjonale kostrådene fra Helsedirektoratet. I folkehelse rapporten fra 2018 kommer det frem at inntaket av frukt, grønnsaker, grove kornprodukter og fisk for lavt hos barn, og at sukker og salt i barns kosthold er en utfordring.

Psykiske lidelser og rusbrukslidelser er utbredt i den norske befolkningen, og Tønsberg ligger over landsgjennomsnittet. Lidelsene bidrar til betydelig helsetap gjennom hele livet. De vanligste lidelsene blant barn og unge er angst, atferdsforstyrrelser og affektive lidelser. Årsakene til psykiske lidelser er mange og sammensatte. Ensomhet, stress, lite sosial støtte og manglende mestringsfølelse er sentrale utfordringer. Blant annet er ensomhet og manglende sosial støtte en risikofaktor for økt dødelighet, på lik linje med røyking og fedme. Psykisk helse må derfor sees i sammenheng med miljøfaktorer og forhold som påvirker mestring og trivsel. Levekårsforhold som utdanning, inntekt, arbeid, bolig, sosialt nettverk og lignende har også betydning for sosial ulikhet i psykisk helse og trivsel. Personer med lavere utdanning og inntekt har oftere psykiske plager enn personer med lengre utdanning og inntekt. Lite fysisk aktivitet og usunt kosthold øker risikoen for psykiske plager og lidelser.

Hovedmål for kommunen

1. I samhandling med barn og unge skaper Tønsberg varierte arenaer for inkludering og mangfold, mestring og aktivitet

Mål for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
Trygge oppvekstmiljø	1. I samhandling med barn og unge skaper Tønsberg varierte arenaer for inkludering og mangfold, mestring og aktivitet	3-God helse og livskvalitet 4-God utdanning 5-Likestilling mellom kjønnene 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst 9-Industri, innovasjon og infrastruktur 11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn 17-Samarbeid for å nå målene	T-1: I Tønsberg opplever alle barn og unge å tilhøre et inkluderende og trygt fellesskap. T-2: I Tønsberg opplever alle barn og unge like muligheter for en god oppvekt som ruster for framtida T-3: I Tønsberg opplever alle barn og unge å utvikle robust fysisk og psykisk helse og gis mulighet til å mestre livsutfordringer i sin oppvekst. T-4: I Tønsberg opplever alle barn og unge trygge nærmiljø T-5: I Tønsberg opplever alle barn å bli sett og gis trygghet og nødvendig kompetanse for framtida.

Satsinger fra handlingsdelen 2023-2026

I Tønsberg opplever barn og unge å tilhøre et inkluderende og trygt fellesskap.

Trygghet er det som gjør at vi kan ha det godt, lære nye ting, le og ha det gøy sammen med andre. Ingen, hverken ung, voksen eller gammel, skal oppleve å stå alene i verden. Vi skal skape gode steder der mennesker møtes, i barnehage og skole, i nabolagene våre, på fritiden og gjennom digitale arenaer. Alle barn og unge i Tønsberg kommune skal hver dag ha muligheten til å møte voksne som oppleves trygge og som har tid til barnet. De trygge voksne har fokus på styrker og ferdigheter, inkludering og mestring.

De ansatte i kommunen kan ikke få til dette alene. Nabolag og nærmiljø er den viktigste arenaen vi har for å skape trygge fellesskap. Kultur og sosiale arenaer er viktige for å bygge identitet, alle skal føle at de har en plass i vårt fellesskap. Ingen barn skal være redde for å være annerledes.

Barn og foreldre kan hjelpe oss med gode ideer til hva som kan være bra for barn og unge og deres familier. Barn og unge skal bli tatt på alvor ved at vi involverer, lytter og kommuniserer godt i prosesser og beslutninger. Barn og unge skal oppleve at deres stemmer blir hørt.

Vi har alle et felles ansvar for at barn og unge trives og har det godt i hverdagen.

I Tønsberg opplever alle barn og unge like muligheter for en god oppvekst som ruster for framtida.

Vi er alle forskjellige, det betyr at vi trenger ulikt for å få like muligheter. Alle har rett til å oppleve kjærlighet. Gjennom å gi og få kjærlighet bygges medmenneskelige evner og grunnlaget for et godt voksenliv starter med mye kjærlighet i barndommen. Barn og unge som har det vanskelig skal få den hjelpen og støtten de trenger når de trenger den. Kommunens ansatte skal vise kjærlighet ved å jobbe med varme i hjertet. Det betyr at barn og unge skal bli møtt av voksne som viser dem omtanke og varme, har forventninger til dem, stiller krav, anerkjenner dem for deres individualitet og ikke gir dem opp.

Trygge barnehage- og skolemiljø der barn og unge opplever mestring og tilhørighet vil gi erfaringer med relasjoner og fellesskap, som kan gi grunnlag for et godt voksenliv og redusere frafallet i skolen. Det betyr at vi sammen må bruke den tiden godt, til å lære og bli kjent med hverandre. Alle barn og unge skal ha mulighet til å delta på alle aktiviteter i barnehage og skole. At alle skal ha samme mulighet betyr også at alle aktiviteter i barnehagen og skolens egen regi skal være gratis. Barn og unge som trenger økonomisk støtte for å kunne delta på kultur- og fritidsaktiviteter bør få det.

Vi vil at barn og unge skal ha foreldre og andre nære voksne som er i aktivitet eller arbeid. Mange barn og unge vokser opp i familier med dårlig råd. Det kan gjøre hverdagen vanskelig. Kommunen skal endre hvordan vi hjelper familiene. Vi må tilpasse oss familienes behov, ved både å gi støtte for å utjevne forskjellene, men også endre måten vi hjelper foreldre på. Undersøkelser om levekår viser at flere barn enn før lever i fattigdom. Barn og unge i vår kommune skal ha en tilfredsstillende levestandard og boligsituasjon.

Alle kommunens ansatte, innbyggere og frivilligheten er sammen med familien, laget rundt barnet i Tønsberg. Barn, unge og deres foreldre skal merke at ansatte i kommunen skaper tillit ved å være åpne, oppriktige og profesjonelle.

I Tønsberg opplever alle barn og unge å utvikle robust fysisk og psykisk helse og gis mulighet til å rustes til å mestre livutfordringer i sin oppvekst.

Alle har et behov for å høre til og være i fellesskap med menneskene vi har rundt oss. Samtidig er vi alle sammen unike og vi skal ha raushet for ulikhet. Alle er forskjellige, og det skal være plass til alle i fellesskapet. Identitet bygges gjennom impulser og opplevelser i samspill med andre. Det er derfor viktig at alle som er i kontakt med barn og unge har gode og rause holdninger, har kunnskap om og evne til å snakke om ulikheter og unikheter. Barn har behov for å bli sett og oppleve kroppslig velvære. Fysisk aktivitet fremmer god helse, gir bedre søvn og energi. Næring, gjennom et sunt kosthold er en viktig brikke for barn og unge i vekst og utvikling. Barn som ikke spiser nok sunn mat i hverdagen må fanges opp på et tidlig tidspunkt og få hjelp.

Barnehager og skoler har en viktig rolle som leke og læringsmiljø med fokus på livsmestring og helse. Økt kunnskap om fysisk og psykisk helse vil bidra til at barn selv blir trygge og møter flere voksne med kompetanse. I tillegg til ressursene som er tilgjengelig på dagtid må alle ha lett tilgang til hjelp og støtte på fritiden, særlig de som opplever ensomhet og utenforskap.

Familier skal ved behov få en helhetlig og tverrfaglig støtte fra fødsel til voksenliv. Når du har et behov, skal du få hjelp til å komme i kontakt med rett hjelp. Tidlig inn og samarbeid med familiene er grunnleggende prinsipper i Tønsberg. Tidlig og rask hjelp vil kunne løse utfordringer før de blir for krevende og belastende for de det gjelder.

Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling

Beskrivelse fra kommuneplanens samfunnsdel

Klimagassutslipp innenfor Tønsberg kommune er redusert med 60%

Kommunen har investert i et betydelig antall elbiler og har som ambisjon at hele kommunens bilpark innen 2028 skal gå på klimanøytralt drivstoff. Dette må selvfølgelig planlegges i forhold til bytte av biler og tilgjengelighet på egnede maskiner og kjøretøy i markedet. Omfanget av elektriske biler er allerede nå så stort at det rapporteres om begrensninger i tilgang på ladeinfrastruktur som medfører ad-hoc lading og usikkerhet. Nye ladepunkter installeres også uten at det er utarbeidet en helhetlig plan som er forankret i kunnskap om faktisk behov. Gitt at det også fremover vil være en økning i antall elbiler hos kommunes innbyggere bør det se på behov både for kommunen som virksomhet og for kommunen som samfunn. Det forventes også at behov for ladig av båter vil øke i tiden som kommer. Dette bør inkluderes i en helhetlig plan.

Det skal gjennomføres et mobilitetspunkt i sentrum med tjenester som f.eks. sykkelparkering, lading, tilrettelegging for delebilordninger, utleie av kommunes elbiler mm.

Det er søkt om midler fra Fylkeskommunen for å utarbeide et slik konsept. Tønsberg kommunen skal supplere og/eller erstatte midler fra fylkeskommunen for å sikre at konseptet utvikles og implementeres.

Kommunen skal utarbeide en helhetlig plan for ladeinfrastruktur i kommunen. Planen skal inkludere både offentlige og private biler, hurtigladere, "snegleladere" og ladning for båter.

Alle virksomheter i Tønsberg kommune har et ansvar for å bidra til at kommunens klima-, miljø- og energimål blir realisert. Det er da viktig bidrag til dette er tema i virksomhetsplanleggingen og i ledersamtaler.

Mal for virksomhetsplan og mal for ledersamtaler skal suppleres med spørsmål om hvordan den enkelte virksomhet og leder bidrar til kommunens klima-, miljø- og energiarbeid.

I Tønsberg utnyttes økonomiske, materielle og naturlige ressurser på en effektiv og forsvarlig måte

Kommunen har i samarbeid med NAV etablert gjenbruksprosjekt "Godt nok". Målsetningen er at kommunen skal redusere innkjøp av nye kontormøbler og annet inventar for å bidra til redusert forbruk og dermed redusert utslipp av klimagasser og annen forurensing. Prosjektet rulles nå ut i alle virksomheter i kommunen.

For å hente ut mulige gevinster av dette tiltaket er det viktig at det videreutvikles både med innhold, omfang og samarbeidspartnere og at det får leve over tid. Kommunen øremerker derfor midler til videre drift og utvikling.

Det skal årlige avsettes midler til leie av lokaler samt anskaffelse av utstyr og fasiliteter til å starte opp med reparasjon samt til videre utvikling og markedsføring av konseptet.

I Tønsberg er det utviklet klima- og miljøvennlige mobilitetsløsninger

Klimagassutslippet (korrigert for sektoren industri, olje og gass som domineres av Esso) i kommunen stammer i hovedsak fra veitrafikk. Det er derfor avgjørende å utvikle gode klima- og miljøvennlige mobilitetsløsninger. Hjem- jobb- hjem reiser er videre en stor andel av gjennomførte reiser, og også en store andel av kollektivreisene. Hjem- jobb- hjem reisene gjennomføres i løpet av en relativt kort tidsperiode på morgen og ettermiddag. Det er mange kommuner i Norge som har implementert

kreative tiltak i hvordan få reisende over fra bil til kollektiv eller sykkel og for å strekke tidsperioden reisene gjennomføres på

Tønsberg kommune skal nå utrede sin versjon av hjem- jobb - hjem med målsetning om at 50% av hjem- jobb- hjemreiser skal være klimanøytrale.

I Tønsberg ivaretas naturens økosystemer og de anvendes bærekraftig

I forbindelse med anleggsarbeid og infrastrukturprosjekter i regionen oppstår det ofte store mengder jord og stein, enten som rene eller forurensede masser. Dette er overskuddsmasser som er en ressurs som har en verdi som kan bli gjenbrukt eller gjenvunnet fremfor å bli behandlet som avfall. Gjenbruk av overskuddsmasser bør bli et naturlig førstevalg for byggherre og entreprenører.

Kommunen kjører i i dag overskuddsmasser til Mosseåsen i Hof. Dette er både dårlig klimapolitikk og transporten har høye kostnader.

Kommunen skal tilrettelegge for en bærekraftig håndtering av masser innenfor egen kommune ved å stille krav til bruk av gjenvunnet steinmasser i prosjekter der kommunen er byggherre samt sikre tilgang på areal til ressursforvaltning av overskuddsmasser, i første omgang steinmasser, men også andre massefraksjoner som jord, asfalt og betong.

Tønsberg har en bærekraftig industri- og næringsutvikling

NVE anslår at strømforbruket i Norge kommer til å øke med ca. 20% frem mot 2035. Det er i hovedsak industri, petroleumsnæringen og datasentre som vil dra opp forbruket, men det forventes også en oppgang i strømforbruk til transport. Målet om redusert klimagassutslipp er en viktig driver for overgang til elkraft. Tønsberg kommune har derfor ambisjoner om å øke selvforsyningsgraden av fornybar energi i kommunen.

Kommunen skal gjennomføre to tiltak for å operasjonalisere denne ambisjonen:

- utrede hvilke kommunale bygg som egner seg for solcelle og etablere det der det er lønnsomt. Dette tiltaket er en direkte oppfølging av punkt 16 i budsjettvedtaket høsten 2020.
- utrede om det er arealer i kommunen som er egnet for etablering av energiparker for hybrid produksjon av energi.

Økte klimagassutslipp, mer ekstremvær, tap av arts- og naturmangfold, økt forbruk (inkludert energi) og lav arbeidsplassvekst i privat sektor er noen viktige utfordringer for Tønsbergsamfunnet i tiden som kommer.

Befolkningen har vokst med 1,3 % årlig de siste tre årene. Innenfor sentrum har økningen vært på 3 %. En videre vekst i antall innbyggere krever bærekraftig arealbruk, i tråd med kommunens arealstrategi. Arbeidsplassveksten har ikke hatt samme utvikling; her er Tønsberg 8,7 % lavere enn resten av landet. Veksten har vært lavest i privat sektor.

Klimagassutslippene i Tønsbergsamfunnet har økt i samme periode. Av de sektorene kommunen kan påvirke, er det veitrafikk som er den klart største utslippskilden. Som følge av klimaendringene opplever kommunen stadig kraftigere nedbør, både i intensitet og hyppighet, økt stormflonivå, høyere sommertemperaturer med økt fare for tørke og økt erosjon som følge av økt flom i elver med økt fare for kvikkleireskred. Også i vår kommune er nedbygging av dyrka mark, tap av arts- og naturmangfold og et for høyt forbruk av naturens ressurser en stor utfordring.

Klimaendringene skjer globalt og påvirker lokalt. Både Tønsbergsamfunnet og kommunen som virksomhet må omstille seg for å bidra til at vi når både lokale, nasjonale og globale klimamål. Klimaomstilling innebærer at vi både må bremse klimagassutslippene, håndtere klimaendringene og sikre binding av karbon i blant annet skog, jord, myr og våtmark. Samtidig må vi utnytte ressursene mer effektivt og redusere forbruk.

Klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn der sosial og økonomisk økning og fremgang skjer innenfor naturens tålegrenser

Hovedmål for kommunen

- 2. I Tønsberg tar vi ansvar for våre ressurser, vår natur og det globale klimaet slik at framtidens generasjoner kan ha minst like god livskvalitet som oss.

Mål for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
Klima- og miljøvennlig vekst og utvikling	2. I Tønsberg tar vi ansvar for våre ressurser, vår natur og det globale klimaet slik at framtidens generasjoner kan ha minst like god livskvalitet som oss.	3-God helse og livskvalitet 6-Rent vann og gode sanitærforhold 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst 9-Industri, innovasjon og infrastruktur 11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13-Stoppe klimaendringene 17-Samarbeid for å nå målene	K-1: Klimagassutslipp innenfor Tønsberg kommune er redusert med 60 %. K-2: I Tønsberg utnyttes økonomiske, materielle og naturlige ressurser på en effektiv og forsvarlig måte. K-3: I Tønsberg er det utvilet klima- og miljøvennlige mobilitetsløsninger K4: I Tønsberg ivaretas naturens økosystemer og de anvendes bærekraftig. K-5: Tønsberg har en bærekraftig industri- og næringsutvikling

Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling

Beskrivelse fra kommuneplanens samfunnsdel

Befolkningsveksten i Tønsberg forventes å bli blant de høyeste i Vestfold og Telemark. Samtidig vil antallet innbyggere over 80 år fordoble seg. En betydelig vekst i antall eldre vil medføre stor vekst i antall tjenestemottakere i kommunen. Selv om det til enhver tid er mange yngre som også mottar tjenester fra kommunen, er det først fremst blant innbyggere over 80 år at behovet for en eller flere helse- og omsorgstjenester er størst.

Flere innbyggere opplever psykiske plager og lidelser, og ofte er plagene knyttet til ensomhet. Dette har blitt en stor folkehelseutfordring. Grunnlaget for god psykisk helse legges ikke bare i helsesektoren, men i hele kommunesamfunnet og innenfor alle sektorer. Vi trenger miljøer som forebygger ensomhet, både fysiske og sosiale møteplasser, men også ivareta naturen som i seg selv har en stressdempende

effekt på oss. Fysisk inaktivitet er en viktig risikofaktor for tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer. Hovedårsakene til økt inaktivitet er mer stillesittende arbeid, mer tid foran skjermen og bruk av bil som transportform. I tillegg til mindre fysisk aktivitet, bidrar økt bilkjøring til mer trafikk på vei- og gatenett, trafikkstøy og luftforurensing. Dette er alle forhold som får betydning for folkehelsen i kommunen. Videre arbeid med å tilrettelegge for at innbyggere i større grad velger gange, sykkel og kollektivtransport til sine daglige reiser er viktig for kommunen for å kunne skape gode bo- og bymiljø.

Kosthold har stor betydning både for velvære, livsglede og helse. Nasjonale tall viser at vi ikke er i nærheten av å imøtekomme helsedirektoratets kostholdsråd nasjonalt. Dette gjelder både barn, voksne og eldre. Tønsberg kommunes omsorgs- og utdanningsinstitusjoner har svært varierende mat- og måltidstilbud. Det er behov for mer kunnskap om kosthold og matkultur i kommuneorganisasjonen- og samfunnet.

Innbyggere med redusert fysisk og psykisk helse er krevende for kommunen. Helsefremmende arbeid er derfor av stor betydning for kommunen som organisasjon og lokalsamfunn. Tønsberg har mange flotte uteområder med stort potensial for å bli attraktive aktivitetsområder og møteplasser for innbyggere og besøkende. Kommunen søker å være en sentral aktør for å sikre god infrastruktur for utøvelse av fysisk aktivitet og tilby møteplasser. Det er dessverre et stort vedlikeholdsetterslep på kommunale nærmiljø- og lekeanlegg, og det jobbes systematisk med å oppgradere og utvikle disse.

Hovedmål for kommunen

3. I Tønsberg har vi helsefremmende hverdagsliv

Mål for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
Helsefremmende og inkluderende stedsutvikling	3. I Tønsberg har vi helsefremmende hverdagsliv	3-God helse og livskvalitet 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst 11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13-Stoppe klimaendringene	H-1: I Tønsberg blir alle sett og verdsatt H-2: I Tønsberg får alle brukt sine ressurser. H-3: I Tønsberg er folk aktive, trives og kan bo hele livet. H-4: Tønsberg har en blågrønn og kompakt by- og senterutvikling med særpreg. H-5: I Tønsberg har vi bærekraftig matkultur og godt matvaner.

Satsinger fra handlingsdelen 2023-2026

I Tønsberg blir alle sett og verdsatt

Tønsberg kommune vil, i likhet med de fleste kommunene i Norge, få en betydelig større andel eldre i årene fremover. Veksten skjer gradvis men tiltar fra cirka 2025 frem til minst år 2050. For å møte denne økningen i antall eldre vurderes det som viktig at kommunen spesielt ser på tiltak som kan bidra til skape en mer aldersvennlig kommune. Alle tiltak som kan bidra til en mer aldersvennlig kommune, vil også være en kommune som er god og bo og leve i for yngre generasjoner, og vil således treffe bredt i befolkningen. Det anbefales derfor følgende tiltak i perioden 2023-2026:

Kommunen bør vurdere deltakelse i nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn, som er basert på Verdens Helseorganisasjon (WHO) sin satsning på «*Age friendly cities and communities*»^[1] blant medlemsland i hele verden, blant annet for å følge reformen Leve Hele Livet's innsatsområde 1 og Fagplan Aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg. Deltakelse i nettverket krever at det avsettes ressurser til en egen kontaktperson, og nødvendige midler de endringer som må gjennomføres for å skape en mer aldersvennlig kommune. Deltakelse i nettverket vurderes om viktig både på grunn av aldringen av befolkningen i kommunen, og fordi en mer aldersvennlig kommune også er en kommune som er god å bo i for alle innbyggere, uavhengig av alder. For å bidra til en aktiv oppfølging av tiltak som skape en mer aldersvennlig kommune anbefales ansettelse av en stedsutvikler i Tønsberg kommune som får ansvaret for å følge opp dette arbeidet på tvers av alle kommunalområder. Håndbok i aldersvennlig stedsutvikling som er utarbeidet av Norske Arkitekters Landsforbund på oppdrag fra Helsedirektoratet bør legges til grunn for arbeidet, i tråd med innsatsområde 1 «Aldersvennlig kommune» i reformen Leve hele livet.

Kommunens videreutvikling av møteplasser og aktiviteter på tvers av kommunalområder vil kunne bidra økt inkludering på tvers av alle generasjoner og gjennom dette kunne forebygge utenforskap og ensomhet blant dagens og fremtidens unge og eldre i kommunen.

Fagplan psykisk helse og rusforebygging som kommer til politisk behandling i mai/juni 2022 inneholder viktige tiltak som kan forebygge avhengighet og styrke psykisk helse. Flere av tiltakene som anbefales dekkes innenfor eksisterende budsjetttramme, mens det for andre tiltak er behov for økning av budsjetttramme, eventuelt tiltak finansiert ved eksterne tilskudd. Gjennomføring av tiltak i tråd med fagplanen vil understøtte en videreutvikling av Tønsberg kommune som en mer aldersvennlig kommune, og kunne bidra til en bedre psykisk helse, forebygge avhengighet og samtidig gi innbyggere med behov for støtte og hjelp rask bistand av høy kvalitet.

I Tønsberg får alle brukt sine ressurser

Det er politisk vedtatt en styrking av satsningen på lærlinger i budsjettet som ble vedtatt i kommunestyret i desember 2021 og for de neste 4 årene. Totalt er det bevilget 1,4 mill. kroner per år til denne satsningen (2022-2025), der målet er 2 lærlingeplasser per 1000 innbyggere. Det er satt ned en arbeidsgruppe som følger opp denne satsningen. Arbeidsgruppen skal vurdere behov for ytterligere styrking av satsningen og vil ved behov for ekstra midler til dette fremme dette i en egen politisk sak.

Det er igangsatt et arbeid med å utvikle en delplan som skal foreslå utvidelse og økt differensiering av dagens dag- og aktivitetstilbud på kommunens seniorsentre som også skal endre navn til nærmiljøsentre. I den forbindelse skal aldersgrensen som i dag er på 55 år opphøre slik at flere innbyggere utenfor arbeidslivet kan delta i en aktivitet og møte andre mennesker i alle aldre. Delplanen vil synliggjøre behovet for økonomiske midler for å realisere en økt kapasitet,

modernisering og etablering av nye tilbud i kommunen, og vil bli fremmet for politisk behandling i løpet av høsten 2022.

Behov for utvidet kapasitet og økt differensiering av dag- og aktivitetstilbud er belyst i Fagplan Aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg som ble vedtatt i kommunestyret 8. desember 2021. Det ble i forbindelse med budsjettbehandlingen i desember 2021 bevilget 2.5 mill.kr til å starte opp et tilbud til mennesker med en demenssykdom på gård. Et dagtilbud på gård med kartlagt brukerbehov vil fremmes for politisk behandling i mai/juni 2022 med en påfølgende anbudskonkurranse. Ytterligere behov for driftsmidler som følge av økt dimensjonering og differensiering av øvrige dag- og aktivitetstilbud i kommunen vil bli synliggjort og presentert for politikerne gjennom en egen delplan som blir fremmet for politisk behandling høsten 2022. Delplanen vil også inneholde tiltak som kan bidra til at dag- og aktivitetstilbud gjøres tilgjengelig og attraktivt for flere generasjoner og ikke kun de eldste

Ung i Tønsberg har flere møteplasser og aktiviteter som bidrar til sosial inkludering som kan forebygge utenforskap og skape trygghet for unge i Tønsberg. Det er viktig å videreutvikle dette tilbudet slik at enda flere barn og unge har et differensiert og trygt fritidstilbud i kommunen som kan bidra til at enda flere opplever å være inkludert og integrert i samfunnet for øvrig.

Kommunen bør i samarbeid med Nav Ung videreutvikle flere tilbud/tiltak som kan bidra til at flere unge som har utfordringer med å komme i arbeid får kontakt med og trening i arbeidslivet gjennom ordninger som blant annet etablerte «VI på torget».

I Tønsberg er folk aktive, trives og kan bo hele livet

For at alle skal kunne bo og trives i Tønsberg hele livet må boligplanleggingen for kommunen ses på under ett. Stadig flere faller utenfor eiermarkedet, men også stadig flere faller utenfor det ordinære utleiemarkedet. Dette medfører at det har oppstått en debatt om den tredje boligsektoren. For å legge til rette for at alle kan bo og leve i sitt nærmiljø hele sitt liv må kommunen i større grad tilrettelegge for et mer mangfoldig boligtilbud, for å dekke ulike behov og skape sosialt sammensatte bomiljøer, med hensyn til husholdningstype, livsfase, tilgang på universelt utformede boliger og økonomi. Arbeidet i kommunen er for fragmentert og dårlig samordnet for å dekke dagens boligbehov, og det bør derfor utvikles en helhetlig boligplan som inkluderer alles boligbehov, og ikke bare de vanskeligstiltes.

I Fagplan aktiv aldring og fremtidens eldreomsorg som ble vedtatt i kommunestyret 8. desember 2022 er det beskrevet anbefalinger rundt bolig- og områdeutvikling. I tråd med det som er beskrevet i fagplanen anbefales at bolig- og områdeutvikling følges opp gjennom kommunens samfunnsdel og arealdel og at man gjennom disse blant annet påvirker private utbyggere slik at man får en bolig- og stedsutvikling godt tilpasset flere generasjoner. Utbyggere bør spesielt utfordres på å utvikle boligløsninger og uteområder som kan bidra til møteplasser og økt kontakt mellom generasjoner som igjen kan forebygge ensomhet og utenforskap. Det finnes flere eksempler på nye innovative boligløsninger i andre kommuner, blant annet Selvaag Pluss, Vindmøllebakken i Stavanger, Signaturhagen på Nøtterøy mv. Midtløkken i egen kommune vurderes som en god løsning som kan videreutvikles og tilpasses nye generasjoner eldre i nye utviklingsområder i egen kommune.

Forskning viser at folk flest er for lite fysisk aktive og bruker for mye tid i ro. Fysisk aktivitet bidrar til glede, mestring og sosial tilhørighet. Et mangfold av attraktive arealer og anlegg for utøvelse av fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er viktig for befolkningens trivsel og helse, og for utviklingen av gode lokalsamfunn og bomiljøer. Anleggsplanen idrett og friluftsliv 2021-2024 ble vedtatt 8. September 2021. Planen er kommunens verktøy for utviklingen av anlegg for idrett, friluftsliv og selvorganisert

fysisk aktivitet. Planen vurderer status, utfordringer og trender innen aktivitetsnivå, aktivitetsformer og anleggsbruk i kommunen. På bakgrunn av denne vurderingen er det utarbeidet en oversikt over anleggene som foreslås prioritert den neste fireårsperioden.

Et levende lokalsamfunn er viktig for innbyggernes trivsel og identitet. Dette skapes ikke av kommunen alene, men i samarbeid med frivillighet og næringsliv. Kommunen har et ansvar for å legge til rette for utvikling av møteplasser, arenaer og steder som gir grunnlag for aktivitet, deltagelse, opplevelser, byliv og mangfold. Utviklingen av en anleggsplan for kunst og kultur, som kartlegger status og behov, blir et viktig verktøy for kommunen i denne sammenheng.

Kulturminner og kulturmiljøer kan gi en opplevelse av tilhørighet til et lokalsamfunn og en følelse av samhørighet på tvers av tid og rom, men de kan også gi nye perspektiver gjennom undring og refleksjon. Kommunedelplan for kulturminner, som er under utarbeiding, vil peke på viktige strategier for ivaretagelse og formidling av disse. Kulturarv fungerer som en bro mellom fortid, nåtid og framtid ved å synliggjøre et kulturelt, sosialt og geografisk mangfold fra ulike tidsperioder, og ved å få fram ulike historier og synsvinkler. I 2014 ble kulturarv anerkjent av EUs ministerråd som en strategisk ressurs for et bærekraftig Europa. Kulturminner og kulturmiljøer kan også være reisemål i seg selv, de kan heve attraksjonsverdien til et reisemål, forsterke opplevelsen for de reisende og gi opphav til næringsvirksomhet lokalt.

Tønsberg har en blågrønn og kompakt by og senterutvikling med særpreg

I den siste planperioden har flere av byens offentlige rom blitt rustet opp i regi av kommunen eller gjennom privattoffentlig samarbeid. Tiltakene er forankret i byromsstrategien og overvannsplanen. I den kommende handlingsperioden er det viktig å jobbe videre med gjennomføring av disse to strategiplanene. Dette gir byen et visuelt løft, skaper attraktive møteplasser og sikrer at overvannsproblematikken i sentrum håndteres på en mer bærekraftig måte.

«Kanalen som byrom» har vært et bredt forankret prosjekt som ble igangsatt i planperioden. Etter bred medvirkning har arbeidet resultert i idebok med anbefalinger for hvordan kommunen kan utvikle et bredt spekter av offentlige rom langs kanalen, som en videreutvikling av Brygga og Kaldnes-området. I handlingsperioden blir det viktig å sikre prosjektering/gjennomføring av tiltak.

Kommunen har over tid hatt en arealpolitikk med krav om utvikling i og i tilknytning til våre område- og lokalsenteret. Det er utarbeidet planer/strategidokumenter for Sem, Vear og Revetal med anbefalinger for senterutvikling. Det er også utarbeidet rapport med 12 prinsipper for bærekraftig område- og lokalsenterutvikling. Det er nå behov for å gjennomføre tiltak vedtatt i disse dokumentene, for å heve kvalitetene og legge til rette for mer attraktive og levende sentre. Ulike gjennomføringsmodeller bør tas i bruk, og kommunen må sette av ressurser til slike prosesser.

I planperioden er mobilitetsplan for Tønsberg sentrum vedtatt, med anbefalte tiltak for å få flere til å sykle, gå og reise med kollektivtransport. Lykkes kommunen med dette, vil det ha positiv effekt for folkehelse, bymiljø og klima. I handlingsperioden blir sykkeltiltak i Tønsberg sentrum særlig viktig å prioritere, da dagens infrastruktur er mangelfull og utrygg. Det er også nødvendig å avsette ressurser til videre interkommunalt arbeid med Bypakke Tønsberg-regionen.

Grønnstruktur bidrar til livskvalitet og påvirker både vår fysiske og mentale helse. I tillegg til muligheten for fysisk aktivitet og sosiale møter, påvirker natur helsen gjennom å bidra til en stressreducerende og rekreativ effekt. For å sikre trivsel og god folkehelse skal kommunen i handlingsperioden prioritere sektorovergripende ressurser til å ivareta og videreutvikle grønnstrukturen.

I Tønsberg har vi bærekraftig matkultur og gode matvaner

Barnehager, skoler og institusjoner er arenaer svært godt egnet for å tilby næringsrik mat, skape matglede og gode matvaner. Kommunen tilbyr matserving ved alle kommunens institusjoner, boliger og sentre, samt barnehager og på SFO. Flere av kommunens virksomheter har utfordringer med å tilby ønsket matkvalitet. Det er behov for å ruste opp kommunale kjøkken og spiserom, samt gi ansatte økt kunnskap om formidling, foredling og konsum av bærekraftig mat. I handlingsperioden er det også behov for å samordne kommunens innkjøpsordning, slik at mattilbudet blir mer økonomisk, sosialt og miljømessig bærekraftig.

Tønsberg er nasjonalt en viktig landbrukskommune, med mange arbeidsplasser og stor nasjonal produksjonsandel. Kommunen har gjennom det privattoffentlige prosjektet Skjærgårdsmat jobbet for å fremme lokale produsenter, gi kunnskap om lokal matproduksjon og sunn mat. I handlingsperioden bør tiltakene videreføres og utvides med andre konsepter under paraplyen urbant landbruk; som andelslandbruk, nabolagshager og grønne byrom.

Innovasjon og samskaping

Beskrivelse fra kommuneplanens samfunnsdel

Det må etableres en kultur for innovasjon i hele kommunen, og kunnskapen og kompetansen om innovasjon må økes.

Kommunens krevende økonomi kan gi et lavt handlingsrom for innovasjon, samtidig som en implementering av innovative løsninger i tjenestene på sikt kan bidra til en mer effektiv ressursutnyttelse og redusert utgiftsnivå.

Anskaffelsesenheten er pådrivere for innovativ tenkning ved nyanskaffelser og må involveres tidligere enn i dag. Innkjøpskompetansen i virksomhetene må økes.

Det er behov for økt kunnskap om metoder for gevinstrealisering, og oppfølgingen av dette. Kommunen må etablere en felles, sikker, skalerbar og sektorovergripende plattform for mottak av digital informasjon fra de ulike tjenesteområdene.

Hele kommunen må ha internettdekning gjennom tilgang til bredbånd eller mobildata om kommunen skal kunne realisere potensialet ved innføring av nye digitale verktøy, prosesser og tjenester.

Det må sikres at alle innbyggere har tilstrekkelig digital kompetanse for å kunne å ta bruk og nyttiggjøre seg av nye digitale verktøy og tjenester.

Kommunen må i større grad enn i dag ta i bruk ny innovativ teknologi og tjenester som kan gi økt tilgjengelighet, kvalitet, trygghet og mer effektive tjenester, både innad i kommunen som organisasjon og overfor tjenestemottakere, innbyggere og andre eksterne samarbeidspartnere.

Det er behov for mer kunnskap om verktøy og metoder for samskaping og behov for å utvikle en praksis og kultur med samskaping i hele kommunen, der interne og eksterne brukere involveres tidligere enn i tradisjonelle medvirkningsprosesser.

Det er for få digitale selvbetjeningsløsninger, og det er fortsatt mange unødige manuelle prosesser.

Kommunens verktøy for dialog med eksterne (innbyggere, næringsliv, frivillige, kompetansemiljøer mv.) må forbedres og videreutvikles.

Det er behov for gjennom innovasjon og samskaping å skape et mer bærekraftig og inkluderende fremtidig samfunn

Hovedmål for kommunen

- 4. Tønsberg kommune har en høy kompetanse og en kultur for nytenking/innovasjon som bygger sosial - miljø og økonomisk bærekraft. I Tønsberg jobber kommunen, innbyggere, næringsliv, frivillige og kompetansemiljøer sammen for å skape fremtidens samskapingskommune.

Mål for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
Innovasjon og samskaping	4. Tønsberg kommune har en høy kompetanse og en kultur for nytenking/innovasjon som bygger sosial - miljø og økonomisk bærekraft. I Tønsberg jobber kommunen, innbyggere, næringsliv, frivillige og kompetansemiljøer sammen for å skape fremtidens samskapingskommune.	3-God helse og livskvalitet 4-God utdanning 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst 9-Industri, innovasjon og infrastruktur 11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn 17-Samarbeid for å nå målene	I-1: Tønsberg kommunes innovative tilnærming bidrar til økt kvalitet og en mer effektiv ressursutnyttelse. I-2: Tønsberg kommune har en høy digital kompetanse. I-3: Tønsberg kommune tar med eksterne og interne samarbeidspartnere på medvirkningsprosesser/samskaping på et tidlig stadium når kommunens tjenester skal utvikles.

Satsinger fra handlingsdelen 2023-2026

Tønsberg kommunes innovative tilnærming bidrar til økt kvalitet og en mer effektiv ressursutnyttelse

Tønsberg kommune står, i likhet med resten av kommune-Norge, ovenfor en rekke utfordringer knyttet til blant annet strammere økonomiske rammer, flere eldre og pleietrengende, demografiske endringer, klimaendringer og utenforskap. Vi kan ikke møte disse utfordringene med å bruke mer penger og jobbe på samme måten som vi gjør i dag. For å løse utfordringene og leverer gode tjenester innenfor samfunnsoppdraget, må kommunene jobbe med innovasjon, omstilling og effektivisering i tjenesteutøvelsen herunder digitalisering.

Kommunen arbeider kontinuerlig med omstilling, fornying og innovasjon, og det er skjer mye god utvikling per i dag. For at Tønsberg kommune virkelig skal lykkes i innovasjonsarbeidet er det

nødvendig å utvikle en felles tilnærming og forståelse av innovasjon og vurdere hvordan innovasjonsarbeidet skal organiseres i kommunen.

Det er et overordnet ansvar å sørge for at ansatte i hele organisasjonen har kunnskap om innovasjon, rett prioritering og å skape handlingsrom for å støtte opp under en innovativ kultur i kommunen.

Nysatsingen "TønsbergLØFTET" skal blant annet utrede hvordan kommunen kan og bør organisere innovasjonsarbeidet sitt i tiden fremover. Målet er å få et strategisk og samlet grep rundt utviklingsarbeidet internt i kommunen, og ut mot innbyggerne og samarbeidspartnerne våre

Tønsberg kommune har en høy digital kompetanse

For å skape en kommune som er dyktig på innovasjon og samskaping, er det nødvendig med god og oppdatert digital kompetanse både blant ansatte og innbyggere/tjenestemottakere.

Digitalisering, utvikling og bruk av ny teknologi er en forutsetning for at kommunen skal kunne tilby gode tjenester og ivareta sine forpliktelser overfor innbyggerne. Tønsberg kommune skal gjennom digitalisering gjøre hverdagen enklere for innbyggere og brukere, næringsliv og organisasjoner i kommunen. Kommunens digitaliseringsstrategi med handlingsplan skal bidra til digital transformasjon og sørge for sammenhengende tjenester. Strategien skal også sørge for god tjenestekvalitet og effektive løsninger som setter brukeren i sentrum.

Kommunen skal legge til rette for at alle innbyggere har tilgang til internett der de bor og tilstrekkelig kunnskap for å ta i bruk digitale verktøy og tjenester.

Tønsberg kommune tar med eksterne og interne samarbeidspartnere på medvirkningsprosesser/samskaping på et tidlig stadium når kommunens tjenester skal utvikles

Tønsberg kommune skal ta med eksterne og interne på medvirkningsprosesser/samskaping på et tidlig stadium når kommunens tjenester skal utvikles, slik at man i større grad sikrer at de oppfyller de behovene som er. I Tønsberg kommunes strategi og handlingsplan for nærdemokratiordninger legges det opp til å involvere innbyggere mer aktivt enn tidligere for å styrke lokaldemokratiet. For å lykkes med dette må det skapes arenaer hvor innbyggerne kan møte politikere og administrasjon. Det jobbes med å få på plass en Kommunelabb på de to bibliotekene i kommunen. Formålet er å styrke og utvikle en tettere dialogen mellom innbyggere, politikere og administrasjonen i kommunen der folk er. Videre kunne være en arena for samkapende prosesser og legge til rette for informasjon og kunnskap om pågående prosjekter og aktiviteter i kommunen. Dette vil være en viktig satsning for å skape en tettere dialog mellom innbyggere, politikere og administrasjonen slik at administrasjonen treffer bedre med sine tiltak, det vil også være en viktig arena for å kunne oppnå samarbeid med frivilligheten.

Deltagende budsjettering er en metode hvor innbyggere kan være med å prioritere kommunale tiltak innenfor en økonomisk ramme. Det er bevilget økonomiske midler i investeringsbudsjettet for tiltak for å gjennomføre planer for utvikling av Sem og Vear. Her skal innbyggerne være med å avgjøre hvilke tiltak som skal prioriteres.

Kommunen som organisasjon

Beskrivelse fra kommuneplanens samfunnsdel

Kommunen har en bred og omfattende oppgaveportefølje med ansvar for viktige velferdstjenester. Vi opplever stadig endringer i de nasjonale føringene og det kommer nye satsingsområder på løpende bånd. Behovene og kravene fra innbyggerne endres stadig og de ønsker, med rette, mer innflytelse på alt som innvirker på deres liv.

Kommuneorganisasjonen har utviklet seg fra en formynderkommune der politikerne avgjorde enkeltsaker (før 1970) via servicekommunen (1970 – 2010) der innbyggerne var kunder og skulle bæres gjennom livet.

I dag står vi på randen til den smarte samskapingskommunen. Vi må i større grad ta utgangspunkt i innbyggernes behov og ta i bruk ny teknologi for å gjøre kommunen til et bedre sted å leve, bo og arbeide i. Administrasjonen og politikerne må se på innbyggerne som en ressurs og spørre «Hva kan vi få til sammen».

Hovedmål for kommunen

5. Tønsberg kommune er en attraktiv arbeidsgiver hvor ansatte har kompetanse som samsvarer med de oppgaver kommunen skal løse.

Mål for kommunen

Satsingsområde	Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
Kommunen som organisasjon	5. Tønsberg kommune er en attraktiv arbeidsgiver hvor ansatte har kompetanse som samsvarer med de oppgaver kommunen skal løse.	3-God helse og livskvalitet 4-God utdanning 6-Rent vann og gode sanitærforhold 8-Anstendig arbeid og økonomisk vekst 9-Industri, innovasjon og infrastruktur 11-Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13-Stoppe klimaendringene 17-Samarbeid for å nå målene	KO-1 Alle i kommuneorganisasjonen tilegner seg raskt ny kunnskap og innfører løsninger som skaper ny praksis. KO-2: Alle i kommuneorganisasjonen gjør hverandre gode og deler kompetanse med hverandre alik at alle ansatt mestrer, samhandler og yter sitt beste. KO-3: Lederne motiverer hver enkelt medarbeider og legger til rette for egenutvikling og læring. KO-4: Organisasjonsstrukturen er tilpasset kommunens behov for utvikling og endring. KO-5: Økonomiske rammer eller mangel på ressurser og verktøy hindrer oss ikke i å levere tjenester av god kvalitet eller å nå våre mål. KO-6: Tønsberg kommune har ivarettatt viktige samfunnsfunksjoner og befolkningens sikkerhet og sikret disse mot menneskeskapte og naturbaserte trusler.

Satsinger fra handlingsdelen 2023-2026

Alle i kommune-organisasjonen tilegner seg raskt ny kunnskap og innfører løsninger som skaper ny praksis

Innovasjon og nye arbeidsformer er nødvendig for å møte de utfordringene kommunen står overfor framover. Vi må forvente trangere økonomiske rammer og økte krav og behov fra innbyggerne. I tillegg er innvandring, klima, aldrende befolkning og utenforskap stikkord for en utvikling som allerede er i gang. Alt dette krever at vi stadig søker etter nye måter å løse oppgavene på. Ansatte og deres kompetanse er en av kommunens viktigste ressurser. Det er derfor viktig at det sikres en oversikt over ansattes kunnskap og kompetanse.

Vi gjennomfører mange endringer og utviklingstiltak i kommunen, blant annet effektiviseringstiltak, store nye investeringer, innføring av ny teknologi. Dette er nødvendig for å ha en oppdatert kommune som kan møte innbyggernes behov. Vi gjør gode analyser av tiltakene våre i forkant, men når det gjelder å sikre og dokumentere forutsatte gevinster i etterkant har vi mer å hente. Ikke minst er det ofte vanskelig å dokumentere økonomiske gevinster av nye satsinger. Dette siste blir stadig viktigere framover med begrensede økonomiske ressurser.

Vi vil i planperioden forbedre vårt arbeid og sikre og dokumentere gevinster ved innføring av nye tekniske løsninger, investeringer og arbeidsmetoder – både kvalitativt og økonomisk.

Alle i kommune-organisasjonen gjør hverandre gode og deler kompetanse med hverandre slik at alle ansatte mestrer, samhandler og yter sitt beste

Arbeidsgiverstrategien i Tønsberg kommune har verdiene «Vi skaper tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell». At ansatte møter og opplever kultur, arbeidsmiljø og ledelse på arbeidsplassen som samsvarer med våre verdier er viktig for å beholde og rekruttere til kommunen.

Mange av de samfunnsoppgavene vi står overfor framover krever at vi samarbeider på tvers av kommunens ulike fag- og tjenesteområder. For eksempel kan ikke klimautfordringene løses bare innenfor eiendom og tekniske tjenester. Viktige bidrag må også komme fra bl.a. skole, digitalisering og overordnet planlegging. Vi må derfor legge til rette for at slikt samarbeid på tvers forenkles, gjennom ulike digitale verktøy og plattformer

Vi vil i løpet av 2023 innføre og ta i bruk Office 365 som samhandlingsplattform i hele kommunen. Det gir mulighet for nye samarbeidsformer og gjør det enkel å opprette arbeidsgrupper og prosjekter på tvers i kommunen. Deling av informasjon og samtidig arbeid på felles dokumenter blir forenklet.

Tønsberg kommune benytter medarbeiderundersøkelsen 10-faktor. Målet er å opprettholde det gode arbeidet som skjer i virksomhetene og forbedre områder hvor undersøkelsen viser at dette er mulig. Læringsnettverk er iverksatt som en del av opplæring i oppfølgingsarbeidet. Kvalitetssystemet legger også til rette for å forbedre tjenestene. Systematisk arbeid og deling av erfaringer og forbedringsforslag er sentralt for å nå målet om å skape en heia-, mestrings- og delingskultur.

Verdiene åpen, oppriktig og profesjonell er nedfelt i kommunens arbeidsgiverstrategi. Verdiene skal brukes aktivt i planperioden, både i lederutviklingsprogrammet, i intern opplæring for alle, i oppfølging av medarbeiderundersøkelsen og i det daglige arbeid. Verdiene skal holdes høyt og brukes aktivt av hele linjeledelsen. Dette vil styrke kommunens arbeid med felles heia-, mestrings- og delingskultur og prege kommunens tjenester overfor innbyggerne.

Lederne motivere hver enkelt medarbeider og legger til rette for egenutvikling og læring

For å gjennomføre kommunens samfunnsoppdrag på en best mulig måte er god personalledelse et viktig virkemiddel. Våre rundt 4500 ansatte er vår viktigste ressurs. God personalledelse gir også et bedre arbeidsmiljø og bedre trivsel.

Våre ledere skal ha fokus på personalledelse og hver enkelt medarbeider. Lederne skal ha kompetanse i motiverende samtaleteknikker, og de skal kunne prioritere tid til den enkelte ansattes egenutvikling. Kommunens lederutviklingsprogram og interne opplæringstiltak skal underbygge dette.

Rekrutteringsstrategien som ble vedtatt i februar 2022 skal bidra til at kommunen har en god rekrutteringspolitikk i tråd med lov og avtaleverk. Handlings- og tiltaksplan for rekrutteringsstrategien i perioden følger opp dette.

Vi gjennomførte et omfattende lederutviklingsprogram i kommunen gjennom 2021 og 2022. I 2023 og framover i planperioden vil lederutviklingsprogrammet bli fulgt opp. I 2021 og 2022 var fokus på å etablere kunnskap og kultur for å vektlegge god personalledelse. Framover vil lederne få ulike tilbud og samlinger for faglig påfyll og en arena for å drøfte felles utfordringer. Vår felles *arbeidsgiverstrategi og våre verdier vil bli formidlet og diskutert framover.*

Organisasjonsstrukturen er tilpasset kommunens behov for utvikling og endring

Samfunnet rundt oss endres stadig og det krever at vår kommunale organisasjon også må være tilpasningsdyktig og i endring. Samfunnsoppdraget gjenspeiles i kommuneplanen. For å nå målene er det viktig at hele organisasjonen har en felles forståelse av samfunnsoppdraget og målene i kommuneplanen.

«TønsbergLØFTET» som ble etablert i 2022, vil være sentral medspiller i utviklingsarbeidet som skjer både i stabs-enhetene og de utadrettede virksomhetenes arbeid. Hver enkelt ansatt er like viktige for at Tønsberg kommune som organisasjon skal kunne tilby kvalitativt gode tjenester til våre innbyggere slik at kommunens samfunnsoppdrag løses på best mulig måte.

Vi vil gjennomføre en bredere evaluering av kommunens administrative organisering, med eventuelle forslag til omorganisering, senest i løpet av 2024.

Økonomiske rammer eller mangel på ressurser og verktøy hindrer oss ikke i å levere tjenester av god kvalitet eller å nå våre mål

Økonomi vil alltid være en begrenset ressurs for kommunen. Behovet for våre tjenester er i stadig vekst, ikke minst som følge av en aldrende befolkning. Forventningene til hva vi kan levere på alle områder er økende. Samtidig tilsier langsiktige nasjonaløkonomiske analyser at det må rasjonaliseres på offentlige utgifter framover. God økonomisk styring er derfor helt sentralt framover.

Kommunen vil i planperioden bli styrt etter noen langsiktige økonomiske målsettinger. Dette for å sikre økonomisk stabilitet for å unngå drastiske endringer i tjenestetilbudene. Mest sentralt står regelen om at driftsresultatet bør være minst 1,75 prosent av driftsinntektene. Det er også et mål at realverdien av netto gjeld (gjeld som belaster frie inntekter) ikke skal øke. I tillegg er det viktig å ha et disposisjonsfond av en viss størrelse som en buffer mot uforutsette hendelser.

Tønsberg kommune har ivaretatt viktige samfunnsfunksjoner og befolkningens sikkerhet og sikret disse mot menneskeskapte og naturbaserte trusler.

Raske endringer og kriser knyttet til klima og miljø, og menneskeskapte trusler, medfører at vi må være gode på beredskap og evaluering av beredskapen. Da vet vi hva som virker når neste krise kommer. Kommunen skal ha en operativ beredskap. Det sikrer befolkningen, ansatte og viktige samfunnsfunksjoner mot menneskeskapte og naturbaserte trusler, avvik og uønskede hendelser. Arbeidet med å lage risiko- og sårbarhetsanalyser som kreves i lover og forskrifter skal følges opp. Kommunen skal gjennomføres jevnlig og systematisk internkontroll og evaluering av systemene som skal ivareta sikkerheten.

Arbeidet med helhetlig beredskap skal evalueres og revideres. Dette arbeidet skal forankres, ledes og koordineres av kommunens øverste ledelse, da det berører alle innbyggerne, alle kommunalområdene og alle virksomhetene i kommunen.

Evaluering og justering av beredskapsplaner, ROS-analyser, system for avviksmelding og prosedyrer for oppfølging skal gjennomføres våren 2024. Helhetlig beredskapsplan for kommunen skal være oppdatert innen august 2024.

Kommunens beredskapsplaner knyttet til befolkningens og institusjonenes sikkerhet skal gjøres kjent for innbyggerne i løpet av 2024.

ROS analyser, beredskapsplaner og internkontrollsystem knyttet til befolkningens og institusjonenes sikkerhet drøftes med vernetjeneste og tillitsvalgte og skal gjøres kjent og tilgjengelig for alle ansatte innen august 2024.

Gebyrliste

Skole

Det betales for 11 måneder i løpet av et skoleår.

Det gis søskenmoderasjon på 30 pst. for barn nr. 2 og 50 pst. for barn nr. 3.

Det finnes ordninger for redusert betaling for foreldre med lav betalingsevne. Reduksjon gis til 1. og 2. klassinger fra og med 1.8.2020 og 3. og 4. klassinger fra og med 1.8.2021. Reduksjon gis til husholdninger der makspris utgjør mer enn 6 pst. av inntekt. Inntektsgrensen for redusert oppholdsbetaling er kr 624.433,- i 2023.

Skolefritidsordning - SFO

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
a. Opphold - morgenplass	kr per mnd.	521,0	540,0	19,0	3,6%
b. Opphold - 2 dager per uke	kr per mnd.	1 534,0	1 591,0	57,0	3,7%
c. Opphold - annenhver uke	kr per mnd.	1 763,0	1 828,0	65,0	3,7%
d. Opphold - 3 dager per uke	kr per mnd.	2 118,0	2 196,0	78,0	3,7%
e. Opphold - 4 dager per uke	kr per mnd.	2 701,0	2 801,0	100,0	3,7%
f. Opphold - 5 dager per uke	kr per mnd.	3 284,0	3 406,0	122,0	3,7%
g. Kost - morgenplass	kr per mnd.	0,0	0,0	0,0	0,0%
h. Kost - 2 dager per uke	kr per mnd.	99,0	103,0	4,0	4,0%
i. Kost - annenhver uke	kr per mnd.	111,0	115,0	4,0	3,6%
j. Kost - 3 dager per uke	kr per mnd.	144,0	149,0	5,0	3,5%
k. Kost - 4 dager per uke	kr per mnd.	188,0	195,0	7,0	3,7%
l. Kost - 5 dager per uke	kr per mnd.	232,0	241,0	9,0	3,9%

Skolefritidsordning SFO - gratis kjernetid 1. trinn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
a. Opphold - morgenplass	kr per mnd.	521,0	540,0	19,0	3,6%
b. Opphold - 2 dager per uke	kr per mnd.	814,0	844,0	30,0	3,7%
c. Opphold - annenhver uke	kr per mnd.	863,0	895,0	32,0	3,7%
d. Opphold - 3 dager per uke	kr per mnd.	1 038,0	1 076,0	38,0	3,7%
e. Opphold - 4 dager per uke	kr per mnd.	1 261,0	1 308,0	47,0	3,7%

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
f. Opphold - 5 dager per uke	kr per mnd.	1 484,0	1 539,0	55,0	3,7%
g. Kost - morgenplass	kr per mnd.	232,0	241,0	9,0	3,9%
h. Kost - 2 dager per uke	kr per mnd.	99,0	103,0	4,0	4,0%
i. Kost - annenhver uke	kr per mnd.	111,0	115,0	4,0	3,6%
j. Kost - 3 dager per uke	kr per mnd.	144,0	149,0	5,0	3,5%
k. Kost - 4 dager per uke	kr per mnd.	188,0	195,0	7,0	3,7%
l. Kost - 5 dager per uke	kr per mnd.	232,0	241,0	9,0	3,9%

Barnehage

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
a. Opphold - 2 dager per uke - 50 pst. av full plass	kr per mnd.	1 525,0	1 500,0	-25,0	-1,6%
b. Opphold - halv plass - 60 pst. av full sats	kr per mnd.	1 830,0	1 800,0	-30,0	-1,6%
c. Opphold - 3 dager per uke - 70 pst. av full sats	kr per mnd.	2 135,0	2 100,0	-35,0	-1,6%
d. Opphold - 4 dager per uke - 90 pst. av full sats	kr per mnd.	2 745,0	2 700,0	-45,0	-1,6%
e. Opphold - 5 dager per uke - 100 pst. av full sats	kr per mnd.	3 050,0	3 000,0	-50,0	-1,6%
f. Kost - 2 dager per uke	kr per mnd.	126,0	131,0	5,0	4,0%
g. Kost - halv plass	kr per mnd.	158,0	164,0	6,0	3,8%
h. Kost - 3 dager per uke	kr per mnd.	189,0	197,0	8,0	4,2%
i. Kost - 4 dager per uke	kr per mnd.	253,0	262,0	9,0	3,6%
j. Kost - 5 dager per uke	kr per mnd.	316,0	328,0	12,0	3,8%

Kommunen følger makspris som fastsettes av Stortinget.

Det betales for 11 måneder i løpet av et barnehageår.

Søskenmoderasjon. 30% barn nummer to, 50% barn nummer tre. Fra 1.8.2023 vil barn nummer tre bli gratis.

Det finnes ordninger for redusert betaling for foreldre med lav betalingsevne. Reduksjon gis til husholdninger der makspris utgjør mer enn 6 pst. av inntekt. Inntektsgrensen for redusert oppholdsbetaling er kr 550.000,- i 2023.

Barn over 2 år som bor i husholdninger med lav inntekt har krav på 20 timers gratis oppholdstid per uke. Inntektsgrensen for redusert oppholdsbetaling er kr 598.825 barnehageåret 2022/2023.

Egenbetaling Mestring og Helse

Den maksimale egenandelen for inntekt under 2G vedtas av Stortinget i statsbudsjettet og står i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

G = Grunnbeløp i folketrygden. Satsen justeres 01.05 hvert år. Sats pr 01.05.2022 er kr 111 477 pr år/9 290 pr mnd.

Egenbetaling for praktisk bistand er maks 8 timer pr mnd.

Hjemmetjenester - praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Inntekt 2G - 3G	kr per time	158,0	164,0	6,0	3,8%
Inntekt 3G - 4G	kr per time	294,0	305,0	11,0	3,7%
Inntekt 4G - 5G	kr per time	418,0	433,0	15,0	3,6%
Inntekt 5G og høyere	kr per time	496,0	514,0	18,0	3,6%
Inntekt inntil 2G	kr per mnd	215,0	215,0	0,0	0,0%

Sykehjem og omsorgsboliger

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Forbruksvarer lintøy	kr per mnd.	317,0	329,0	12,0	3,8%
Forbruksvarer omsorgsboliger	kr per mnd.	68,0	71,0	3,0	4,4%
Forbruksvarer omsorgsboliger og lintøy	kr per mnd.	385,0	400,0	15,0	3,9%
Korttidsopphold sykehjem	kr per døgn	180,0	187,0	7,0	3,9%
Langtidsopphold sykehjem. Individuell fastsetting basert på Skattemelding.	kr per mnd.				
Opphold dagsenter	kr per dag	100,0	104,0	4,0	4,0%

Trygghetsalarmer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Trygghetsalarm	kr per mnd.	513,0	590,0	77,0	15,0%

Salg av mat - sykehjemmene

Eik

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Dagsenter for demente - middag inkl. dessert og suppe	kr per stk.	78,0	86,0	8,0	10,3%
Lunsj - kantinesalg til ansatte og besøkende	kr per stk.	50,0	55,0	5,0	10,0%

Re

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Fullpensjon - omsorgsplasser	kr per stk.	140,0	154,0	14,0	10,0%
Liten middag og dessert m/kaffe - Cafe Kilden	kr per stk.	97,0	107,0	10,0	10,3%
Lunsjmåltid	kr per stk.	46,0	51,0	5,0	10,9%
Middag og dessert m/kaffe - Cafe Kilden - ordinær pris	kr per stk.	165,0	182,0	17,0	10,3%
Middag og dessert m/kaffe - Cafe Kilden - pensjonister	kr per stk.	134,0	147,0	13,0	9,7%
Middag til beboere, omsorgsplasser	kr per stk.	118,0	130,0	12,0	10,2%
Salatbar	kr per boks	41,0	45,0	4,0	9,8%

Nes

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Dagsenter for demente - middag inkl. dessert og suppe	kr per stk.	78,0	86,0	8,0	10,3%
Dessert eller suppe, kantine	kr per stk.	23,0	25,0	2,0	8,7%
Lunsj, kantinesalg til ansatte og besøkende	kr per stk.	44,0	48,0	4,0	9,1%
Middag, kantinesalg til ansatt og besøk - menyvalg - kr 95 til kr 113					

Frisør

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Barberklipp	kr per stk.	200,0	207,0	7,0	3,5%
Farge vipper/bryn	kr per stk.	240,0	249,0	9,0	3,8%
Klipp herre	kr per stk.	450,0	467,0	17,0	3,8%
Klipp herre, inkl skjegg	kr per stk.	590,0	612,0	22,0	3,7%
Klipp, dame	kr per stk.	450,0	467,0	17,0	3,8%
Klipp, vask form	kr per stk.	690,0	716,0	26,0	3,8%
Klipp, vask, farge, legg/føn	kr per stk.	1 500,0	1 556,0	56,0	3,7%
Klipp, vask, legg/føn	kr per stk.	690,0	716,0	26,0	3,8%
Klipp, vask, tørk	kr per stk.	525,0	544,0	19,0	3,6%
Permanent, vask, klipp, føn/legg	kr per stk.	1 500,0	1 556,0	56,0	3,7%
Vask, legg/føn	kr per stk.	410,0	425,0	15,0	3,7%

Frisklivssentralen

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Friskliv gruppe, deltakelse 1 x per uke	kr per kurs	500,0	519,0	19,0	3,8%
Friskliv gruppe, deltakelse 2 x per uke	kr per kurs	800,0	830,0	30,0	3,8%
Friskliv hverdagsglede kurs	kr per kurs	300,0	311,0	11,0	3,7%
Gruppe fysioterapi, fallforebyggende gruppe	kr per kurs	500,0	519,0	19,0	3,8%

Diverse gebyrer - Mestring og helse

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Kostpenger omsorgsbolig. Inkluderer 5 måltider pr dag (frokost, lunsj, middag, kvelds og sen kvelds)	kr per mnd.	3 200,0	3 520,0	320,0	10,0%
Lunsj dagsenter	kr per stk.	31,0	34,0	3,0	9,7%
Middag/suppe/dessert dagsenter	kr per stk.	78,0	86,0	8,0	10,3%
Seniorsentrene - dessert/suppe	kr per stk.	28,0	31,0	3,0	10,7%
Seniorsentrene - middag	kr per stk.	83,0	91,0	8,0	9,6%
Transport dagsenter	kr per dag	62,0	64,0	2,0	3,2%

Utleie idrettsanlegg

- Idrettshall 40x20m - Tønsberg idrettshall, Semsbyen idrettshall, Vearhallen, Slagenhallen (gjelder 1/3 hall), Ramneshallen, Vålehallen og Revetalhallen.
- Idrettshall 35x20m - Eik idrettshall (gjelder 1/2 hall), Vearhallen (4/5 hall).
- Idrettshall 24x16m - Barkåker idrettshall, Sandeåsen idrettshall, Messhall A - idrettshall, Messehall.

Innenbys organisasjoner

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Basishall turn	kr per time	405,0	420,0	15,0	3,7%
Basseng - opplæring	kr per time	240,0	249,0	9,0	3,8%
Basseng - Revetal	kr per time	337,0	349,0	12,0	3,6%
Basseng 25m	kr per time	439,0	455,0	16,0	3,6%
Fotball kunstgressbane 11er - trening	kr per time	186,0	193,0	7,0	3,8%
Friidrettsanlegg - utendørs	kr per time	186,0	193,0	7,0	3,8%
Gymsal	kr per time	176,0	183,0	7,0	4,0%
Idrettshall 24x16m - *3	kr per time	272,0	282,0	10,0	3,7%
Idrettshall 35x20m - *2	kr per time	326,0	338,0	12,0	3,7%
Idrettshall 40x20m - *1	kr per time	405,0	420,0	15,0	3,7%
Ishall 60x26m	kr per time	627,0	650,0	23,0	3,7%
Kampsportsal	kr per time	272,0	282,0	10,0	3,7%
Kiosk/cafe	kr per time	165,0	171,0	6,0	3,6%
Klatreanlegg - innendørs	kr per time	272,0	282,0	10,0	3,7%
Samfunnssal	kr per time	272,0	282,0	10,0	3,7%
Skøytearena - utendørs	kr per time	205,0	213,0	8,0	3,9%
Sprintbane med hoppegrop - innendørs	kr per time	272,0	282,0	10,0	3,7%
Ungdomsklubb	kr per time	314,0	326,0	12,0	3,8%

Utenbys organisasjoner og privatpersoner

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Basishall turn	kr per time	617,0	640,0	23,0	3,7%
Basseng - opplæring	kr per time	495,0	513,0	18,0	3,6%
Basseng - Revetal	kr per time	672,0	697,0	25,0	3,7%
Basseng 25m	kr per time	911,0	945,0	34,0	3,7%
Fotball kunstgressbane 11er - trening	kr per time	281,0	291,0	10,0	3,6%
Friidrettsanlegg - utendørs	kr per time	281,0	291,0	10,0	3,6%
Gymsal	kr per time	353,0	366,0	13,0	3,7%
Idrettshall 24x16m - *3	kr per time	536,0	566,0	30,0	5,6%
Idrettshall 35x20m - *2	kr per time	513,0	532,0	19,0	3,7%
Idrettshall 40x20m - *1	kr per time	617,0	640,0	23,0	3,7%
Ishall 60x26m	kr per time	1 018,0	1 056,0	38,0	3,7%
Kampsportsal	kr per time	513,0	532,0	19,0	3,7%
Kiosk/cafe	kr per time	236,0	245,0	9,0	3,8%
Klatreanlegg - innendørs	kr per time	513,0	532,0	19,0	3,7%
Samfunnssal	kr per time	513,0	532,0	19,0	3,7%
Skøytearena - utendørs	kr per time	311,0	323,0	12,0	3,9%
Skøytearena - utendørs	kr per time	541,0	561,0	20,0	3,7%
Sprintbane med hoppegrop - innendørs	kr per time	513,0	532,0	19,0	3,7%
Ungdomsklubb	kr per time	485,0	503,0	18,0	3,7%

Bedrifter/offentlige institusjoner/skoler/private skoler

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Basishall turn	kr per time	1 072,0	1 112,0	40,0	3,7%
Basseng - opplæring	kr per time	701,0	727,0	26,0	3,7%
Basseng 25m	kr per time	1 522,0	1 578,0	56,0	3,7%
Fotball kunstgressbane 11er - trening	kr per time	490,0	508,0	18,0	3,7%
Friidrettsanlegg - utendørs	kr per time	490,0	508,0	18,0	3,7%
Gymsal	kr per time	496,0	514,0	18,0	3,6%
Idrettshall 24x16m - *3	kr per time	812,0	842,0	30,0	3,7%
Idrettshall 35x20m - *2	kr per time	874,0	906,0	32,0	3,7%
Idrettshall 40x20m - *1	kr per time	1 072,0	1 112,0	40,0	3,7%
Ishall 60x26m	kr per time	1 751,0	1 816,0	65,0	3,7%
Kampsportsal	kr per time	658,0	682,0	24,0	3,6%
Kiosk/cafe	kr per time	385,0	399,0	14,0	3,6%
Klatreanlegg - innendørs	kr per time	658,0	682,0	24,0	3,6%
Samfunnssal	kr per time	658,0	682,0	24,0	3,6%
Sprintbane med hoppegrop - innendørs	kr per time	658,0	682,0	24,0	3,6%
Ungdomsklubb	kr per time	602,0	624,0	22,0	3,7%

Kommersielle arrangementer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Basishall turn	kr per time	1 178,0	1 222,0	44,0	3,7%
Basseng - opplæring	kr per time	772,0	801,0	29,0	3,8%
Basseng 25m	kr per time	1 674,0	1 736,0	62,0	3,7%
Fotball kunstgressbane 11er - trening	kr per time	538,0	558,0	20,0	3,7%
Friidrettsanlegg - utendørs	kr per time	538,0	558,0	20,0	3,7%
Gymsal	kr per time	541,0	561,0	20,0	3,7%
Idrettshall 24x16m - *3	kr per time	1 110,0	1 151,0	41,0	3,7%
Idrettshall 35x20m - *2	kr per time	974,0	1 010,0	36,0	3,7%
Idrettshall 40x20m - *1	kr per time	1 178,0	1 222,0	44,0	3,7%
Ishall 60x26m	kr per time	1 946,0	2 028,0	82,0	4,2%
Kampsportsal	kr per time	731,0	758,0	27,0	3,7%
Kiosk/cafe	kr per time	432,0	448,0	16,0	3,7%
Klatreanlegg - innendørs	kr per time	731,0	758,0	27,0	3,7%
Samfunnssal	kr per time	731,0	758,0	27,0	3,7%
Skøytearena - utendørs	kr per time	595,0	617,0	22,0	3,7%
Sprintbane med hoppegrop - innendørs	kr per time	731,0	758,0	27,0	3,7%
Ungdomsklubb	kr per time	692,0	718,0	26,0	3,8%

Tønsberg gressbane

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2. divisjon	kr per kamp	6 128,0	6 355,0	227,0	3,7%
3.-8. divisjon	kr per kamp	1 724,0	1 788,0	64,0	3,7%

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Aldersbestemte lag	kr per kamp	369,0	383,0	14,0	3,8%
Landskamper o.l.	egne avtaler				
OBOS-ligaen (1.divisjon)	kr per kamp	16 632,0	17 247,0	615,0	3,7%
Private/bedrifter/kommersielt	kr per kamp	1 724,0	1 788,0	64,0	3,7%
Reklamerettigheter Tønsberg gressbane	kr per kamp	60 368,0	62 602,0	2 234,0	3,7%
Tippeliga/Toppserien	kr per kamp	40 470,0	41 967,0	1 497,0	3,7%

Svømmehall

Tønsberg

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Halv-sesongkort barn u/16 år og uføre	kr per kort	802,0	832,0	30,0	3,7%
Halv-sesongkort voksen/pensjonist	kr per kort	1 497,0	1 552,0	55,0	3,7%
Hel-sesongkort barn u/16 år og uføre	kr per kort	1 497,0	1 552,0	55,0	3,7%
Hel-sesongkort voksen/pensjonist	kr per kort	2 772,0	2 875,0	103,0	3,7%
Inngang bad barn u/16 år og uføre	kr per bad	54,0	56,0	2,0	3,7%
Inngang bad u/16 år bedriftsavtale	kr per bad	48,0	50,0	2,0	4,2%
Inngang bad voksen - bedriftsavtale	Kr per bad	66,0	68,0	2,0	3,0%
Inngang bad voksen/pensjonist	kr per bad	81,0	84,0	3,0	3,7%
Klippekort 10 bad, barn u/16 år og uføre	kr per kort	344,0	357,0	13,0	3,8%
Klippekort 10 bad, voksne/pensjonist/bedrift	kr per kort	672,0	697,0	25,0	3,7%
Klippekort 20 bad, barn u/16 år og uføre	kr per kort	672,0	697,0	25,0	3,7%
Personell (minimum 2 timer)	kr per bad	528,0	548,0	20,0	3,8%
RFID-kort (elektronisk adgangskort for periodekort)	kr per kort	54,0	56,0	2,0	3,7%

Revetal

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Inngang bad barn u/16 år	kr per bad	38,0	39,0	1,0	2,6%
Inngang bad voksen	kr per bad	54,0	56,0	2,0	3,7%

Støperiet

Generelt for bruk av Støperiet:

- Arrangør må selv ha nødvendig kvalifisert personell til stede.
- Ved bruk av Støperiets tekniske utstyr må det være kvalifisert tekniker til stede, godkjent av Støperiet, som kan betjene utstyret.
- Arrangør er selv ansvarlig for skjenking og nødvendig vakthold.
- Andel omsetning er basert på billettinntekter fratrukket billettavgift, og må vurderes i hvert tilfelle.
- Alle arrangører som bruker Støperiet må akseptere ledsagerbevis.

Støperiet - pris inkl. bar/kafe

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Event/fest/russekro	kr per dag	25 282,0	26 217,0	935,0	3,7%
Event/fest/russekro - riggedag	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Internleie i Tønsberg kommune	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Lokale lag, foreninger og kulturskoler	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Preproduksjoner	kr per dag	6 436,0	6 674,0	238,0	3,7%
Privat fest	kr per dag	12 640,0	13 108,0	468,0	3,7%
Seminar/møter/arrangementer på dagtid	kr per dag	7 534,0	7 813,0	279,0	3,7%
Seminar/møter/arrangementer på dagtid - riggedag hvis ledig	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Timepris personell kr 528,-. 50 pst. tillegg kl 24-06. kr 791,-.					
Utenbys foreninger	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Åpne kulturarr. - riggedag og øvelser hvis ledig	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Åpne kulturarrangementer. Pris per dag eller ev. 20 pst. av billettsalg - må avtales på forhånd	kr per dag	9 428,0	9 777,0	349,0	3,7%

Støperiet - teknikk, lys og lyd - uten tekniker

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Event/fest/russekro	kr per dag	6 436,0	6 674,0	238,0	3,7%
Internleie i Tønsberg kommune	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Lokale lag, foreninger og kulturskoler	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Privat fest	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Seminar/møter/arrangementer på dagtid	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%
Utenbys foreninger	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Åpne kulturarr. - riggedag og øvelser hvis ledig	kr per dag	1 985,0	2 058,0	73,0	3,7%
Åpne kulturarrangementer. Pris per dag eller ev. 20 pst. av billettsalg - må avtales på forhånd	kr per dag	3 982,0	4 129,0	147,0	3,7%

Haugarock

Haugarock - medlemmer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Etter nyttår	kr per person	700,0	726,0	26,0	3,7%
Medlemskontingent	kr per person	1 200,0	1 244,0	44,0	3,7%

Haugarock - ikke medlemmer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Leie av Haugarock til ekstern arrangement	kr per dag	3 875,0	4 018,0	143,0	3,7%
Leie av sanganlegg	kr per dag	299,0	310,0	11,0	3,7%
Leie Haugarock lag og foreninger	kr per dag	1 164,0	1 207,0	43,0	3,7%
Timepris personell: kr 528,-. Minimum 2 timer					
Øving i konsertsal	kr per dag	1 164,0	1 207,0	43,0	3,7%
Øvingsrom	kr per time	183,0	190,0	7,0	3,8%

Haugarock - ikke medlemmer - teknikk

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Backline	kr per dag	1 164,0	1 207,0	43,0	3,7%
Leie av Haugarock til ekstern arrangement	kr per dag	2 045,0	2 121,0	76,0	3,7%
Leie Haugarock lag og foreninger	kr per dag	1 164,0	1 207,0	43,0	3,7%
Timepris personell: kr 528,-. Minimum 2 timer					
Øving i konsertsal	kr per dag	1 164,0	1 207,0	43,0	3,7%

Tønsberg og Færder bibliotek

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Leie Blackboxen - tillegg for teknikk lydanlegg med mikrofoner m.m.	kr per 3 timer	600,0	622,0	22,0	3,7%
Leie Blackboxen (maks 80 pers): lørdag-søndag	kr per 3 timer	3 100,0	3 215,0	115,0	3,7%
Leie Blackboxen (maks 80 personer): mandag-fredag	kr per 3 timer	2 100,0	2 178,0	78,0	3,7%
Leie Blackboxen eller Ruinene - events eller kommersielle arrangører: lørdag-søndag	kr per 3 timer	16 400,0	17 007,0	607,0	3,7%
Leie Blackboxen eller Ruinene - Events og kommersielle arrangører: mandag-fredag	kr per 3 timer	12 300,0	12 755,0	455,0	3,7%
Leie Ruinene (maks 250 pers): lørdag-søndag. Teknikk, lyd m.m. er inkludert.	kr per 3 timer	4 100,0	4 252,0	152,0	3,7%
Leie Ruinene (maks 250 pers): mandag-fredag. Teknikk, lyd m.m. er inkludert.	kr per 3 timer	3 100,0	3 215,0	115,0	3,7%

- Ordinær pris inkluderer 3 timer for bibliotekets personale til opp- og nedrigging og arrangementavvikling, bruk av projektor og lerret (uten lyd fra pc), samt lite trådløst taleanlegg med to trådløse hodebøylemikrofoner og en trådløs håndholdt mikrofon.
- For arrangementer som varer utover 3 timer, inkl. opp- og nedrigging, faktureres kr 500 per påbegynt time.
- Timepris personell: kr 600,- + 50 pst. tillegg fra kl. 00-06.
- Arrangør må akseptere ledsagerbevis.

Kulturskolen

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Elevplass	kr per år	3 800,0	3 940,0	140,0	3,7%
Instrumentleie	kr per år	714,0	740,0	26,0	3,6%

- Det gis 30 pst. moderasjon fra og med plass nr. 2.
- Ved 100 pst. plass: inntektsgraderte sats når familiens samlede inntekt er under kr 400.000,-: kr 2.660,- per år.
- Inntektsgradert sats når familiens samlede inntekt er under kr 200.000,-: kr 1.054,- per år.
- Det gis mulighet for friplass etter individuell vurdering og samarbeid med andre instanser.

Læringscenter

Priser gjelder for de som ikke har rett til gratis opplæring eller prøver.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Norsk kurs - dagkurs 276 timer	kr per kurs	17 940,0	17 940,0	0,0	0,0%
Norsk kurs - kveldskurs 90 timer	kr per kurs	6 300,0	6 300,0	0,0	0,0%
Norsk kurs - nettkurs	kr per time	70,0	70,0	0,0	0,0%
Prøve - norskprøve muntlig	kr per prøve	950,0	950,0	0,0	0,0%
Prøve - norskprøve skriftlig	kr per prøve	950,0	950,0	0,0	0,0%
Prøve - samfunnskunnskap	kr per prøve	650,0	650,0	0,0	0,0%
Prøve - statsborgerskap	kr per prøve	950,0	950,0	0,0	0,0%

Kommunaltekniske gebyrer - selvkostområder

Oversikten gjelder priser for normalhusholdning basert på stipulert forbruk, 71-300m², og 200m³. Beløpene er inkl. mva.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Avløp	kr per år	5 380,0	7 625,0	2 245,0	41,7%
Feiing	kr per år	496,0	569,0	73,0	14,7%
Renovasjon	kr per år	3 346,0	3 346,0	0,0	0,0%
Slam	kr per år	1 118,0	783,0	-335,0	-30,0%
Vann	kr per år	3 111,0	4 449,0	1 338,0	43,0%

BYGGESAK

Gebyrregulativ for kommunens arbeid med bygge- og delingssøknader etter Plan- og bygningsloven § 33-1

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Saksbehandlingen som er svært enkel eller angjeldende arbeider av ubetydelig investeringsverdi kan kommunen fastsette et redusert gebyr. Gebyret som er oppgitt er minimumsgebyr.	gebyr i kr	3 250,0	3 370,0	120,0	3,7%

1 Generelt

1.1 Alle gebyrer betales til kommunekassen etter oppgave fra bygningsmyndigheten. Alle som får utført tjeneste etter dette regulativet skal betale gebyr. Ved purring påløper purregebyr etter gjeldende satser. Gebyret beregnes på det tidspunkt det fattes et vedtak. Gebyret rettes den som har underskrevet søknaden som tiltakshaver, rekvirent eller bestiller. Gebyret faktureres, som hovedregel, når vedtaket fattes eller tjenesten er levert.

1.2 Gebyrene dekker kommunens arbeid med saken og må betales selv om søknaden avslås.

1.3 Kommunen kan rekvirere sakkyndig bistand etter plan- og bygningslovens § 33-1 for tiltakshavers regning.

1.4 Regulativet justeres av kommunestyret hvert år ved budsjettbehandlingen og gjelder fra 1. januar det påfølgende år.

1.5 For tegninger og prosjekt som revideres eller endres etter at førstegangsvedtak er fattet, fastsettes et nytt gebyr på: 25% av ordinært gebyr for tiltaket som revideres (ingen endring i matrikkelen). 50% av ordinært gebyr for tiltaket som revideres (endring i matrikkelen).

1.6 Klageadgang. Når gebyret er hjemlet i PBL § 33-1 er det ikke klageadgang på gebyret i den enkelt sak.

1.7 Påbegynte saker som trekkes før vedtak: 50% av satsen for alle delegerte saker og for politiske saker hvor kommunedirektørens innstilling ikke er offentlig enda - når første tilbakemelding er gitt, 75% av satsen når kommunedirektørens innstilling i politiske saker er offentlig.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Dersom saksbehandlingen er svært enkel eller angjeldende arbeider av ubetydelig kan kommunen fastsette et redusert gebyr.	gebyr minimum i kr	3 250,0	3 370,0	120,0	3,7%
Gebyr etter medgått tid	gebyr per time	1 250,0	1 295,0	45,0	3,6%

2 Byggesaker

2.1 Søknad etter PBL § 20-4

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.1.1a) Ett enkelt tilbygg hvor verken samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 50 m ² . Tilbygget kan i tillegg være underbygget med kjeller.	gebyr i kr	11 200,0	11 615,0	415,0	3,7%
2.1.1b) Enkelt frittliggende bygning som ikke skal brukes til beboelse og hvor ikke samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 70 m ² . Inntil én etasje og kan være underbygget m/kjeller.	gebyr i kr	11 200,0	11 615,0	415,0	3,7%
2.1.1c) Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel innenfor en bruksenhet (Er bruksendringen svært enkel, kan gebyret reduseres iht. dog ikke under gebyret i 2.1.1a)	gebyr i kr	16 500,0	17 110,0	610,0	3,7%
2.1.2a) Oppføring, plassering, vesentlig endring, vesentlig reparasjon eller riving av driftsbygning inntil 1000 m2 bruksareal (BRA). g	gebyr i kr	11 200,0	11 615,0	415,0	3,7%
2.1.2b) Tilbygg til driftsbygning dersom bygningens totale areal inkludert tilbygget ikke overstiger 1000 m2 bruksareal (BRA)	gebyr i kr	11 200,0	11 615,0	415,0	3,7%
2.1.3 Oppdeling til hybel	gebyr i kr	11 200,0	11 615,0	415,0	3,7%
Avholdelse av formell forhåndskonferanse	gebyr i kr	4 000,0	4 150,0	150,0	3,8%

2.2 Helårsboliger og fritidsboliger etter PBL § 20-3

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.2.1 Enebolig/fritidsbolig	gebyr i kr	30 350,0	31 470,0	1 120,0	3,7%
2.2.2 Enebolig med sekundærleilighet (inntil 60m ²)	gebyr i kr	45 525,0	47 210,0	1 685,0	3,7%
2.2.3 Boligbygg 2-4 boenheter (pr. boenhet i én bygningskropp)	gebyr i kr	27 310,0	28 320,0	1 010,0	3,7%
2.2.3a) For hver boenhet i én bygningskropp utover de fire første.	gebyr i kr	11 310,0	11 730,0	420,0	3,7%
2.2.4 Oppdeling til boenhet (pr. enhet)	gebyr i kr	27 310,0	28 320,0	1 010,0	3,7%

2.3 Øvrige søknadspliktige bygg etter PBL § 20-3

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.3.1 Areal 0-50 m2	gebyr i kr	8 645,0	8 965,0	320,0	3,7%
2.3.2 Areal 51-70 m2	gebyr i kr	19 800,0	20 533,0	733,0	3,7%
2.3.3 Areal 71-100m2	gebyr i kr	26 540,0	27 520,0	980,0	3,7%
2.3.4 Areal 101-200 m2	gebyr i kr	33 170,0	34 395,0	1 225,0	3,7%
2.3.5 Areal 201-500 m2	gebyr i kr	40 970,0	42 485,0	1 515,0	3,7%
2.3.6 Areal 501 m2 og større (gebyr oppgitt for de første 500m ² og deretter med kr/m ² :. kr 72 under sats 2022.	gebyr i kr	40 970,0	42 485,0	1 515,0	3,7%

Andre kategorier nybygg samt tilbygg, påbygg, hovedombygging og bruksendring beregnes etter bruksareal iht. NS 3940.

2.4 Øvrige tiltak

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.4.1 Riving under 100m ²	gebyr i kr	4 130,0	4 280,0	150,0	3,6%
2.4.2 Riving over 100m ²	gebyr i kr	8 675,0	8 995,0	320,0	3,7%
2.4.3 Igangsettingstillatelse etter 1. Igangsetting	gebyr i kr	14 695,0	15 240,0	545,0	3,7%
2.4.4a) Skiltplan	gebyr i kr	10 495,0	10 885,0	390,0	3,7%
2.4.4b) Skilt	gebyr i kr	6 995,0	7 255,0	260,0	3,7%
2.4.4c) Mindre folieringer	gebyr i kr	3 500,0	3 630,0	130,0	3,7%
2.4.5a) Midlertidig brukstillatelse	gebyr i kr	4 195,0	4 350,0	155,0	3,7%
2.4.5b) Ferdigattest som utstedes mer en 5 år etter at igangsettingstillatelse er gitt	gebyr i kr	6 995,0	7 255,0	260,0	3,7%
2.4.5c) Ressursbruk for bekreftelse på lovlig etablert bruk vil variere så mye at det gebyrsettes etter tidsbruk, dog ikke under	gebyr i kr	4 195,0	4 350,0	155,0	3,7%
2.4.5d) For øvrige tiltak som krever behandling etter plan- og bygningsloven (eks. terrenginngrep, sammenføring av bruksenheter, konstruksjoner og anlegg, tekniske installasjoner, fasadeendring)	gebyr i kr	10 625,0	11 020,0	395,0	3,7%

2.5 Mangelfulle søknader

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.5.1a) Der søknaden returneres som mangelfull ilegges et tilleggsgebyr. For søknad med ansvarsrett	gebyr i kr	4 950,0	5 135,0	185,0	3,7%
2.5.1b) Der søknaden returneres som mangelfull ilegges et tilleggsgebyr. For søknad uten ansvarsrett	gebyr i kr	1 100,0	1 140,0	40,0	3,6%
2.5.2a) 1. gang etterspørring av dokumenter som er nødvendig kfr. PBL sak 10, § 5-4 ved søknad med ansvarsrett	gebyr i kr	1 650,0	1 710,0	60,0	3,6%
2.5.2b) 2. gang etterspørring av dokumenter som er nødvendig kfr. PBL sak 10, § 5-4 ved søknad med ansvarsrett	gebyr i kr	3 300,0	3 420,0	120,0	3,6%
2.5.3a) 1. gang etterspørring av dokumenter som er nødvendig kfr. PBL sak 10, § 5-4 ved søknad uten ansvarsrett	gebyr i kr	0,0	0,0	0,0	0,0%
2.5.3b) 2. gangs etterspørring av dokumenter som er nødvendig kfr. PBL sak 10, § 5-4 ved søknad uten ansvarsrett	gebyr i kr	550,0	570,0	20,0	3,6%

2.6 Dispensasjoner etter PBL kap. 19-2 og fravik tekniske krav, jf. PBL § 31-2, 4. ledd

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2.6.1 For dispensasjoner i henhold til plan- og bygningslovens kap. 19 betales et gebyr pr. dispensasjon pålydende	gebyr i kr	9 095,0	9 430,0	335,0	3,7%
2.6.2 Ved dispensasjon etter PBL kap. 19 der regionale og statlige myndigheter er høringspart betales et gebyr pålydende	gebyr i kr	16 795,0	17 415,0	620,0	3,7%
2.6.3 Fravik tekniske krav, jf. PBL § 31-2, 4. ledd	gebyr i kr	11 895,0	12 335,0	440,0	3,7%
For søknadspliktige tiltak etter PBL § 20-2 som er i strid med kommuneplanens utfyllende bestemmelse punkt 1.1 – plankrav, kan kommunen redusere gebyret, dog ikke under 50 % av 2.6.1.					

2.7 Delingssøknader etter PBL § 20-1 (alle gebyrer pr. enhet)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Innløsning av festetomt	gebyr i kr	5 310,0	5 505,0	195,0	3,7%
Regulert område, deling i samsvar med plan hvor tomtegrenser er regulert	gebyr i kr	4 900,0	5 080,0	180,0	3,7%
Regulert område, deling i samsvar med plan uten tomtegrenser	gebyr i kr	11 000,0	11 405,0	405,0	3,7%
Regulert område, deling i strid med plan (disp. kommer i tillegg)	gebyr i kr	13 200,0	13 690,0	490,0	3,7%
Tilleggsparcell, felles avkjørsel m.m.	gebyr i kr	6 600,0	6 845,0	245,0	3,7%
Uregulerte områder, pr. enhet	gebyr i kr	16 500,0	17 110,0	610,0	3,7%

3 Forurensningssaker

Gebyr for saksbehandling av søknad om godkjenning av tiltaksplan ved opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Saksbehandling og kontroll etter forurensningsforskriftens kpt 2.

3.1 Gebyr for saksbehandling av søknad om godkjenning av tiltaksplan - jfr.§1-3 i lokal gebyrforskrift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.1.1 Gebyrsats for saksbehandling/godkjenning, enkel sak	gebyr i kr	9 100,0	9 435,0	335,0	3,7%
3.1.2 Gebyrsats for saksbehandling/godkjenning, middels sak	gebyr i kr	17 500,0	18 145,0	645,0	3,7%
3.1.3 Gebyrsats for saksbehandling/godkjenning, komplisert sak	gebyr i kr	33 500,0	34 740,0	1 240,0	3,7%

3.2 Gebyr for kontroll/tilsyn med forurenset grunn - jfr.§1-4 i lokal gebyrforskrift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.2.1 Gebyrsats for kontroll/tilsyn	gebyr i kr	3 500,0	3 630,0	130,0	3,7%

OPPMÅLINGS OG DELINGSSAKER

Gebyrregulativ for oppmålingsarbeider etter Matrikkellovens §§ 30 og 32, Lov 2005-06-17 nr. 101.

Det skal betales gebyr for alle rekvirerte oppmålingsarbeider. Rekvirenten er ansvarlig for gebyrinnbetaling.

Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene. Saken kan ikke bli trukket etter at oppmålingsforretning er avsluttet. Rekvisisjonen kan likevel ikke trekkes dersom enheten er opprettet i matrikkelen.

Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Betalingsbestemmelser

Gebyret fastsettes etter det regulativet og de satser som gjelder på rekvisisjons tidspunktet og kreves inn etterskuddsvis. Gebyrsatsene inkluderer hjelpemannskap, bilgodtgjørelse, administrasjonsutgifter, merkemateriell og arbeidet med merking av grenser. Tinglysningsgebyr kommer i tillegg.

Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-					

1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
1.1a) Gebyr for oppretting av grunneiendom og festegrunn.	gebyr i kr	30 640,0	31 775,0	1 135,0	3,7%

Dersom oppmålingsarbeidet krever ekstra tidsbruk på grunn av vesentlig større areal enn 2000 m², krevende terrengform eller mye vegetasjon benyttes gebyrregulativets prinsipp om urimelig gebyr.

Ved oppretting av flere tilgrensende eiendomsenheter samtidig betales 80 % av satsene f.o.m. den 6. eiendomsenhet.

1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

Ved krav om oppmåling av eiendomsgrenser benyttes gebyrsatser og arealgrenser for pkt. 1.1 ellers pkt 2.

1.3 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Grunnflate areal 0-2000 m2	gebyr i kr	16 495,0	17 105,0	610,0	3,7%
Grunnflate areal 0-2000 m2 osv. med tillegg pr. påbegynt 1000m ² .	gebyr i kr	1 065,0	1 105,0	40,0	3,8%
Gebyret beregnes etter grunnflates areal for oppmålt volum.					

2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Gebyret er fastsatt til	gebyr i kr	6 595,0	6 840,0	245,0	3,7%

Setter loven krav til oppmålingsforretning benyttes gebyret kun ved rekvirentens skriftlig begjæring av matrikkelføring uten at oppmålingsforretningen er fullført. Gebyr for fullført oppmålingsforretning etter pkt. 1.1, 1.2, 1.3 eller 1.4 kommer i tillegg.

3 Grensejustering

3.1 Grunneiendom og festegrunn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Gebyret er pr. eiendom som avstår grunn. En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.					
Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m ²).	gebyr i kr	11 990,0	12 435,0	445,0	3,7%

3.2 Anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Anleggseiendom kan justeres med inntil 5% av grunnflates areal, men maksimale grensen settes til 1000 m ² .	gebyr i kr	9 340,0	9 685,0	345,0	3,7%

4 Arealoverføring

4.1 Grunneiendom og festegrunn

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
For areal inntil 2000m ² er gebyret fastsatt til	gebyr i kr	30 640,0	31 775,0	1 135,0	3,7%
For areal over 2000m ² brukes gebyrsatsen som for oppretting av grunneiendom og festegrunn.					
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål					

4.2 Anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet.					
Gebyret fastsettes jf. regulativets punkt 12.					
Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.					

5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen er koordinatbestemt ved en tidligere oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
For inntil 2 grensepunkt	gebyr i kr	6 595,0	6 840,0	245,0	3,7%
For overskytende grensepunkt, pr punkt	gebyr i kr	2 825,0	2 930,0	105,0	3,7%

6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning / eller klarlegging av rettigheter

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Dersom hele eiendommen skal klarlegges brukes gebyrsatser og arealgrenser som for pkt. 1.1. Gebyr for kun klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.					
For inntil 2 grensepunkt	gebyr i kr	16 030,0	16 625,0	595,0	3,7%
For overskytende grensepunkt, pr punkt	gebyr i kr	2 825,0	2 930,0	105,0	3,7%

7 Utstedelse av matrikkelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Endring i gebyr for matrikkelbrev reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.					
For matrikkelbrev inntil 10 sider	gebyr i kr	180,0	185,0	5,0	2,8%
For matrikkelbrev over 10 sider	gebyr i kr	360,0	375,0	15,0	4,2%

8 Andre kart- og oppmålingsarbeider

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Gebyr for oppmålingstekniske arbeider som ikke kan beregnes etter de foranstående satser, beregnes på grunnlag av anvendte timeverk.					
Minstebeløpet	gebyr i kr	3 490,0	3 620,0	130,0	3,7%
Timesatsen for en ingeniør/saksbehandler	gebyr i kr	1 165,0	1 210,0	45,0	3,9%

REGULERINGSPLANER

Gebyrregulativ for kommunens arbeid med saksbehandling av reguleringsplaner m.v., etter plan- og bygningsloven § 33-1.

- Regulativet justeres av kommunestyret hvert år ved budsjettbehandlingen og gjelder fra 1. januar påfølgende år.
- Tidspunkt for beregning av gebyr:** Gebyr for behandling av planinitiativ (punkt 1A) beregnes når Tønsberg kommune har mottatt planinitiativet. Gebyret påløper når Tønsberg kommune har startet behandling av planinitiativet. Gebyr for oppstartsmøte (punkt 1B) beregnes og påløper ved avtalt tidspunkt for oppstartsmøte. Gebyr for behandling av planprogram (punkt 1C) beregnes når Tønsberg kommune har mottatt forslag til planprogram. Gebyret påløper når Tønsberg kommune har startet behandling av forslaget til planprogram. Gebyrer beskrevet under regulativets punkt 2 og 3 beregnes på det tidspunkt Tønsberg kommune har mottatt planforslaget. Gebyret påløper når Tønsberg kommune har startet behandling av planforslaget.
- Betalingsplikt:** Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr etter de satser som fremgår av regulativet. Dette gjelder privatpersoner, private og offentlige foretak, og Tønsberg kommune. Listen er ikke uttømmende.
- Nedsettelse av gebyr:** Kommunen kan redusere gebyret dersom gebyrets størrelse åpenbart er i strid med selvskostprinsippet. Slik reduksjon kan gjøres på eget initiativ eller etter søknad fra forslagsstiller. Søknad om redusert gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

-

1 Forberedende behandling

1A Behandling av planinitiativ

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Behandling av planinitiativ i samsvar med overordnet plan	gebyr i kr	8 975,0	9 305,0	330,0	3,7%
Behandling av planinitiativ i strid med overordnet plan	gebyr i kr	35 895,0	37 225,0	1 330,0	3,7%

Gjelder alle reguleringsplanarbeider, også endring etter plan- og bygningsloven §12-14

1B Oppstartsmøte

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Oppstartsmøte	gebyr i kr	35 895,0	37 225,0	1 330,0	3,7%

1C Behandling av planprogram

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Behandling av planprogram	gebyr i kr	35 895,0	37 225,0	1 330,0	3,7%

Gjelder kun planprosesser med krav om planprogram.

2 1. gangs behandling av planforslag

Samlet gebyr for 1. gangsbehandling av planforslag, herunder forslag om endring som ikke faller inn under plan- og bygningslovens §14-2, 2. ledd, er summen av punktene 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F. Ved vesentlige endringer av planforslag og nye saksforberedelser, skal 50% av fullt gebyr betales. 2F skal betales i sin helhet. Det beregnes ikke gebyr for areal, bygning eller anlegg regulert til grav- og urnelunder, offentlig grønnstruktur, vern av kulturmiljø eller kulturminne, særlige landskapshensyn, naturvern eller friluftsområder, der hovedformålet med regulering er å avsette areal til ett eller flere av angjeldende formål.

2A Gebyrer etter planområdets størrelse

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2A 1) Areal inntil 1999 m2	gebyr i kr	63 570,0	65 920,0	2 350,0	3,7%
2A 2) Areal 2000-4999 m2	gebyr i kr	127 135,0	131 840,0	4 705,0	3,7%
2A 3) Areal 5000-9999 m2	gebyr i kr	190 705,0	197 760,0	7 055,0	3,7%
2A 4) Areal 10000-19999 m2	gebyr i kr	228 840,0	237 305,0	8 465,0	3,7%
2A 5) Areal 20000-29999 m2	gebyr i kr	256 820,0	266 320,0	9 500,0	3,7%
2A 6) Areal 30000-49999 m2	gebyr i kr	284 785,0	295 320,0	10 535,0	3,7%
2A 7) Areal over 50000 m2	gebyr i kr	317 840,0	329 600,0	11 760,0	3,7%

2B Gebyrer etter bebyggelsens areal (BRA)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2B 1) Areal inntil 999 m2	gebyr i kr	45 765,0	47 460,0	1 695,0	3,7%
2B 2) Areal 1000-2999 m2	gebyr i kr	76 280,0	79 100,0	2 820,0	3,7%
2B 3) Areal 3000-4999 m2	gebyr i kr	122 050,0	126 565,0	4 515,0	3,7%
2B 4) Areal 5000-9999 m2	gebyr i kr	152 560,0	158 205,0	5 645,0	3,7%
2B 5) Areal 10000-19999 m2	beløp i kr	183 075,0	189 850,0	6 775,0	3,7%
2B 6) Areal 20000-29999 m2	gebyr i kr	213 590,0	221 490,0	7 900,0	3,7%
2B 7) Areal 30000-49999 m2	gebyr i kr	228 840,0	237 305,0	8 465,0	3,7%
2B 8) Areal over 50000 m2	gebyr i kr	244 100,0	253 130,0	9 030,0	3,7%

For reguleringsplaner som ikke har BRA, men som åpner for søknadspiktig tiltak gjelder minstekravet innenfor punkt 2B (inntil 999 m²).

2C. Detaljreguleringer i byområdet, områdesentrene og lokalsentrene

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

For detaljreguleringer i byområdet, områdesentrene og lokalsentrene betales et tilleggsgebyr på 50% av gebyret etter punkt 2A og 2B.

2D. Detaljreguleringer i strid med overordnet plan

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

For detaljreguleringer med formål i strid med områderegulering, kommunedelplan eller kommuneplanens arealdel, betales et tilleggsgebyr på 25% av gebyret etter pkt. 2A og 2B.

2E. Detaljreguleringer med konsekvensutredning

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

For reguleringsplaner som krever konsekvensutredning betales et tilleggsgebyr på 30% av gebyret etter punkt 2A.

2F Bearbeiding av digitale kartdata som ikke oppfyller kommunens krav

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

Tilleggsgebyr for 1-2 dagsverk	gebyr i kr	18 615,0	19 305,0	690,0	3,7%
Tilleggsgebyr for inntil 1 dagsverk	gebyr i kr	9 305,0	9 650,0	345,0	3,7%

3 Endring av reguleringsplan

3A Endring av reguleringsplan med full prosess (plan og bygningsloven § 12-14, 1. ledd)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

For endring av reguleringsplan med full planprosess, jamfør plan og bygningslovens §12-14, 1. ledd, beregnes gebyr på grunnlag av punkt 1 og 2.

3B Endring av reguleringsplan med forenklet prosess (plan- og bygningsloven §12-14, 2. ledd)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

For endringer der endelig vedtak er delegert til administrasjonen	gebyr i kr	8 975,0	18 610,0	9 635,0	107,4%
For endringer som behandles politisk der planareal er inntil 5000 m2.	gebyr i kr	35 895,0	37 225,0	1 330,0	3,7%
For endringer som behandles politisk der planareal er over 5000 m2.	gebyr i kr	71 795,0	74 450,0	2 655,0	3,7%

Ved behov for bearbeiding av digitale kartdata som ikke oppfyller kommunens kravspesifikasjon, påløper gebyr i tråd med punkt 2F.

SEKSJONERING

Gebyr for behandling av søknader om seksjonering/reseksjonering etter Lov om eierseksjoner av 1. januar 2018.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

-

1 Gebyrer for seksjonering og reseksjonering

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-------	-------	--------------	--------------	-----------------	----------------

1a) 1 - 8 seksjoner	gebyr i kr	11 155,0	11 565,0	410,0	3,7%
1b) 9 - 48 seksjoner, tillegg per ny seksjon	gebyr i kr	560,0	580,0	20,0	3,6%
1c) 49 - 88 seksjoner, tillegg per ny seksjon	gebyr i kr	275,0	285,0	10,0	3,6%
1d) 89 og flere seksjoner	gebyr i kr	44 630,0	46 280,0	1 650,0	3,7%
For trukket søknad eller ikke innvilget søknad betales	gebyr i kr	1 185,0	1 230,0	45,0	3,8%

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Gebyr for sak som avsluttes før saksbehandling er påbegynt	gebyr i kr	0,0	0,0	0,0	0,0%
Gebyr for å slette seksjoner på en eiendom	gebyr i kr	0,0	0,0	0,0	0,0%
Sak som avbrytes etter at saksbehandling er påbegynt belastes med 1/2 av gebyr for seksjonering/reseksjonering eller gebyr beregnet etter anvendt timer.					
Ved behov for befaring vil prisen øke pr. sak med	gebyr i kr	2 240,0	2 320,0	80,0	3,6%

2 Gebyr for registrering av tilleggsareal

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
2a) 1 - 8 seksjoner	gebyr i kr	5 575,0	5 780,0	205,0	3,7%
2b) 9 - 88 seksjoner, tillegg per ny seksjon	gebyr i kr	560,0	580,0	20,0	3,6%
2c) 89 og flere seksjoner	gebyr i kr	44 630,0	46 280,0	1 650,0	3,7%
Det kreves dokumentasjon fra søker med koordinater på SOSI-format, målemetode og nøyaktighet.					

3 Gebyr for oppmåling av tilleggsareal

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
3.1a) 1 - 8 seksjoner	gebyr i kr	11 155,0	11 565,0	410,0	3,7%
3.1b) tillegg per ny seksjon	gebyr i kr	560,0	580,0	20,0	3,6%
Er eiendomsgrenser usikre må det holdes oppmålingsforretning ref. Matrikkelloven av 2010. Det kommer gebyr i tillegg for klarlegging av eksisterende grenser, se gebyrregulativ oppmålingsarb. pkt. 5/6					
Er gebyret urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan kommunedir. eller den som er gitt fullmakt, fastsette et passende gebyr					

4 Regulering av satsene

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Regulativet justeres av kommunestyret hvert år ved budsjettbehandlingen og gjelder fra 1. januar påfølgende år.					

LANDBRUKSSAKER

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjonssaker etter Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom av 28.11.2003 og delingssaker etter Lov om jord (Jordlova) av 12.05.1995 samt fellingsavgift for vilt etter Lov om jakt og fangst av vilt (Viltloven) av 29.05.1981.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
-					

1 Konsesjonssaker

Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom av 28. november 2003 og Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker av 14. desember 2011

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
For behandling av søknader om konsesjon etter konsesjonsloven	gebyr i kr	5 000,0	5 000,0	0,0	0,0%

2 Delingsgebyr

Lov om jord (jordlova) av 12. mai 1995 nr 23 § 12

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
For behandling av søknader om delingssamtykke etter jordloven	gebyr i kr	2 000,0	2 000,0	0,0	0,0%

3 Fellingsavgift for vilt

Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven) av 29.05.1981 og Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Satsene for fellingsavgifter for vilt settes lik maksimalsatsene vedtatt i statsbudsjettet.					

Kirkelig fellesråd

Kremasjonsavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Egenandel kremasjon	gebyr i kr	3 750,0	3 889,0	139,0	3,7%

Festeavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Avdøde hadde adresse i kommunen (ved ny grav: frigrav 20 år)	gebyr i kr	0,0	0,0	0,0	0,0%
Festeavgift for urnegrav per år	gebyr i kr	398,0	413,0	15,0	3,8%
Kistegrav per år etter 20 år: Fortsatt feste eller gjenbruk av gravsted	gebyr i kr	398,0	413,0	15,0	3,8%
Kistegrav per år: avdøde bosatt utenfor kommunen (ikke frigrav)	gebyr i kr	398,0	413,0	15,0	3,8%

Vedlegg 1 - Investeringer

Vedlegg - Investeringer per program

Kommunedirektør, staber og folkevalgte

Beløp i 1000

Investering	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Tidligere vedtatt				
Digitalisering 2022	8 000	12 000	10 000	10 000
Oppgradering valgstyr, 75 nye avlukker	250	0	0	0
Sum Tidligere vedtatt	8 250	12 000	10 000	10 000
Ny investering				
Innføring Ipad i barnehagene	0	3 000	0	0
Sum Ny investering	0	3 000	0	0
Sum	8 250	15 000	10 000	10 000

Oppvekst og læring

Beløp i 1000

Investering	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Tidligere vedtatt				
Digital strategi for Tønsbergskolene 2022	7 000	5 500	5 500	7 500
Digitalt klasseromsutstyr	9 000	0	0	0
Hogsnes barnehage - ombygging 2021	10 500	0	0	0
Hogsnes barnehage - uteareal	600	0	0	0
Lekeapparater i barnehager 2020	900	800	800	800
Omgjøre Hogsnes skole til barnehage - inventar	1 000	0	0	0
Presterød barneskole utbygging 2016	10 000	128 200	25 000	0
Utsifting HQL lamper skole, bhg og eldresenter	500	500	500	500
Vognskur barnehager 2022	1 600	1 600	1 600	1 600
Sum Tidligere vedtatt	41 100	136 600	33 400	10 400
Ny investering				
Biler til Forebyggende helse	3 000	0	0	0
Investeringer, solavskjerming, pedagogiske tilpasninger, uforutsette paviljonger -alle skoler	2 000	2 000	2 000	2 000
Ny garderobe Ekely barnehage	1 500	0	0	0
Ny trapp i gammelt trebygg - Husvik skole	100	0	0	0
Oppstart barnehage- og skolestruktur	5 000	0	0	0
Paviljong-Klasserom Volden skole	1 000	0	0	0

	Økonomiplan			
Investering	2023	2024	2025	2026
Sum Ny investering	12 600	2 000	2 000	2 000
Sum	53 700	138 600	35 400	12 400

Mestring og helse

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	2023	2024	2025	2026
Tidligere vedtatt				
Etablere langtidsplasser for barn og unge	3 500	0	0	0
Oppgradering IKT mestring og helse 2020	300	300	300	0
Traktor utegruppa MFT	200	0	0	0
Utskifting senger / utstyr sykehjemmene 2021	1 000	1 000	1 000	1 000
Utstyr/maskiner kafeteriaer 2020	400	0	0	0
Sum Tidligere vedtatt	5 400	1 300	1 300	1 000

Ny investering				
2 elbiler. servicebiler, i BMFH, 30812+30814 pga vedtak om praktisk bistand	660	0	0	0
Brannvern vanntåkeanlegg i private hjem	500	0	0	0
Elektrisk varebil m/hengerfeste	500	0	0	0
Eablering av paviljong Søndre Slagen	500	0	0	0
Infrastruktur legevaktsentral	400	0	0	0
Innkjøp av nye el-biler	340	0	0	0
Inventar nytt sonekontor Slagen	100	0	0	0
Ipad til mobilt dokumentering og journalføring TFF	113	0	0	0
Takheiser på Re dagaktivitetssenter og dagsenteret i Årfugleveien 4	175	0	0	0
Utskifting av utstyr Re helsehus	500	500	0	0
Sum Ny investering	3 788	500	0	0
Sum	9 188	1 800	1 300	1 000

Kultur og samfunnsutvikling

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	2023	2024	2025	2026
Tidligere vedtatt				
Anleggsplan idrett 2022	16 291	16 291	5 200	5 200
Byromsstrategi	0	2 000	0	0
Byromsstrategi og kanalen som byrom	3 000	3 000	3 000	3 000
Handlingsplan Sem	1 000	1 000	1 000	1 000
Handlingsplan Vear	1 000	1 000	1 000	1 000
Infrastruktur Slottsfjell	0	3 000	0	0
Kirkebygg 2022	2 400	2 400	2 400	0
Kirkegårdsinvesteringer 2022	2 500	2 500	2 500	0
Tilrettelegging økt sykkelbruk 2021	3 000	6 000	1 000	3 000
Tiltak Re sentrum	750	750	750	750
Ungdomshus Revetal	4 000	25 150	0	0
Utskifting nøkkelsystem bibliotek Tønsberg	0	240	0	0
Utskifting av tregulv bibliotek	2 100	0	0	0
Utvikling av Lindahlplan	4 000	8 000	8 000	8 000
Ventilasjonsanlegg Teie hovedård, kulturskolen	4 000	0	0	0
Sum Tidligere vedtatt	44 041	71 331	24 850	21 950
Ny investering				
Bidrag reguleringssamarbeid Kongsåsen D-3	250	0	0	0
Bidrag reguleringssamarbeid Korten	250	0	0	0
Kjøp av biblioteket på Revetal	34 851	0	0	0
Undergang kanalbro syd	4 000	0	0	0
Utvivelse Eik bo og behandlingssenter - prosjektering/regulering	2 000	0	0	0
Utvivelse Re helsehus - prosjektering/regulering	2 000	0	0	0
Sum Ny investering	43 351	0	0	0
Sum	87 392	71 331	24 850	21 950

Eiendom og tekniske tjenester

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	2023	2024	2025	2026
Tidligere vedtatt				
Asfaltprogram 2022	9 000	9 000	9 000	0
Avfallssug Tønsberg Sentrum 2018	0	0	0	25 000
Biler og maskiner 2020	6 000	6 000	6 000	6 000
Biler, vaktmester og renhold 2021	1 400	1 400	1 400	1 400
Brannsikring boliger 2014	15 000	10 000	4 000	4 000
Brannsikring formålsbygg 2021	2 000	2 000	2 000	2 000

	Økonomiplan			
Investering	2023	2024	2025	2026
Effektmålere på gatelys	2 500	2 500	2 500	2 500
Effektmålere til belysning i lysløyper	500	500	500	500
ENØK kommunale bygg 2021	6 000	6 000	6 000	6 000
Erstatningsbolig Cappelens vei - 2019	9 000	0	0	0
Gjennomføring av utbyggingsavtaler	0	3 000	0	0
Honnørbrygga tredekke	4 000	4 000	0	0
Hovedplan vei 2022	500	0	0	0
Ipads til renholderne	200	150	0	0
Kai på Kaldnes ved gangbrua	400	400	400	400
Kjøp av boliger til flyktninger og vanskeligstilte på boligmarkedet 2022	10 000	20 000	20 000	20 000
Ladestasjoner elbiler 2024	0	2 000	0	0
Lekeplasser gamle Re	300	300	300	300
Lekeplasser/aktivitetsplasser 2020	1 500	1 500	1 500	1 500
Merkostnad, fossilfrie anleggsplasser (bl.a VA og sykkel)	3 000	3 000	2 000	0
Nye ventilasjonsaggregater	4 000	0	0	0
Tønsberg brannstasjon Ole 4	0	0	0	13 000
Olsgård oppgradering	7 000	0	0	0
Omlastingshall Rygg - kjøp + oppgradering	5 000	0	0	0
Oppgradering kommunale veier	1 500	1 500	1 500	1 500
Reparasjon sten kai	1 500	0	0	0
Robotklippere	1 700	1 700	1 700	1 700
Samlebevilgning spredt avløp 2022	27 000	28 000	32 000	20 000
Samlebevilgning VA 2022	157 300	157 300	157 300	157 300
Sensortechnik - alarmautomatikk i avløpssystemet	250	250	250	250
Tilbakekjøp og salg leiligheter Anders Madsens gt	5 000	5 000	5 000	0
Trafikksikkerhetstiltak	1 500	1 500	1 500	0
Trefenderverk på kanalkaia	1 000	0	0	0
Trespunt gjestehavn	500	500	500	0
Utvikling bobilparkering	750	750	750	0
Utvikling gjestehavn	750	750	750	750
Veglys fornying 2021	1 500	1 500	1 500	1 500
Veglys råtekontroll 2021	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Tidligere vedtatt	289 050	272 000	259 850	267 100
Ny investering				
Brårsenteret inkl boliger - sprinkleranlegg	3 500	0	0	0
Jarberg, Heianveien G/S-vei	500	3 000	3 000	0
KF1022 Kjøp av ny bil	500	0	0	0
Kjøp av boliger til vanskeligstilte - ikke selvfinansierende	10 000	10 000	10 000	10 000
Ladepunkter for kommunale boliger - brannvern	0	1 000	1 000	0
Midtløkken ventilasjon/kjøling	250	3 000	0	0
Ny utedo Smørberg	0	187	0	0
Nytt toalett på Feskjær	0	1 625	0	0
Robotgulvvasker Eikhallen	600	0	0	0

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investering				
Skifte ut toaletter på Langevann og Merkedammen	0	1 875	0	0
Stoltenberggt 24 - sprinkleranlegg	3 100	0	0	0
Tjenestebil - oppmåling	360	0	0	0
Utskiftning av biler og maskiner til miljøvennlig drift	2 500	0	0	0
Utvendig trapp Kilengata 24	875	0	0	0
Utvide damegarderoben på Kilen	250	0	0	0
Sum Ny investering	22 435	20 687	14 000	10 000
Sum	311 485	292 687	273 850	277 100

Frie inntekter og finans

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investering				
Tidligere vedtatt				
Egenkapitalinnsk KLP	10 000	10 500	11 000	11 500
Sum Tidligere vedtatt	10 000	10 500	11 000	11 500
Sum	10 000	10 500	11 000	11 500

Vedlegg 2 - Tilskudd til private barnehager

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager	Tilskudd ved 10 pst. pensjonspåslag	Tilskudd ved 11 pst. pensjonspåslag
Ordinær barnehage - små barn	kr 231 303	kr 233 659
Ordinær barnehage - store barn	kr 113 246	kr 114 554
Barn i familiebarnehage - sentral sats	Ikke offentliggjort	Ikke offentliggjort
Barn i åpen barnehage - sentral sats	Ikke offentliggjort	Ikke offentliggjort
Kapitaltilskudd - sentrale satser	Ikke offentliggjort	Ikke offentliggjort

SAMMEN
SKAPER VI EN
**NYTENKENDE, TRYGG
OG BÆREKRAFTIG**
KOMMUNE

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler